בשבע

שנת ה-25

יום חמישי, ט"ז באב תשפ"ו, 30.7.2026 | פרשת עקב | גיליון מס' 1206

זמני הדלקת נרות
פרשת עקב

	כניסת שבת	מוצאי שבת
י-ם	19:01	20:16
ת"א	19:18	20:18
חיפה	19:12	20:19
ב"ש	19:18	20:16

www.be7.co.il

סימני חולשה: הממשלה אישרה התקדמות בתוכנית 20 הנקודות והכנסת כוח רב־לאומי, בלי שחמאס התפרק מנשקו ← **רבקי גולדפינגר**

שיחה נדירה וגלוית לב עם שני קצינים בכירים באגף המודיעין של שב"ס, שמתארים את המהפך בבתי הכלא תחת כהונת יעקובי ובן גביר ← **יוני רוטנברג**

"פוליטיקת זהויות היא לא חלק מהליכוד. מגוחך לבחון מוצא ב־2026": השרה גילה גמליאל בריאיון על איראן, כוח 100 והבחירות המתקרבות ← **אסף משניות**

יניב בדלוב, סגן ראש העיר אלעד, סולל דרך לציבור הסרוג בתוך העיר החרדית
← **עניין אישי, יוסף ארנפלד**

מחסן העצים 'צמרת' היה הרבה יותר מעסק משפחתי, אבל האחים יהודה ויוויו כהן מחוות גלעד מתכוונים גם הפעם לקום מחדש
← **צורית פניגשטיין, אתנחתא**

לתפוס שליטה

התרחבות של ההתיישבות ושבירת הסדר הישן מעוררות תסיסה בקרב הפלשתינים – שמתבטאת ברצף אירועי הטרור. מומחים ביטחוניים: "זה או אינתיפאדה שלישית, או שמדינת ישראל מתעוררת ופותחת בהרס תשתיות טרור שיטתי" **יוסף ארנפלד**

בס"ד

מכירה וקנייה של רכבים חדשים ויד שניה מכל הסוגים
בשיתוף פעולה עם כל חברות הרכבים הגדולות בארץ

ליווי אישי והכוונה · מינימום מחיר, מקסימום שירות

תנאי מימון נוחים · אפשרות עד 100% מימון · טרייד אין לכל הרכבים · קילומטראז' נמוך
כל הרכבים שמורים ומטופלים · חיסכון לצרכן ומחירים מיוחדים · רכישות רכבים

חדש! ביטוח במקום במחירים הזולים בארץ!!!

קיה סורנטו 2022,
יד 1 פרטי, 67,000 ק"מ,
טסט לשנה, 142,000 ₪,
דגם EX, גג פנורמי,
7 מקומות

ג'אקו 8, 2026,
יד ראשונה, 9,600 ק"מ,
היבריד פלאג אין, 7 מקומות,
טסט 1/27, לימיטד,
229,000 ₪

יונדאי i10, 2017,
יד 02 פרטי, 97,000 ק"מ,
טסט 3/27, מנוע 1.0,
34,000 ₪

טויוטה CHR, 2022,
יד 1 פרטי,
27,000 ק"מ,
טסט 6/27,
127,000 ₪

סוזוקי קרוס אובר 2018,
יד 1 פרטי, מנוע 1.4 טורבו,
טסט 6/27,
מטופל רק בחברה,
67,000 ₪ 89,000 ק"מ

יונדאי i20 קרוס 2017,
יד 1 פרטי, 56,000 ק"מ!!!
52,000 ₪.

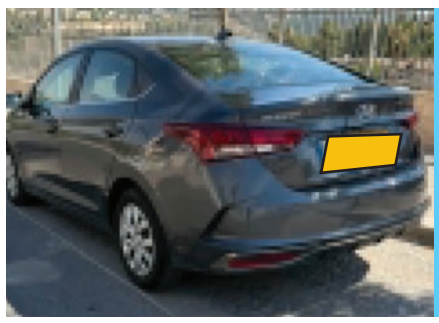

יונדאי אקסנט 2021,
יד 01, 98,000 ק"מ,
טסט 7/27, 60,000 ₪
מנוע 1.6

טויוטה קורולה קרוס היבריד,
2023, יד ראשונה,
110,000 ק"מ, 119,000 ₪

קיה סלטוס 2022,
יד 1 פרטי, 27,000 ק"מ,
דגם EX, 108,000 ₪

טויוטה קורולה 2020,
יד 01, 101,000 ק"מ,
69,000 ₪!! (בנזין).

ע.נ.ח

צביקה טבת 052-2557776 יאס אישי ואדיב

דנונה
בא מכל הלב
שטראוס

בראנד טרנד BOPO

נשמה טובה
דנונה פרווה

כל הטוב שבדנונה עכשיו במעדן BIO סויה
טעם נפלא וערכים מזינים **בכל שעה ביום**

בחשגחת
בדיין מהדרין
הרב אברהם רובין

פרווה

מתפנק שירות לאומי בגיוני ולרכי?
הגיע הזמן להתחיל מחכה לך!

תבוא!

רגבים אביבים

שנת תרגולות עם עשייה רוחנית

ימי היכרות וראיונות: כ"א- כ"ב אב 4-5.8

לפרטים- חושן 050-714-9708

מוריה 0585993633

רגבים אביבים
גרעין חקלאי לבנות שירות לאומי
מבית רוח הגולן ע"ר

השירות הלאומי אזרחי
الخدمة الوطنية المدنية
The National Civil Service

משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי

האגודה להתנדבות
יוצרים שינוי בונים עתיד

ההחזר עלינו!

חופש גדול

מהמשכנתה באוגוסט

עד **3,000 ₪**

שיוענקו אוטומטית להורים לילדים

מזרחי טפחות

מספר 1 בשירות

כפוף לתנאי הבנק המפורטים באתר הבנק. ההטבה כחלק ממתווה הטבות צרכני של בנק ישראל ללקוחות בעלי חשבון עו"ש במזרחי–טפחות ומשכנתה לדיור שניתנה עד 30.6.26 המשולמת מחשבון זה, להם ילדים עד גיל 18 ועומדים בכל ההתניות המפורטות באתר הבנק.

להרגיש ביישוב וליהנות מחיי קהילה וטבע

קרסו BOTANIC

טבעי שתאהבו לחיות כאן

הצטרפו לקהילה איכותית וערכית שכבר התגבשה בפרויקט **קרסו בוטניק,** הממוקם בלב שכונת קריית מנחם המתחדשת. בואו ליהנות מכל מה שאתם באמת מחפשים בעיר.

קהילה איכותית | טבע ירושלמי מכל עבר | סמיכות לקו הרכבת הקלה | דירות מרווחות עם מפרט עשיר

דירות 3-6 חדרים החל מ- ₪2,450,000

ההדמיות להמחשה בלבד

קרסו | *2763

מכון
טכנולוגי חולון
Holon Institute
of Technology

More than 50 YEARS of Academic Excellence

האקדמיה של התעשייה

חולמים להיות
רופאים מזן חדש?

מסלול קדם רפואה (PRE-MED)

תואר ראשון B.Sc. בטכנולוגיות דיגיטליות ברפואה

מפגש פתוח ב-ZOOM

יום שלישי 4.8.26 • 17:00

מרכז מורשת מנחם בגין
הדרך שלנו, המסע שלנו

קיץ ישראלי
במרכז מורשת בגין בירושלים

2-31 באוגוסט | י"ט באב- י"ח באלול

פעילות חווייתית לכל המשפחה!

בואו לסיור מודרך בחוויה אורקולית
דרך חייו של מנחם בגין

חידון אינטראקטיבי תחרותי
משולב עם סיור במוזיאון

מופעים מלאים בקסם, צחוק
והפתעות לכל המשפחה!

*משפחה עד 6 נפשות

משימות ניווט בחווייה משפחתית
מלאה במשחק, חשיבה וגילויים חדשים

מסע מיוחד אל מאחורי הקלעים של
ארכיון בגין בפעילות אינטראקטיבית

אסתר רדא ורחלי שלו במופע חי
שבו שירים הופכים לאיורים

פרטים נוספים
והרשמה מראש
באתר מרכז
מורשת בגין

מרכז מורשת מנחם בגין
הדרך שלנו, המסע שלנו

מרכז מורשת בגין 02-5652020 02-5652018
מוזיאון אור-קולי | אירועים | ארכיון | פעילות חינוכית

נאחד את ישראל

ישר!

ישר! עם איזנקוט.

הצטרפו אלינו

המכללה האקדמית
הרצוג
מייסודן של מכללות ליפשיץ והרצוג
אלון שבות ▪ ירושלים ▪ מגדל עוז

תפתחו תנ"ך!

התואר השני בלימודי התנ"ך נפתח גם עבורכם

תואר M.A. מרתק

עם מיטב המרצים המובילים בתנ"ך

לבוגרי תואר ראשון מכל תחום

לימוד תנ"ך רב-תחומי, בשילוב קורסים בפסיכודרמה, כתיבה יוצרת והנחיית קבוצות

New! M.A. in Teaching Tanakh in English!

- החזרי שכ"ל לזכאים
- למידה היברידית שבוע מהבית ושבוע מהקמפוס
- הלימודים מתקיימים בירושלים
- מלגה עד 9,000 ש"ח למורים*

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה: 077-9915237 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

*ע"פ תנאי הזכאות

שב עם החברותא בטרפסת של 50 מטר

הזדמנות אחרונה לריזורט היוקרתי בפדואל

- הבניה בעיצומה - הכניסה תוך פחות משנה -

החל מ- ₪2,405,000

רוצים לראות בעיניים?

פה מתאמים פגישה: 073-3585820

לראשונה בישראל ובלעדי במכללת דוד ילין

תואר שני A.A.E.T
טיפול רגשי הנעזר בבעלי חיים

* התוכנית קיבלה אישור פרסום והרשמה מהמל"ג
* פתיחת התוכנית בפועל והענקת התואר מותנות באישור המועצה להשכלה גבוהה

02-6558111

www.dyellin.ac.il

rishum@dyellin.ac.il | מכללת דוד ילין

לפרטים נוספים:

בס"ד

מכללת פוע"ה
ידע · מקצועיות · חיים

מניסיון,
אתם תהיו המקצועיים ביותר בתחומי המשפחה והחיים

34 שנות הניסיון של מכון פוע"ה.
מאות אלפי פניות. היתרון המקצועי שלך.

מכללת פוע"ה מזמינה אותך להצטרף למגוון הקורסים, ולרכוש ידע ייחודי המשלב רפואה והלכה, לצד כלים מעשיים ומקצועיים מנבחרת המרצים המובילה: רבנים, רופאים ואנשי טיפול.

קורסי נשים

הכשרת בלניות (עברית, צרפתית)	יועצות לחיי אישות
פסיכותרפיה בפוריות	ברגע האמת
מיניות בריאה	בודקות טהרה
מדריכות כלות	מדריכות לחיי אישות

קורסי גברים

פסיקה במראות	
ברגע האמת	
הדרכת חתנים (עברית, צרפתית)	

מכון פוע"ה
פוריות ורפואה על־פי ההלכה

053-240-2077
02-651-7171

הרשמו באתר
puahlimudim.org.il

GIL GROUP / DIGITAL

המכללה האקדמית
הרצוג
מייסודן של מכללות ליפשיץ והרצוג
אלון שבות ▪ ירושלים ▪ מגדל עוז

חינוך my way

המכללה האקדמית הרצוג מובילה את הדור הבא של מערכת החינוך בישראל
באמצעות מגוון חוגים לתואר ראשון ושני, תוכניות לימוד עשירות,
טכנולוגיות למידה מתקדמות וסגל מרצים מהשורה הראשונה

תעודות מקצועיות
אפשרות לתעודות
יישומיות בנוסף לתואר

תוכניות מצטיינים
תוכנית המקנה תואר
בשלוש שנים, ובחינם

מערך הסעות
להגיע ללימודים באמצעות
מערך הסעות בפריסה ארצית

מערך מלגות
שנה ראשונה חינם
ומלגות ייחודיות לזכאים

חינוך מיוחד | לשון | אנגלית | אזרחות | תושב"ע | מתמטיקה | מדעי המחשב | מדעי הטבע
היסטוריה | לימודי א"י | תקשורת | תנ"ך | מחשבת ישראל | ספרות - אפשרות לשלב עם לימודי משחק

תואר ראשון B.Ed. והסבת אקדמאים להוראה

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה: 077-9915237 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

בקרו את בתי מדרשים

בבית הציונות הדתית

סיור חוויתי ואינטראקטיבי על זהות, ערכים ומשמעות
שיפגיש אתכם עם הסיפורים, האנשים והדילמות
לאורך דרכה של הציונות הדתית- מתחילתה ועד ימינו

אפשרות לסיורים באנגלית בתיאום מראש

- סיורי סביבון, סביבון וכבדים
- סיורים שנתיים למשפחות וליחידים
- סיורים לקבוצות- בהדרכת מדריך

מבצע קיץ! 10% הנחה **העוגות של שושנה | הרואה בקפה | משתלת הרא"ה** ביום הביקור

להזמנות: WWW.BZD.ORG.IL | 052-411-1650

בית הציונות הדתית בית הכיפה, ישיבת בני- עקיבא כפר הרא"ה

המכללה האקדמית אשקלון

AAC

כל האפשרויות פתוחות

לכל מה שתרצו להיות

50% הנחה בדמי הרישום

שנה ראשונה חינם*

תוכניות הלימוד לתואר ראשון

מדעי החברה

B.A. בפסיכולוגיה

B.A. בפוליטיקה וממשל

B.A. בלימודים רב-תחומיים במדעי החברה במסלולים**:
- מינהל עסקים
- משאבי אנוש
- חינוך

הפקולטה לכלכלה בשילוב AI

B.A. בכלכלה וחשבונאות
← לקראת רישיון "רואה חשבון"

B.A. בכלכלה וניהול

B.A. בכלכלה ושוק ההון

B.A. בכלכלה ולוגיסטיקה

מדעי הרוח

B.A. בלימודי ארץ ישראל

ביה"ס למדעי הבריאות

B.Sc. במדעי התזונה
← תוכנית ארבע שנתית כולל הכשרה ומוכרת כקדם רפואה

B.A. בבריאות הציבור

B.S.N. באֶחָיוּת (סיעוד)

B.S.N. תוכנית להסבת אקדמאים באֶחָיוּת (סיעוד)

הפקולטה לעבודה סוציאלית

B.S.W. בעבודה סוציאלית — נסגרה ההרשמה

B.S.W. תוכנית להסבת אקדמאים — נסגרה ההרשמה

מדעים מדוייקים בשילוב AI

בשיתוף מערך הסייבר הלאומי, CHECK POINT

B.SC. במדעי המחשב
בשילוב לימודי בינה מלאכותית חישובית

הפקולטה לקרימינולוגיה

B.A. בקרימינולוגיה

תוכניות הלימוד לתואר שני

M.A. בכלכלה יישומית

M.S.W. בעבודה סוציאלית

M.S.W. עם תזה
בעבודה סוציאלית רפואית***

M.S.W. בעבודה סוציאלית יישומית***

M.A. בקרימינולוגיה

M.Sc. במדעי המחשב

M.A. עם תזה בקרימינולוגיה קלינית

M.A. עם תזה בפסיכולוגיה רפואית — נסגרה ההרשמה

M.S.N. באֶחָיוּת (סיעוד)***
במגמת איכות ובטיחות הטיפול

לתואר ראשון ושני:

מלגות | מרכז לפיתוח קריירה | מרכז חוסן | מכינות קדם אקדמיות | מעונות | קמפוס חרדי 08-6210080

שכר לימוד אוניברסיטאי
*לחיילים משוחררים ומסיימי שירות לאומי-אזרחי על פי חוק
** המסלולים לא יצוינו בתעודת הגמר אלא בנספח גיליון ציונים
*** קבלת התואר מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה

*9925
www.aac.ac.il

לפרטים נוספים סרקו את הקוד

כולל מופע קסמים מהפנט

הרפתקת קסמים סוחפת ואינטראקטיבית לכל המשפחה

קסם ביער

היער מתעורר לחיים!
החל מ-02.08 • הגן הבוטני ירושלים

כיתות קסם ✦ מסלולים חווייתיים ✦ Speed escape ✦ מנטליסטים

כרטיסים ב-ticketmaster | Forestmagic.co.il

קיץ משתלם לכל המשפחה
רק ללקוחות לאומי בונוס

כרטיס ב-29 ₪

לאומי

*בכפוף לתקנון לאומי בונוס ולתנאי ההטבה

אבישי גרינצייג
לתגובות: gravishai@gmail.com

דניאל בגוב ההטיות

שר המשפטים לשעבר, פרופסור דניאל פרידמן, נשא דברים מרתקים בכנס של 'המכון הישראלי לדמוקרטיה' ולשכת עורכי הדין ← איכשהו, בהודעה לעיתונות "שכחו" לצטט אותו, אחר כך אמרו שהוא מתח ביקורת נוקבת על הממשלה. עכשיו תקראו מה הוא באמת אמר, ותשאלו את עצמכם מי פה דמוקרט ומי דוגל בהשתקה

← "איך יכולה הממשלה להתמודד עם יועץ משפטי טועה? כשהיא תגיש בג"ץ נגדו, אז הוא צריך לתת לה רשות לבוא לבג"ץ?". פרופסור דניאל פרידמן

צילום: אבשלום ששוני, פלאש 90

לפני יותר מ־25 שנה, בית הספר אמי"ת חיפה ז"ל ערך יום גיבוש לבוגרי כיתה ו', ובכללם תלמידכם הנאמן כותב שורות אלה. אחת מפעילויות הגיבוש הייתה משחק קבוצתי לא מוכר. תוך זמן קצר פרצו בין המשתתפים ויכוחים ומחלוקות על מהלכי המשחק. כך יצא ש־90 אחוזים מהזמן שהוקצב למשחק בוזבז על אותם ויכוחים ומחלוקות. מה היה מוסר ההשכל של המנהל אריה מארק שליט"א מהמשחק הזה - אני לא זוכר. אני מאמין שמטרת המשחק הייתה להגיע בדיוק לתוצאה הזאת. ילדים אמורים לשחק, ובמקום ליהנות מהמשחק עצמו - הם מתעצבנים ומכלים את זמנם על מריבות, כי הם לא טרחו להבין ולהסדיר מלכתחילה את כללי המשחק.

המערכות הציבוריות שלנו לא פועלות באופן שונה מהותית מבוגרי כיתה ו'. הטבע האנושי הוא אותו טבע אנושי. בני האדם רצים קדימה, לפני שנקבעו ולפני שהוסברו מה הם הכללים שבתוכם פועלות הרשויות השלטוניות.

זה נכון שהכנסת הנוכחית כבר יצאה לפגרה, אבל אילו הייתי יושב ראש הכנסת הייתי מכנס אותה לישיבה מיוחדת כדי לעסוק בכלל הכי בסיסי, לפני הבחירות לכנסת הבאה: מהו חוק יסוד?

אני לא מדבר על מהות חוק יסוד ספציפי שאין סיכוי בעולם שתהיה עליו הסכמה בימים אלו, ואפילו לא על מהות חוק יסוד באופן כללי, בניגוד למהות של חוק רגיל באופן כללי. אני מדבר על השאלה הכי בסיסית שיש: איך מחוקקים חוק יסוד. או במילים אחרות, כיוון שחוק נחקק על ידי אותו גוף בדיוק ובאותם כללים בדיוק כמו חוק יסוד - מה הופך חוק לחוק יסוד? האם די בכך שיהיה כתוב בראש הצעת החוק את המילה "יסוד"? האם הנקודה היא רוב אבסולוטי או רוב מיוחס של חברי הכנסת? האם כדי שחוק יוכר כחוק יסוד יש צורך בהסכמה של חלק מחברי האופוזיציה? או אולי חוק יסוד יוכל להיחקק רק אם תחולתו תהיה בכנסת הבאה, כאשר לכנסת הבאה תהיה הזכות לפסול אותו? כלומר, לא ניתן יהיה להכיר בחוק כחוק יסוד אלא אם הוא זכה להסכמה של שתי כנסות עוקבות, ותחולתו תהיה רק מן הכנסת העוקבת, כך שבאמצע חוק היסוד למעשה חוזר למשאל עם שיצטרך לתת אמון בקואליציה היוצאת ובחוק היסוד שהיא ביקשה לחוקק.

> כל נאומו של פרופ' פרידמן עסק בביקורת על בית המשפט העליון. כשהוא אמר שהוא חושב שהממשלה הזאת היא קטסטרופה, הוא רצה להגיד שלמרות שהוא חושב שהממשלה היא קטסטרופה – הביקורת על כך שבית המשפט קבע לעצמו את כללי המשחק היא מוצדקת, והרצון לצמצם את כוחו המופרז של היועץ המשפטי מוצדק גם כן. משום מה, את זה בחרו שלא לפרסם

האפשרות האחרונה היא בעיניי הוגנת מאוד, והיה יכול להיות יפה מאוד אם יושב ראש הכנסת היה מעלה את הנושא להצבעה עקרונית, כאמירה של הכנסת היוצאת. היה הרבה יותר טוב לו הכנסת הנוכחית הייתה הופכת את העניין הזה לחוק יסוד חקיקה צר ומצומצם, אבל לצערי זה לא הפך למציאות. בעיניי, חבל שהכנסת הבאה תתחיל שוב לשחק בלי שכללי המשחק הובהרו והוגדרו. עדיף כלל שאינו להיט על פני אנדרלמוסיה. אני לא משלה את עצמי שזה יפתור את כל מלחמות היהודים, ואפילו לא את ויכוחי היהודים. אבל זה לפחות יצמצם ויגדר את המחלוקת.

כשבית המשפט מחליט שהוא האספה המכוננת

השבוע נשא שר המשפטים לשעבר, פרופ' דניאל פרידמן, דברים מרתקים בכנס של 'המכון הישראלי לדמוקרטיה' בשיתוף עם לשכת עורכי הדין. פרידמן דיבר 20 דקות, אך בהודעה לעיתונות המסכמת את הכנס לא הוזכרה אפילו מילה אחת מתוך דבריו.

בהודעה לעיתונות נכתב כי בכנס בנושא "הדמוקרטיה הישראלית: מאתגרים לפתרונות" של לשכת עורכי הדין והמכון הישראלי לדמוקרטיה, הזהיר ראש לשכת עורכי הדין עמית בכר מפני קריאות לאי ציות לפסקי דין וקרא לשמירה על טוהר הבחירות. עוד נכתב בהודעה כי שופטת בית המשפט העליון בדימוס ענת ברון אמרה: "הדמוקרטיה הישראלית פצועה, חבולה ונמצאת תחת איום ממשי. אי ציות לבית המשפט העליון משמעו אנרכיה מוסדית - אנחנו בעיצומו של משבר חוקתי, לא 'בדרך' ולא 'על הסף'".

ההודעה האריכה בציטוטים של בכר ושל

בשבע
קבוצת התקשורת הגדולה בישראל לציבור הדתי

מו"ל: בשבע השבועון לציבור הדתי בע"מ **יו"ר מועצת המנהלים בערוץ 7:** יעקב כ"ץ (כצל"ה) **יו"ר קבוצת בשבע:** דודו סעדה **עורך ראשי:** עמנואל שילה **סמנכ"ל:** דודי פינקלר **סגנית עורך:** חגית רוזנבאום **עורך אקטואליה ואתר בשבע:** יוני רוטנברג **מנהל מכירות:** מאיר מלמד **מנהלת סטודיו:** סגולי קירשנבוים **סטודיו:** חגית שחור, רעות מליחי, סמדר בן טוב **מנהל דיגיטל:** מאיר פריאנטה **רכזת מערכת:** שירה נחום **עורכות לשון:** אפרת פוקס, אפרת אורנשטיין **מנהלת הפקה:** שמרית שמח **מוקד הפצה:** 03-9185555

המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות

מערכת ומחלקת מודעות | טלפון: 03-9185553 פקס: 03-9237777 כתובת למשלוח דואר: ת"ד 3631 קריית אריה פ"ת 4959258 אתר: **be7.co.il** | הפצה: בר הפצות

איזנקוט יקים ממשלה מסוכנת לישראל

מוגש מטעם הציונות הדתית בראשות בצלאל סמוטריץ'

אבישי גרינצייג

עדיף לנסח כללים לא מושלמים על פני אנדרלמוסיה בכנסת הבאה. יושב ראש הכנסת אמיר אוחנה

צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

ברון, ואף הוסיפה את דבריו של סגן הנשיא למחקר במכון הישראלי לדמוקרטיה שטען כי "שיקום דמוקרטי איננו סיסמה, הוא תוכנית עבודה. המחקר ההשוואתי והמקומי מלמד אותנו כי הפרדה בין המלאכה החוקתית לבין הפוליטיקה המפלגתית היא תנאי בלעדיו אין", וכו' וכו'.

דבריו של פרידמן, כאמור, לא הוזכרו אפילו במילה אחת.

שאלתי את דוברות המכון מה לגבי דבריו של פרופ' פרידמן.

קיבלתי הודעה קצרה שהכותרת שלה היא כזו: "שר המשפטים לשעבר, הפרופ' דניאל פרידמן, בכנס המכון הישראלי לדמוקרטיה ולשכת עורכי הדין: 'מבחינה פוליטית אינני מסתיר את עמדתי: אני חושב שהממשלה הזאת היא קטסטרופה, הגרועה בתולדות מדינת ישראל, והכנסת הנוכחית - אולי החלשה ביותר שהייתה. אני גם נמנה עם המתנגדים להתנחלויות, וכדומה'".

כלומר, הכותרת היא: אני חושב שהממשלה הזאת היא קטסטרופה. לא התעצלתי (לשם שינוי) וצפיתי בכל נאומו, ומה אני אגיד לכם - שרלטנות כזו לא ראיתי הרבה זמן.

כל נאומו של פרופ' פרידמן עסק בביקורת על בית המשפט העליון. כשהוא אמר שהוא חושב שהממשלה הזאת היא קטסטרופה, הוא רצה להגיד שלמרות שהוא חושב שהממשלה היא קטסטרופה - הביקורת על כך שבית המשפט קבע לעצמו את כללי המשחק היא מוצדקת, והרצון לצמצם את כוחו המופרז של היועץ המשפטי מוצדק גם כן.

משום מה, את זה בחרו שלא לפרסם. אז לזיכוי הרבים, אביא כאן את דברי פרידמן. אם מזמיניו לכנס לא חשבו שדבריו ראויים לפרסום, אז העיתון הזה חושב שדבריו ראויים בהחלט לפרסום. לא פחות מדבריהם של יתר הנואמים בכנס.

לדברי פרידמן, "בבית המשפט העליון אנחנו רואים תפיסה שאומרת שקודם כול בית המשפט העליון היה מוסמך להחליט בתקופה שלא הייתה למדינה חוקה, הוא היה מוסמך להחליט שיש למדינת ישראל חוקה. זאת אומרת, הוא מחליט שחוקי היסוד - שבעבר לא נחשבו כחוקים שמבחינה נורמטיבית עולים על החוקים הרגילים, ושאפשר היה לשנות אותם בחוק רגיל שהתקבל יותר מאוחר - הם חוקה.

"ההחלטה הזו, אגב, הכילה סתירה פנימית. מדוע סתירה פנימית? הרי מה זה חוקה? חוקה זה קודם כול מנגנון, או כלל, או כללים שמגבילים את בית המחוקקים, שאומרים לו 'אתה לא יכול', כמו שכתוב בחוקה האמריקאית: Congress will not legislate - הוא לא יחוקק. זאת אומרת, החוקה זה משהו שאומר שבית המחוקקים לא יחוקק. אבל הכלל אצלנו הוא שחוקי היסוד נחקקים באותו אופן שנחקק חוק רגיל. זאת אומרת, מה אתה אומר לו? 'אתה לא תחוקק חוק נגד חוק היסוד'? בסדר, אז אני אחוקק חוק יסוד, הרי זה אותו דבר. כך שההחלטה הזאת, הייתה בה סתירה פנימית מובנית בפנים".

פרידמן המשיך: "לא חלפו ימים רבים והסתירה התגלתה. בית המשפט התחיל פתאום לומר: 'מה זה חוקי יסוד? כל רגע מחוקקים לי חוק יסוד'. אבל סליחה, בית המשפט אומר את זה - אתם קבעתם שזה חוקה! אף אחד לא אמר שזה חוקה, אתם אומרים שזה חוקה. טוב. לא חולף איזה זמן, עוד פעם אגב, ואין כמובן שום פרוצדורה איך דנים בחוקים, איך מבטלים חוקים. זה יכול להיות הרכב של שלושה, זה יכול להיות הרכב של חמישה, הרכב של אחד עשר, הרכב של חמישה עשר - איך שזה נקבע, אין שום כלל. אפשר להוציא צווים זמניים למנוע את תחולת החוק. הצו הזמני יכול להיות על ידי שופט אחד, הוא יכול להיות לשנה, הוא יכול להיות לחמש שנים - אין שום כלל, שוב הכול באוויר. ואז מתקבל בהרכב של חמישה עשר שופטים - כאשר למעשה שתיים מן השופטות, ואחת נמצאת כאן, בעצם פרשו, ובימים האחרונים ברוב של חודו של קול - קובעים שאפשר לבטל חוקה אם היא איננה עומדת באיזשהו כלל של 'יהודית ודמוקרטית', איזה שהם עקרונות וכו'. ואז אתה אומר, אתה מתנגד לשינוי כללי משחק - האם מישהו שינה כאן את כללי המשחק? האם בית המשפט לא שינה את כללי המשחק? האם רק הכנסת משנה כללים? האם בית המשפט לא משנה את כללי המשחק? ולכן בית המשפט בעצם אמר: 'אני האספה המכוננת'. יכול להיות שזו אספה מכוננת טובה, יכול להיות שבית המשפט יכול לכתוב, אבל השאלה היא - האם הוא מוסמך לכתוב חוקה? הוא האספה המכוננת? ואת הדבר הזה חלקים גדולים בכנסת לא מקבלים. זאת אומרת, יש פה שאלה: מי זו האספה המכוננת? מי יכול לכתוב חוקה?"

> פרופ' דניאל פרידמן: "פסק הדין בעניין דרעי־פנחסי, זה היה שינוי משטרי. הגבירו את כוחו של היועץ המשפטי בניגוד למה שהיה מקובל. ברק אמר שזה מה שהיה – זה לא מה שהיה! זה היה בניגוד למה שהיה. ויותר מזה, הם אמרו שלממשלה אין זכות... סתמו לה את הפה, אין זכות דיבור בפני בית משפט. איזה דבר כזה יש בעולם?"

רוטמן בעקבות אגרנט ושמגר

פרופ' פרידמן המשיך בדבריו, שגרמו לכעס בקהל המכון וגם למורת רוח למראיין. "וזהו ויכוח עמוק ויסודי על השלטון במדינה, והוא צריך להתקבל על איזושהי דרך של פשרה", אמר פרופ' פרידמן, "וכשאמרו כאן, מה שכאן אומרים - אומרים שכל החוקים שהתקבלו עד עכשיו - הכול פסול: 'אנחנו, אם נזכה בבחירות אנחנו מוציאים חוק, חוק אחד, סעיף אחד: כל החוקים שהתקבלו בין תאריך זה ותאריך זה, כולם בטלים". ויחד עם זה אני גם שמעתי גם ממך וגם מהדוברים - 'אנחנו רוצים לקבל חוקה בהסכמה רחבה'. אם מישהו רוצה לעשות את זה - זה לא הסכמה רחבה. יכול להיות שיהיה לו כוח פוליטי לעשות את זה... אבל הסכמה רחבה זה לא".

מכאן עבר פרופ' פרידמן לעסוק בחוק צמצום סמכויות היועץ המשפטי שהעביר חבר הכנסת רוטמן. "אמרו שיש דבר נורא ואיום - חוק היועץ המשפטי - שפתאום היועץ המשפטי לא יחייב את הממשלה. אז עכשיו אני אומר לכם שהיו שתי ועדות שדנו בסמכויות היועץ המשפטי. הוועדה הראשונה הייתה ועדת אגרנט, והם קבעו את הכללים. קודם כול הם קבעו שהיועץ המשפטי עצמאי לגמרי בתחום הפלילי. ודבר שני, בתחום הייעוץ, מה אמרה ועדת אגרנט? היא אמרה ככה: הכלל הוא שמחייב הסדר הטוב במדינה, שהממשלה תתייחס לחוות הדעת המשפטית של היועץ המשפטי כמשקפת את החוק הקיים. אולם, הוועדה הוסיפה, עם זאת רשאית הממשלה, תוך צאתה מן ההנחה האמורה - היינו, של חוות הדעת מחייבת - למרות זאת יכולה הממשלה להחליט כיצד עליה לפעול במקרה המתאים, לפי שיקול דעתה. ובמילים אחרות, הממשלה במקרה ספציפי רשאית שלא לקבל את חוות דעת היועץ המשפטי".

פרידמן הוסיף ואמר: "אותה עמדה התקבלה על ידי שמגר".

פרידמן אמר כי החוק של רוטמן הרחיב את ההיתר של ועדות שמגר ואגרנט, או לפחות שהניסוח יכול להתפרש כניסוח מרחיב יותר, למרות שהעיקרון הוא אותו עיקרון.

לדברי פרידמן - אם לשכת עורכי הדין והמכון הישראלי לדמוקרטיה רוצים באמת הסכמה רחבה, אז "אם רוצים להשיג הסכמה רחבה, צריך ללכת לאלה שניסחו את החוק, והם מוכנים היו לפשרות, ולומר: 'בואו, תשנו את הניסוח, תיקחו את הניסוח של ועדת אגרנט'".

פרופ' פרידמן החליט לא לרחם על קהל מאזיניו, והתייחס לפסק הדין של בג"ץ שקבע שראש ממשלה חייב לפטר שר או סגן לאחר שהוגש נגדו כתב אישום. המצאה יש מאין בניגוד לחוק יסוד. עוד הוא אמר כי "פסק הדין בעניין דרעי־פנחסי, שני פסקי הדין שקבעו שחוות הדעת מחייבת תמיד - זה היה שינוי משטרי. הם שינו את הדבר, הגבירו את כוחו של היועץ המשפטי בניגוד למה שהיה מקובל. ברק אמר שזה מה שהיה - זה לא מה שהיה! זה היה בניגוד למה שהיה. ויותר מזה, הם אמרו שלממשלה אין זכות... סתמו לה את הפה, אין זכות דיבור בפני בית משפט. איזה דבר כזה יש בעולם?".

אני לא יכול להביא את כל דבריו של פרידמן, למרות שהיה ראוי לעשות זאת. אז ברשותכם רק עוד קטע קצר: "אז אתם רוצים להגיע לפשרה? דברו על פשרה. זאת אומרת, לא למחוק את הכול. יש כאן בעיה יסודית בעניין היחס הזה, בייחוד שאנחנו נתקלים בזה שהיועץ המשפטי טועה. איך יכולה הממשלה להתמודד עם יועץ משפטי טועה? כשהיא תגיש בג"ץ נגדו, אז הוא צריך לתת לה רשות לבוא לבג"ץ נגדו? זה מתקבל על הדעת?"

אוזני השומעים אומנם ניצלו לשמע דבריו של פרופסור פרידמן, אך כאמור מארגני הכנס מצאו פתרון קל ונוח להתמודד עם הדברים: החבאתם מאחורי דברי הביקורת שלו נגד הממשלה. אך דבריו הנכוחים מדברים בעד עצמם, והשתקתם היא פתרון קל אך נלעג. ברוח דבריו נאמר: השתקת הדעה החולקת, לא הופכת את דעתך להסכמה רחבה.

חופשי
לחיות
יהודי.

חופשי לקבל
חינוך ערכי
אמיתי

חופשי לבחור
שלטון ימין חזק
ולא שלטון בג"ץ

חופשי לחיות
במדינה
יהודית

נעם לישראל

בראשות אבי מעוז

יוני רוטנברג
לתגובות: yoniro770@gmail.com

"הייעוד של המודיעין הוא להיות התקפי, לא לשמור על השקט"

מגדי איזנקוט ועד גלי בהרב־מיארה, השמאל הישראלי נעמד על רגליו האחוריות כדי למנוע מהשר איתמר בן גביר למנות את רב־גונדר קובי יעקובי לנציב שב"ס, והם ידעו למה: מהרגע שנכנס לתפקיד, שירות בתי הסוהר הפך לגוף מרתיע שמצליח להפיק מודיעין איכותי מאסירים לטובת כל מערכת הביטחון ← שיחה מרתקת עם שני קציני מודיעין שחוו את המהפך, כולל סרטונים מזעזעים שלא נחשפו לציבור

← "תמיד לזכור שהמחבל הוא האויב שלך". גנ"מ ד' וסג"ד נ' בשיחה עם הנציב יעקובי

צילום: דוברות שב"ס

"אתה יודע איך התחיל כל העניין הזה של הרעת תנאי המחבלים?" ד' שואל אותי, ומפנה מבט אל קצין נוסף שעומד איתנו במסדרון. "מה, אתה לא מכיר? לא סיפרתי לך?" הוא מתפלא על אותו קצין. "ספר, ספר", הקצין דוחק בו, "שגם הכתב ישמע".

"בשמונה באוקטובר, יום אחרי הזוועה, הגענו למשרד. אמרתי לנ', חייבים לעשות משהו. אי אפשר להמשיך אותו דבר. באותו יום ישבנו וניסחנו מסמך מפורט עם תוכנית לשינוי תנאי האסירים. זה משהו שכל השנים רצינו, אבל לא היה עם מי לדבר. חשבנו שעכשיו הכול השתנה. שלחתי לנציבה דאז, קטי פרי. אתה יודע מה היא ענתה לי? 'לא לא, אין מצב'. באותו רגע אמרתי לנ': אני לא מחכה. הרמתי טלפונים לכל מפקדי המחוזות, שישה גונדרים, ושלחתי להם את התוכנית. הסכמנו ביננו: תרצה או לא תרצה, אנחנו מתחילים עם זה. ככה זה התחיל".

הסרטונים מוכיחים: המחבלים שלטו בסוהרים

הדרך אל מטה נציבות השב"ס ברמלה כרוכה בימים אלה בדילוג על פני שקי מלט ובתשומת לב לכבלי חשמל ארוכים שנמתחים לרוחב המסדרונות. הרעש מחריש אוזניים, האוויר אפוף אבק, וקריאות של פועלים נשמעות בחלל. מטה השב"ס עובר מתיחת פנים יסודית, ויש בזה מעין קדימון ראוי לשיחה שנקבעה לי עם שני קציני מודיעין ותיקים ובכירים בארגון: גונדר משנה ד', וסגן גונדר נ'. דרגות אלה מקבילות לאלוף משנה וסגן אלוף בהתאמה, רק בארגון קטן פי כמה מצה"ל.

"מה שקרה בשנתיים וחצי האחרונות, מאז שחטיבת המודיעין בשב"ס הפכה לאגף המודיעין, זה לא משהו שהוא דקלרטיבי", מסביר ד', "אלה ענפים חדשים ומחלקות חדשות וחטיבות חדשות בתוך האגף, שכוללות סוגיות של פרופילאות, מודיעין טכנולוגי חדשני מאוד, ותהליך שלם של הרחבת יכולות האיסוף בין אם זה בתחום הגלוי, החזותי, האנושי - כל תחום שתלך אליו, תראה שינוי דרמטי".

> **גונדר משנה ד':** "בעבר השתמשו בחטיבת המודיעין כדי לייצר שקט בבתי הסוהר, לסגור סכסוכים, לייצר בעצם סוג של תמונת מצב שהכול נמצא תחת שליטה. אני זוכר תקופות מאוד אפלות. אנשים פשוט לא רצו להגיע לעבודה. אנשים היו מגיעים, ומבינים שבסופו של דבר איזשהו דובר או מנהיג בחמאס הוא זה שיקבע להם איך ייראה היום שלהם"

ד' מחזיק פרספקטיבה רחבת היקף על הארגון. מיד אחרי שסיים שירות צבאי כמפקד פלוגה, הוא התגייס לשורות השב"ס. 20 שנה הוא משרת בארגון, מטפס בין תפקידים במודיעין, עד שהגיע לתפקידו הנוכחי כראש מחלקת איסוף. הוא נחשב ליד ימינו של מפקד אגף המודיעין, ושותף בתהליכי השינוי הגדולים שהגיעו לארגון עם מינויו של הנציב קובי יעקובי לתפקיד בתחילת 2024. את רסיסי השמועות מתוך בתי הסוהר הביטחוניים ששמענו לאורך השנים, וגם כתבנו עליהם יותר מפעם אחת, הוא חווה על בשרו. וגם את השינוי.

"המודיעין בעבר היה מודיעין תגובתי", הוא מסביר, "מודיעין שמכיל אירועים, מכיל סכסוכים, והיום הוא הרבה יותר התקפי ויוזם. פיקוד הארגון, בין אם אלה הנציבה הקודמת קטי פרי וסגן הנציב הקודם, בתקופה שאני הייתי ראש ענף פח"ע, השתמשו בחטיבת המודיעין כדי לייצר שקט בבתי הסוהר, לסגור סכסוכים, לייצר בעצם סוג של תמונת מצב שהכול נמצא תחת שליטה. זה אבסורד כי בעצם הייעוד האמיתי של המודיעין הוא להיות מודיעין התקפי, יוזם, חותר למגע, חותר להרתעה, חותר לפעולות מודיעיניות מוצלחות. זה משהו שלא היה בתעדוף גבוה, שלא לומר שלא היה בתעדוף בכלל".

למה אתה מתכוון כשאתה אומר שתפקידכם היה לייצר שקט?

"התפיסה הייתה שצריך לגרום לשקט בכלא, וכחלק מזה גם לדעת לדבר עם האסירים ולנהל איתם משא ומתן. לרצות אותם, שלא יעשו בלגן. אני זוכר תקופות מאוד אפלות. אנשים פשוט לא רצו להגיע לעבודה. אנשים היו מגיעים, ומבינים שבסופו של דבר איזשהו דובר או מנהיג בחמאס הוא זה שיקבע להם איך ייראה היום שלהם, ואם אותו לוחם כליאה לא מצא חן בעיני דובר מסוים או מנהיג מסוים, זה היה יכול להשפיע עליו להמשך".

הדוגמה הכי בולטת, שגם התפוצצה

תושבים יקרים בבנימין

במסע של נופים וטעמים

בנימין
בנימין זאב ישרף
מועצה אזורית מטה בנימין

קפה יודה

בית חורון

"קפה יודה" הוקם לזכרו של סרן יהודה רובינוביץ ז"ל, מתוך חלום משותף שלו ושל אחיו להקים יחד עגלת קפה שתהיה מקום של חיבורים, אוכל טוב ואווירה נעימה. לאחר נפילתו של יהודה, הפך החלום למציאות ולמפעל הנצחה חי.

כיום מהווה העגלה נקודת מפגש למטיילים, משפחות, חיילים ותושבי האזור, המגיעים ליהנות מקפה איכותי, מאפים טריים, כריכים, סלטים, פיצות איטלקיות, גלידות ועוד – באווירה חמה ומזמינה.

א'-ה' 7:00-19:00 | ו' 7:00-15:00

כשרות מהדרין

הבריאה

כפר אדומים

עגלת הקפה והפודטראק החלבי "הבריאה" שוכנת בכפר אדומים, מול הנוף הפתוח של הרי המדבר. בתפריט תמצאו קפה משובח, מאפים טריים, כריכים, סלטים ומבחר מנות חלביות – לצד פינות ישיבה נעימות ואווירה רגועה שמזמינה לעצור לרגע.

א'–ו' 07:30–15:00

כשרות מהדרין

בואו לבלות! ✦ בואו לבלות! ✦ בואו לבלות! ✦ בואו לבלות!

עצקפה

מצפה דני

"עצקפה" שוכן בלב מצפה דני, מול נוף פנורמי מרהיב של דרום בקעת הירדן וצפון ים המלח. המקום, שהחל את דרכו כעגלת קפה, הפך למרחב אירוח ייחודי המשלב קולינריה, טבע ואווירה רגועה בלב המדבר.

בתפריט תמצאו פיצות נאפוליטניות ופוקאצ'ות הנאפות בטאבון, שקשוקה, סלטים טריים, מאפים, קפה איכותי ומשקאות טבעיים – לצד חוויית אירוח שקטה מול נוף בראשיתי.

א'–ה' 9:00-15:00 | ו' 9:00-14:30

כשרות רבנות מועצת בנימין

עגלה בשדה

שדה אפרים

"עגלה בשדה" פועלת במתחם "באוהל של לאה" בחוות שדה אפרים, שהוקם לזכרה של לאה זאב ז"ל. לאה, שהקימה את החווה יחד עם משפחתה, חלמה על המתחם והחלה בתכנונו, ולאחר פטירתה הושלם המקום לזכרה וממשיך להגשים את חזונה.

בימי שישי הופך המקום לנקודת מפגש שוקקת עם מאות מבקרים, ובמהלך השבוע מתארחות בו קבוצות ואירועים קטנים. בתפריט תמצאו פיצות, מאפי מחמצת, סלטים טריים, יין משובח, משקאות ומבחר קינוחים מתחלפים – באווירה כפרית ופסטורלית.

יום ו' 09:00–14:00

כשרות רבנות מועצת בנימין

יוני רוטנברג

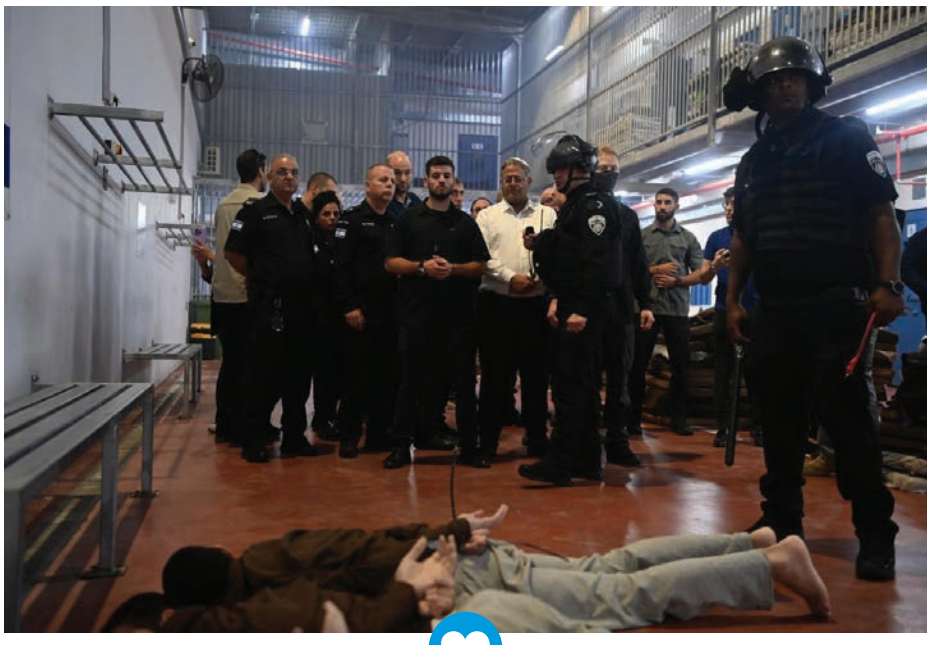

שבר את הקונספציה ואיפשר ליעקובי לבצע את המהפכה. השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר בביקור בכלא

צילום: דוברות שב"ס

בתקשורת, היא אותה סוהרת שנשלחה לשעשע מחבל. איך הרגשת אז?

"רע מאוד, רע מאוד. והיו עוד מקרים שלא יצאו לתקשורת. אתה מבין שיש פה תפיסה ארגונית מאוד מאוד לא טובה ומאוד מאוד רעועה, ואני יכול להגיד לך על עצמי באופן אישי, שהרבה פעמים אני ניסיתי לצאת נגד דברים מסוימים בתפיסה ההיא, אבל אתה בדעת מיעוט, כי רוב הארגון לא רוצה לשמוע עכשיו דברים אחרים ותפיסות אחרות".

דובר רבות על המעורבות של השב"כ בעניין הזה, ניסיון שלו לאורך השנים להרגיע את האסירים עד כדי הכתבת מדיניות נגד דרג מדיני. פגשת דבר כזה? השב"כ מרים טלפון ואומר "אל תפעילו יד קשה"?

"תראה, אני זוכר את התקופות של אז", ד' עונה בחוסר נוחות, "אני לא אדבר על גופים ספציפיים, אני אדבר באופן כללי. הייתה תפיסה של רוב גופי הביטחון שיש צורך בשקט תעשייתי, והיו לא פעם התערבויות כאלה ואחרות. זה לא פוטר את השב"ס מאחריות. אני חושב שבמקרים מסוימים היה צריך לדפוק על השולחן ולהגיד 'זה קו אדום, את זה אנחנו לא עושים, גם אם גוף אחר ביקש'. ואני חושב שהיום השב"ס הוא החלוץ בעניין הזה. אני יכול להגיד לך, בלי להיכנס לפרטים, שבנושאים מסוימים, בהחלטות מסוימות שהנציב קיבל, לא כולם תמכו בזה מיד", הוא רומז למאבקים שנאלץ יעקובי לנהל בתחילת דרכו עם ארגונים ביטחוניים מקבילים. "כמי שהיה בסוד העניינים, אני אומר במפורש שהיו מי שהרימו גבה והיו סקפטיים מארגונים מקבילים. אבל כשהם רואים את ההצלחה ורואים שזה משפיע על הטרור בחוץ, אז שאר הארגונים מבינים שיש על מי לסמוך, ונותנים את ברכתם".

כדי לתת לי המחשה קלה למצב הישן, זה שמכונה כאן בפי כול "התקופה הרעה", נ' פותח מחשב ומציג בפניי צבר סרטונים מתוך בתי הסוהר הביטחוניים שלא פורסם לתקשורת. כאמור, על כל זוועות תנאי האסירים דיווחנו וכתבנו אין־ספור פעמים, אבל המידע הזה תמיד זרם אלינו בתיווך מקורות. כשפנינו בשנים ההן לדוברות שב"ס כדי לקבל תיעודים כאלה, חוסר שיתוף הפעולה היה מוחלט, ואנו נותרנו רק עם תיעודים זעומים שצולמו בפלאפונים מוברחים של מחבלים, באיכות ירודה ותמונה חלקית מאוד.

ופתאום הכול מופיע לנגד העיניים, בווידאו ובאיכות טובה. ראשית, צעדה של אסירים בחצר הכלא במחאה על הרעה מסוימת בתנאיהם, כשהם צועקים בלי מורא את הסיסמה "ח'ייבר ח'ייבר יא יהוד", שמשמעותה האופרטיבית היא שחיטת כל היהודים. בסרטון אפשר לראות גם את הסוהרים שבוהים בהם בחוסר אונים. בסרטון אחר, מחבל עם דם על הידיים מתהלך במעיל עור ומכנסי ג'ינס ממיטב המותגים, בתוך אולם רחב ידיים זרוע שורות שורות של מדפים עמוסים כל טוב. בלי ההקשר, הניחוש הראשון שלי היה שהוא הולך לסניף של 'אושר עד'.

בסרטון נוסף חגיגת בשרים מנקרת עין, שנראית כאילו נלקחה ממסעדה דרוזית בצפון. והשיא: מחבל יוצא עם מגש עגול גדול, מטייל ברחבי הכלא ומחלק לסוהרים המסכנים שרגילים בעוף מכובס מחדר האוכל מטעמים שהכין. הסרטון הבא היה מחריד: מחבל ממשפחת אל־מבחוח הידועה לשמצה, אחיו של רוצח החייל בראל חדריה, תופס סוהר בחדר אשפה, מכה בו כמעט עד אובדן הכרה, משליך אותו לאחד הפחים וממשיך לשגרת יומו. מה עשו לו אחרי זה? אני שואל את ד' בזעזוע. העבירו אותו לכלא אחר למשך שבועיים, והחזירו.

והסרטונים נמשכים: תגרה בין אסירים לסוהרים בחצר בית הסוהר, כמות מבהילה של טלפונים מוברחים, השלכת חפצים במחאה על חסימת הקליטה הסלולרית. ועוד סרטון מטלטל, הפעם מהתחום הפלילי: עודה קטייר, ראש ארגון פשע שהורשע במסגרת הסדר טיעון במעשי רצח, יושב בחדר מרווח מול פינת טיפוח מאובזרת שארגן לעצמו. חבורה של ארבעה סוהרים העזה להיכנס לתאו ללא רשות, וסופגת ממנו קללות שדפי 'בשבע' לא מסוגלים להכיל. הסוהרים עומדים מבוישים, חצי מתנצלים, ולבסוף מניחים לו. כל הביזיון הזה, הפלילי והרבה יותר מכך הביטחוני, נעצר ביום שבו מונה קובי יעקובי לנציב שב"ס.

סגן גונדר נ': "היום אנחנו הולכים לאכיפה וענישה וגם לכתבי אישום חדשים אם צריך. אבל בעיקר, אנחנו רואים את התפקיד שלנו בלייצא מודיעין. אם מחבל ממשיך להעביר מסרים והוראות אל הארגון שלו – אנחנו נבלום את זה. ובעיקר, יש כאן המון מידע מודיעיני חשוב שאפשר להפיק ולהפוך אותו לשימושי וקריטי לכוחות שלוחמים בשטח"

מידע מודיעיני לכוחות בשטח

המינוי של יעקובי לא היה קל, כמו כל צעד שניסה השר הממנה שלו - איתמר בן גביר - לבצע במהלך הקדנציה. במקור, בן גביר סימן אותו כמועמד לתפקיד המפכ"ל, אך משהבין שזה לא יצלח הגיע עם הברקה: נציב שירות בתי הסוהר. זו הרי אחת מהבטחות הבחירות הבולטות שלו - תנאי האסירים הביטחוניים. בתחילת הדרך ניסה להזיז מעט את הפיתות, אך הרגיש את עומק הריקבון של הארגון והשליטה של שב"כ בו. המפתח לשינוי אמיתי, בוודאי אחרי אירועי 7 באוקטובר, הוא מינוי קצין בעל יכולות ובעיקר עם הלב במקום הנכון להוביל את השינוי.

בהתחלה היו אלה גנץ ואיזנקוט, אז חברי ממשלת האחדות, שהטילו וטו על המינוי. שווה להתבונן בזה: אנחנו תקופה קצרה מאוד אחרי הטבח, כבר הבנו את האכזריות המטורפת של האויב הערבי, ועדיין שני החברים האלה שומרים בקנאות על חוסר העניינות הפרסונלי בעניין בן גביר ומשמרים את קונספציית ריצוי האסירים הביטחוניים. גם אחרי שצלח בן גביר את המשוכה הזאת, הגיעה היועצת המשפטית לממשלה ופתחה בחקירה, ולאחר מכן הגישה כתב אישום נגד יעקובי בעבירות שוליות. החשד הוא שגילה לניצב משנה מועלם שמתנהלת נגדו חקירה כשהייתה עוד בשלב סמוי.

אבל יעקובי נכנס לתפקיד, והביא לשב"ס את השינוי. מתברר שהשטח, הסוהרים, החוקרים, אנשי המנהלה, ציפו מאוד לשינוי הזה, שאותו הם מכנים "התקופה הטובה". כשזה מגיע יחד עם גיבוי מלא, מהיר וקשוב לצרכים ולתקציבים, זה ממש הרנסנס של השב"ס.

בתוך השינוי הזה, מודיעין שב"ס הפך כאמור לאגף, אבל הרבה יותר חשוב מכך - הוא שינה את תפיסת ההפעלה שלו. "אנחנו פועלים היום אחרת גם בתוך הכלא וגם מייצאים החוצה", מסביר נ', "אם פעם השאיפה הייתה לסגור אירועים בין אסירים או מול סוהרים בשקט, היום אנחנו הולכים לאכיפה וענישה וגם לכתבי אישום חדשים אם צריך. אבל בעיקר, אנחנו רואים את התפקיד שלנו בלייצא מודיעין. אם יש עבריין שממשיך לנסות ולנהל את עסקיו מהכלא - אנחנו נהיה שם כדי לדעת על זה ולטפל. אם מחבל ממשיך להעביר לארגון שלו מסרים והוראות - אנחנו נבלום את זה. ובעיקר, יש כאן המון מידע מודיעיני חשוב שאפשר להפיק ולהפוך אותו לשימושי וקריטי לכוחות שלוחמים בשטח".

כן? מחבלים שכבר מגיעים לכלא הם לא "לימון סחוט" אחרי שעברו בשב"כ וב־504?

"ממש לא", נ' מדגיש. הוא פורס בפניי מספרים שאסורים בפרסום אך מבהירים את התמונה ומחדדים עד כמה ההפעלה של אגף המודיעין ב"תקופה הרעה" הייתה מחדל. "רוב האסירים הביטחוניים שיושבים היום בכלא בכלל לא נחקרו עד תום. יש ביניהם לוחמים בלתי חוקיים שנתפסו בעזה, עצורים מנהליים, כאלה שההליך המשפטי נגדם מתנהל לאיטו. ממש לא מיצו איתם את התהליך. גם צריך להבין את הפסיכולוגיה של הנחקר: כשאתה נעצר בשב"כ ונחקר, יש לך את התקווה שיעבור יום, יעבור שבוע ואתה בבית. אז אתה אומר לעצמך 'נסבול כמה שצריך ונעבור את זה'. כאן הם יודעים שהם תקועים לתקופה ארוכה. אלה החיים שלהם כרגע. ולכן גם יש לך מנופים ואינטרסים שאתה יכול להפעיל כדי לגייס מהם מידע".

בהקשר הזה, נ' מדגים את האפקט המבורך שהרעת תנאי האסירים הביאה איתה. לא רק צדק, לא רק הרתעה, אלא גם שיפור דרמטי ביכולת המיקוח מול נחקרים. "פעם היית יושב מול נחקר, הוא גם הרגיש בעל הבית וגם לא היה לך איך לפתות אותו. יש להם הכול. היום התנאים כל כך גרועים, שממש בקלות אתה יכול לגייס אותו לטובתך. מספיק שיפור קטן שאתה מציע לו. זה שינה את כל סביבת העבודה".

נ' הוא יוצא שירות קבע ארוך באמ"ן. הוא מכיר לעומק את העבודה המודיעינית הצה"לית, ואת הצרכים של הגוף הזה. תוך כדי הלחימה בכל הגזרות הוא מצא את עצמו מחזיק במידע שיכול להועיל מאוד לגופי המודיעין המקבילים אליו, ושיתף אותם. לראשונה זה שנים, שב"כ ואמ"ן גילו את שב"ס לא רק כאח הקטן והמסכן שמנחיתים עליו הוראות, אלא כגוף ביטחוני מקצועי שיודע להביא להם ערך.

"פתאום אתה מביא להם נ"צ מדויק של מסתור נשק, או של מחרטה באיו"ש", הוא מספר. על עבודה משותפת בגזרות אחרות הוא מנוע מלדבר, אבל יותר מרומז שהיא מתקיימת ומניבה פירות נהדרים. "המשוואה מתהפכת. עכשיו הם מחפשים אותך. כיום אנחנו יושבים ומתעדפים פניות משב"כ ואמ"ן למידע שהם מבקשים מאיתנו, שנגנסה להשיג להם מתוך בית הסוהר. זו המהות של המהפכה כאן, ממודיעין שעסוק בלהרגיע ארכי־טרוריסטים הפכנו למודיעין שהוא חלק מהמאמץ הביטחוני ומשיג מידע שמביא לפעולות אופרטיביות".

מעל
90
שנות
ניסיון

התמונות להמחשה בלבד

משהב MSB
בונים מאז 1936

סביבת מגורים שמתפתחת יחד איתכם

כשהעולם זז קדימה, חברת משהב מעצבת עבורכם את סביבת המגורים המושלמת לעידן החדש. עם ניסיון של מעל 90 שנה ויכולת מוכחת להתחדש ולהוביל, אנו בונים פרויקטים מתקדמים שמתאימים בדיוק לקצב החיים המשתנה. בואו לגלות סביבת מגורים שצומחת יחד איתכם.

הצעד הבא שלכם לדירה מתחיל כאן.

חודש מכירות מיוחד

לפרטים: 5677*

יוני רוטנברג

למד בכלא על לוחמת המנהרות בויטנאם, אבל המודיעין לא התעניין בו. יחיא סינוואר

צילום: עטיה מוחמד פלאש 90

סינוואר לא נתפס כ מנהיג טרור

בעשרים שנות חקירות ומודיעין בשב"ס, אין מחבל ארור שד' לא פגש. יחיא סינוואר, סלאח אל־ערורי, אחמד סעדאת, מרואן ברגותי - לכולם הוא הסתכל בעיניים. רק המחשבה על כך מהפכת את קרביי.

איך יוצאים שפויים משיח עם אדם שאתה מכיר את נפשו המעוותת ומעשיו האכזריים?

"תראה, במשך עשרים שנה, מתוכם 16 שנים ברצף, חייתי יום יום עם מחבלים, עם טרוריסטים. זאת אומרת, מהבוקר עד הלילה, כל מה שאני עושה כל היום זה לראות טרוריסטים, לראות מחבלים, מכל הארגונים, מכל הסוגים. אתה למעשה מתנהל כל היום מול רוצחים, שאתה צריך לדבר איתם ולתחקר אותם. בסופו של דבר, אני חושב שהדבר היחיד ששומר על השפיות שלך לאורך השנים הוא הידיעה שאתה שליח של מדינת ישראל. בסופו של דבר יש מטרה לכל זה, והיא לסכל כמה שיותר פיגועי טרור.

"גם בתקופות שהיה שיח והידברות עם המנהיגים ועם הדוברים של ארגוני הטרור, מעולם לא הסתרתי את הדעות שלי ומעולם לא הסתרתי את איך שאני תופס את הדברים. הייתי מאוד ישיר איתם, הם ידעו טוב מאוד שאני האויב שלהם והם האויבים שלי. כשאתה נפגש עם מנהיגי טרור מהדרג הבכיר ביותר, ומטיח בהם דברים קשים ונוקבים, אז הם מבינים שאתה מגיע אליהם עם תפיסה ועם אג'נדה חזקה, וזה משהו שמשפיע בסופו של דבר בהמשך העבודה".

נ' מציין את שינוי התפיסה כגורם שמקל על העמידה מול המחבלים. "בעבר, לפני חילופי הנציב וראש אגף המודיעין, הייתה תורת הפעלה מסוימת בחטיבת המודיעין, שאחד הדברים בה היה לנתק את מה שהמחבל עשה, ולראות רגע את האדם ואיך אפשר להשפיע עליו. זה נגמר. בתורת ההפעלה של היום אתה תמיד זוכר מי המחבל ומה הוא עשה, והוא תמיד יהיה האויב שלך. הוא צד אדום, אתה צד כחול, ואתה תעשה כל מה שצריך כדי לנצל אותו".

בדיעבד, הם מוצאים בשיחות ובאירועים שחוו בכלא רמזים לטבח שתכנן וביצע חמאס ביישובי העוטף. אחת השיחות של ד' עם אסיר עזתי לא בכיר במיוחד, שניסה להוציא פעולת טרור, ניפצה אצלו את הקונספציה עוד לפני שזה נהיה טרנד. "שנתיים לפני 7 באוקטובר, אני יושב עם אסיר. זה היה אסיר שהיה לי מאוד מוזר לתחקר אותו, כי הוא היה בן למשפחה מבוססת, בן אדם משכיל, היו לו כל התנאים לעבוד במה שהוא רוצה, ללמוד מה שהוא רוצה, לחיות איפה שהוא רוצה, משפחה מאוד מקושרת וחזקה, והוא בחר לבוא ולעשות פיגוע בגבול ישראל-עזה. ואני שואל אותו: יש לך את כל התנאים להצליח, אתה מגיע ממשפחה טובה, אתה אדם משכיל, מה בער לך לעשות את הדבר הזה? ואז הוא אמר: כל עוד אתם נמצאים פה, אנחנו לא נוותר. וזה משהו שהזכיר לי וביסס לי מאוד את התפיסה שלא משנה כמה טוב יהיה לפלשתינים, הם ינסו להגיע לפה ולהרוג אותנו. זה משהו שאי אפשר יהיה להניא אותם ממנו".

ד' חווה בזמן אמת גם את התרוקנות הכלא מבכירי המחבלים בזמן עסקת שליט, וגם את ההחמצה הגדולה של מודיעין שב"ס בעקבות תפיסת ההפעלה ההזויה של הפיקוד. "סינוואר בכלל לא נתפס בדוחות ובפרופיילינג כדמות שמשתייכת לצמרת הארגון", הוא מספר, "הדירוג היה פשוט מאוד: כמה יהודים רצחת. סינוואר לא רצח יהודים, כי הוא היה מופקד על מנגנון סיכול המשת"פים. לכן המודיעין לא ישב עליו, לא הוציא ממנו מה שאפשר היה להוציא, והפסדנו מידע איכותי בזמן שהוא היה בידינו. בדוחות עלה שבשנים שהוא ישב בכלא, הוא למד הרבה על מלחמת וייטנאם ותורת הלחימה של הצבא שם. אתה יודע למה? הם התמחו בלוחמת מנהרות. אם היה אז מערך מודיעין מתפקד, הוא יכול היה לזהות את הנקודה הזאת ולהעביר אותה הלאה לגופי המודיעין האחרים".

סמוך לחתימת עסקת שליט, כשהדיווחים בתקשורת על מגעים מתקדמים הגיעו עד לכלא, פגש ד' את בכיר חמאס סלאח אל־ערורי (שחוסל לאחר מכן בלבנון) לשיחה בתוך הכלא. ד' הבחין מיד שפניו אינם כתמול שלשום. כששאל את אל־ערורי לפשר העניין, הוא התייחס למחלוקת שהתגלעה בינו ובין סינוואר בנוגע לעמדה שצריך להציג חמאס במשא ומתן בקהיר. "הוא שיתף אותי שסינוואר, שישב אז בכלא קציעות, מסכל את עסקת שליט. הייתה התפלגות בחמאס באותה תקופה. היה את הזרם שהלך עם סלאח אל־ערורי, והיה את הזרם שהלך עם יחיא סינוואר, בעיקר האנשים מעזה, תאופיק אבו נעים, עלי עמודי ואחרים. עסקה של 1,048 אסירים תמורת חייל אחד לא הספיקה להם. בדרך כלל בכלא חמאס מנסים לשדר חזית אחידה, שהם בלתי חדירים, אבל בשיחה ההיא הבנתי עד כמה סינוואר הוא דמות קיצונית בתוך חמאס. עכשיו, הוא ידע שהוא אמור להשתחרר, שהוא בתוך ה־1,048, אבל הוא רצה להוריד את מדינת ישראל על הברכיים, הוא רצה לקבל תמורה גדולה יותר בעבור אותו חייל. הוא נקט גישה משיחית וקיצונית אפילו בתוך החמאס. התגובה של סלאח אל־ערורי, שהוא בעצמו אדם קיצוני, לא איזה חובב ציון, לימדה אותי שסינוואר נתפס כדמות קיצונית אפילו ביחס אליו".

> **גונדר משנה ד':** "סינוואר בכלל לא נתפס בדוחות ובפרופיילינג כדמות שמשתייכת לצמרת חמאס. הדירוג היה פשוט מאוד: כמה יהודים רצחת. סינוואר לא רצח יהודים, כי הוא היה מופקד על מנגנון סיכול המשת"פים. לכן המודיעין לא ישב עליו, לא הוציא ממנו מה שאפשר היה להוציא, והפסדנו מידע איכותי בזמן שהוא היה בידינו"

חשש משר שימסמס את המהפכה

אחד מסימני השינוי בשב"ס בכלל, ובאגף המודיעין בפרט, הוא כוח האדם החדש שמתדפק על דלתי הארגון. אוכלוסייה חדשה, שלא העלתה על דעתה בעבר שירות במודיעין שב"ס, הולכת ומצטרפת למהפכה. ד' מספר על טלפונים שהוא מקבל, או שיחות מסדרון אחרי פגישות עבודה, מאנשי מודיעין שעובדים בשב"כ, בצה"ל או במשטרה. חלקם שמעו דרך חברים על פעילות והישגים של השב"ס, חלקם חוו זאת על בשרם תוך כדי פעולה משותפת, והם מתעניינים בהצטרפות לארגון.

"הגופים המודיעיניים האחרים הם ותיקים וגדולים, ויש להם סדרי עבודה ומנגנונים ברורים", מסביר ד' את המשיכה, "בסוף אתה כבורג בתוך הארגון לא מטביע את החותם שלך, לא נשאר לך הרבה ליצור ולהשיג. ואז הם שומעים על ארגון בצמיחה, שמגייס, שרוכש יכולות חדשות, שמחפש מוחות שישכללו ויבנו אותו, וזה מדליק אותם. זה נשמע הרבה יותר מסעיר".

מהפרסומות שאני פוגש ברדיו ובאינטרנט, וגם מהאמירות של השר לביטחון לאומי, אני מתרשם שגם יש הטבה משמעותית בתנאים.

"זה נכון", הוא משיב, "השינוי מורגש, וצריך לתת את כל הקרדיט גם לשר וגם לנציב שנותנים את הגב התומך גם בתנאים האישיים של העובדים בארגון וגם בצרכים המקצועיים שאנחנו מעלים. הגישה באופן כללי היא שמה שצריך - נותנים, בניגוד לפעם שהיינו צריכים להתחנן ולא הבינו בשביל מה צריך אותנו".

עם זאת, בעיני ד' זה לא העיקר. הנקודה העיקרית שהשתנתה בהיבט של כוח האדם היא כבודם של הסוהרים ואנשי הארגון. "כמו שאמרתי, עד לפני זמן לא רב גורלך המקצועי היה תלוי באיך באת בעין באותו בוקר למנהיג חמאס בכלא. אין דברים כאלה יותר. אם אסיר, ולא משנה מי הוא, מרים קול על סוהר - הוא מיד מטופל ביד קשה. רואים בך לוחם שמהווה חלק מתפיסת הביטחון של המדינה. יש לך שליחות. אתה מייצא החוצה מידע מודיעיני קריטי. תחושת הערך הזאת היא שגורמת לאנשים להישאר פה ולהשקיע, וגם לאחרים מבחוץ לבוא".

מה שד' אינו יכול להגיד במפורש, אבל הוא בהחלט רומז לו, הוא החשש מפני האפשרות שהמצב הקיים יתהפך ברגע אחד ויחזור לקדמותו. "אם תשאל היום סוהר בשב"ס, מישהו ותיק שמכיר את התקופה הרעה וחווה עכשיו את השינוי, מה הכי מפחיד אותו, הוא לא יגיד לך שיקצצו משכורות או תנאים. החשש הכי גדול פה הוא שנחזור לתפיסת העולם הקודמת שהייתה", הוא אומר. אני מרשה לעצמי לפרש: נגד יעקובי עדיין עומד כתב אישום. יש לשער שכבר הוצעה לו - ואם לא אז תוצע לו בקרוב - עסקת טיעון שכוללת פרישה מתפקידו. יותר מדי נשמות טובות במשרד המשפטים לא אוהבות את השינויים בתנאי האסירים. אנחנו רואים את זה בעתירות לבג"ץ שמתנהלות בעניין זה, ומנסות לנגוס כל העת במהפכה.

וכמובן, כהונתו של השר בן גביר מתקרבת לסיומה, והקמת ממשלת ימין נוספת שתתמוך במגמה הזאת ותמשיך אותה היא לא דבר מובן מאליו. לצערנו, כמו העמדה שהציגו גנץ ואיזנקוט במינוי יעקובי, כך צפוי גם במינוי שר חדש בתוך ממשלת שמאל: העניניות וטובת המדינה תידחק, והאנטי הפרסונלי לבן גביר יוביל לצעדים מטופשים שישחקו את ההישגים. בכלל, זה חוק פיזיקלי מוכח: שינויים שמבצעת ממשלת ימין נשחקים במהרה בממשלת שמאל, אבל עוולות כמו אוסלו וההתנתקות מאכילות אותנו מרורים עד היום. יש לזה גם הסבר פשוט שקשור באופייה של הפקידות, אבל אין זה המקום. נראה לי שדברי גונדר משנה ד' מספקים די חומר למחשבה לקראת הבחירות.

מנציבת שב"ס בדימוס קטי פרי נמסר בתגובה: "הניסיון להצמיד את מדיניות הטיפול באסירים הביטחוניים על מפקד/ת ארגון הפועל תחת הנחיות הדרג הביטחוני מדיני הינו מופרך ומראה בעיקר על חוסר הבנה בפרטים ובסדר הפעולות והאחריות המוטלת על ארגון נפלא כמו שירות בתי הסוהר. אני גאה על עשייתי בארגון ומצדיעה לעשרות רבות של מפקדות ומפקדים המשרתים כיום בתפקידים בכירים בארגון לטובת עשייה ביטחונית למדינת ישראל, וכולי תקווה שהארגון ימשיך לעשות טוב עבור החברה הישראלית".■

מרעננים את הקיץ

עם ברי המים של ELECTRA

מים מסוננים וטעימים
בעיצובים שמוסיפים סטייל לכל מטבח

סנן במתנה

התקנה מוזלת

בר מים Electra
Pure Water
RX-355-AS

₪849

מכשיר סודה סטרים **מתנה**

התקנה מוזלת

בר מים טאץ'
מים חמים וקרים
ממשק טאץ' חכם

₪1,490

מכשיר סודה סטרים **מתנה**

התקנה מוזלת

בר מים שבת
מים חמים וקרים
מסך דיגיטלי
עם כפתורים מכאניים

₪1,990

מבצע

רוכשים מברי המים של אלקטרה
ומקבלים מכשיר סודה סטרים מתנה
בשווי 239 ₪ כול מיכל גז ובקבוק מים

sodastream

ברי המים מגיעים
במגוון צבעים

מחסני חשמל

בתוקף עד ה- 3/8/26 ו/או עד גמר המלאי | לפחות 50 יחידות, ברי המים שבמלאי | מחיר המתנה בשווי 239 ₪ | כפוף לתקנון

*5018

חגית רוזנבאום
לתגובות: Hagitr72@gmail.com

למות ולכבוש את ההר

לפני שכותבים על דמותו של בניהו מלט הי"ד, צריך לנשום את המרחבים שעליהם חלם ולחם. השבוע הוקמו בהם נקודות התיישבות לזכרו ← מלט, שהכיר את האויב היטב, התריע בעבר מפני הוראות הפתיחה באש שהובילו לתוצאות הקשות, ונשקו אף הוחרם בנסיבות דומות

← פנומן של ידיעת הארץ, הכרת האויב וליווי מהפכת ההתיישבות היהודית. בניהו מלט הי"ד

צילום: אלחנן גרונר

כשהתבקשתי לכתוב טור על דמותו של בניהו מלט הי"ד, התחלתי בריטואל העיתונאי המקובל: איסוף חומרים באמצעות ראיונות עם מי שהכירו אותו, עדויות וחוויות אישיות, בניסיון לצייר תמונה מסוימת של הדמות. אבל אז, בהשגחה פרטית, רגע לפני כתיבת הטור, יצאנו לטיול במרחבים שהפגיש אותנו בלי מילים עם בניהו מלט עצמו. זה שעדיין חי פה בין הטרסות, עצי הזית והאדמה שאהב בכל נימי נפשו.

כבר במהלך יום שישי, יום הרצח, החלו חבריו של מלט מהמעגלים השונים להגשים את צוואתו והצליחו לעשות את הבלתי ייאמן: לפחות שש נקודות התיישבות חדשות עלו במרחב גב ההר, נקודות שעליהן לחם וחלם מלט ברמה היומיומית, במטרה לשנות את המפה באופן המילולי ביותר. מלט הי"ד נהרג לפני שבוע בידי מרצחים מהכפר תל, סמוך לשכם, בעת שיצא להגן על קבוצת מטיילים יהודים שהותקפה בידי ערביי הכפר. לצידו נרצח גם רב־סרן יובל עזרא, מ"פ ששירת בגזרה והסתער בגבורה על המחבלים. בדיוק את מאזן האימה באזור הזה ביקש מלט לשנות. "היפוך הקערה", לשיטתו, היה להיאחז בנקודות שונות באזור שכם ופרבריה במטרה לפרוץ את שטחי האקס־טריטוריה הפלשתיניים שנוצרו שם בהסכמי אוסלו, ולהחזיר את השליטה והנוכחות היהודית למרחבים שכבר 30 שנה לא פגשו רגל יהודית.

> **עמישב מלט, אחיו של בניה:** "הייתי איתו בכמה וכמה אירועים שבהם ראיתי איך הערבים רואים אותו עומד עם כאלה נחישות ואנרגיות, שזה בעצמו עשה את העבודה. הוא היה עומד מולם נטוע, הרגיש את 3000 שנות ההיסטוריה של עם ישראל הולכות איתו יחד, כמו עץ עם שורשים וגזע של עם ישראל לדורותיו"

אנחנו מגיעים לנקודה הראשונה שהוקמה לזכרו, חוות 'בני אהרון' בעמק המכמתת. העמק החקלאי הפורה שוכן בדרומה של העיר שכם, סמוך לחטיבה מרחבית שומרון. העמק היפה, בצהוב של קיץ, זוכה כעת לשכן בתוכו לראשונה זה אלפי שנים - מאז ימי העיר המקראית מִכְמְתָת - נקודת התיישבות יהודית צעירה, עם עדר קטן, ציילייה וספות, ועוד כמה אלתורים הדרושים למגורים במקום. כמה אוויר אפשר פתאום לשאוף במרחב המישורי הזה, לצעוד בין השלפים היבשים ועצי הזית, ולגלות שיהודים יכולים להסתובב בחופשיות לא רק בכבישים מיישוב ליישוב. בלי להכיר את בניהו הי"ד, אפשר פשוט להרגיש אותו ברוח שמכה כאן על הפנים גם באמצע אב, נוכח עיר הברית שמונחת מולנו, בין הר גריזים להר עיבל.

משם אנחנו מטפסים עם הרכב אל רכס סלע, בהמשכו של הר גריזים. הרכס הזה היה גם הוא עד לאחרונה ריק מיהודים, מלבד המוצב הצבאי 'סלע', ונתון להשתלטות בלתי חוקית נטולת רסן של ערביי הכפרים באזור. מבני ענק מנקדים אותו מכל צד, הרבה מהם ריקים ורק תופסים את השטח כמכריזים על בעלות. בעקבות רצח הנער יהודה שרמן הי"ד לפני כמה חודשים, הוקמה במקום חוות 'מגן יהודה', שכבר הפכה לפנינה קטנה על צלע ההר: שלט עץ מורה על הכניסה, מדשאה ירוקה עם ממטרות, ברווזים מגעגעים לצד תרנגולות, ועדר שחוזר עם שקיעה אל הדיר. גם כמה בתים קטנים נבנו פה, ותאורת לילה מרשימה שנראית למרחוק.

השבוע, לאחר הירצחו של בניהו הי"ד, זכתה החווה לשכנה יהודית נוספת - נקודה שקמה במקום הרצח עצמו, ממש מתחת לבתי כפר המרצחים תל, שמשום מה עדיין עומד על תילו. מקבלי ההחלטות בצה"ל ובממשלה טרם קיבלו את ההחלטה המתבקשת לעשות פעולת צמ"ה בכפר שממנו יצא הרוצח, כפר שהיסטוריית הטרור שלו מתפרסת על פני עשרות שנים. אבל אם הכפר עומד על תילו, כך החליטו חבריו של מלט, אין סיבה שלא יעמוד על תילו באותו מקום גם בסיס חדש של התיישבות יהודית.

הנסיעה בשביל העפר מחוות מגן יהודה מובילה אותנו אל הנקודה החדשה בלב הרכס - כמה סוכות עראי, מבנה ראשוני, דגלים מכל הסוגים וחיילים ששותפים בהגנה על המקום האסטרטגי. גם כאן אפשר להריח את האוויר החדש שמרחיב את הנפש, מתחת לירח מלא של ט"ו באב. לצעוד לראשונה על האדמה במרחב היפהפה מעל מרחב שכם־יצהר־

אריאל - מפעלי תורה, יהדות וחברה בישראל

מכון "נזר דוד" להנצחת זכרו והוצאת כתביו של מרן הרב דוד כהן (הרב הנזיר) זצ"ל

כנס אזכרה והתייחדות

במלאות נ"ד שנים לעלייתו לגנזי מרומים של

מרן הגה"צ הרב דוד כהן "הנזיר" זיע"א

ובמלאת עשור לעלייתו לגנזי מרומים של בנו

מו"ר הגאון הרב שאר ישוב כהן זצ"ל

אנו מתכבדים להזמינכם לערב לימוד בנושא "נזר הכהונה"

שיערך אי"ה ביום שלישי, כ"ח במנחם-אב ה'תשפ"ו
בבית אריאל רחוב הפסגה 5, ירושלים

16:45	יציאה בהסעה ממוגנת מבית אריאל להר הזיתים
17:45	עליה ואזכרה לציון קברו של **הרב הנזיר** בחלקת הנביאים דברים לזכרו מפי תלמידו הרב **יוסף טולידנו** שליט"א, רבו של גבעת זאב
19:30	התכנסות בבית אריאל, תפילת ערבית דברי פתיחה - הרב **יונתן קראוס** - נינו של הרב הנזיר ויו"ר אריאל
20:00	הרב ד"ר **גבריאל כהן**, תלמידו של הרב הנזיר **בין שני כהנים - הרב הנזיר והרב אשר מיכאל כהן, רבה של באזל**
20:15	הרב **הראל כהן**, מנהל מכון "נזר דוד" **חידוש "ברכת כהנים" בעיר חיפה על ידי הרב שאר ישוב כהן**
20:40	הרב **ידידיה הכהן**, חבר מכון "נזר דוד" **"תורה יבקשו מפיהו" - דרכו של הרב שאר ישוב כהן בפירושיו לתורה**

בערב זה יושקו ספרים חדשים במשנתם:

חוג הראי"ה כרך חמישי בסדרה - שיעורי הרב הנזיר זיע"א על אורות הקודש

תורת שי הארות חדשות בפרשיות השבוע - מאת הרב שאר ישוב כהן זצ"ל

אזכרת מו"ר הרב שאר ישוב כהן זצ"ל

ביום ראשון ג' באלול, עלייה לקברו בהר הזיתים בשעה 9:30 בחלקת הנביאים
בשעה 12:00 תתקיים אזכרה בבית מדרשנו
במעמד מו"ר הרב הראשי הגאון **הרב קלמן בר** שליט"א

"אמרת לי שכל הדברים שחלמת עליהם ודיברת כל השנים, קורים עכשיו על ידי אנשים אחרים". התיישבות ליד הכפר תל לאחר הרצח

עמישב מלט: "האירוע כולו הוא תוצאה של הוראות פתיחה באש. בשורה התחתונה, רוח המפקד היא שאנשים מורתעים מלירות בנשק. חיילים מגיעים לשטח ולא מבינים מי האויב. השיח' הזה שירה בבניהו, הגיע כביכול מהצד של צה"ל כדי להרגיע את הרוחות. החיילים באירוע היו איתו בשיח, הם קונים את הלוקשים האלה כי לא ברור להם מי האויב ומי האוהב"

חוות גלעד, בתחושת הביטחון הפנימית, שכל כולה אומר חייו של מלט הי"ד - גם המקום הזה הוא שלנו.

את המהפך ברכס סלע, שקורם עור וגידים, חלם בניהו מלט הי"ד, שהתריע נגד ההשתלטות הערבית המסוכנת לאורכו. עוד בהיותו בחור צעיר התיישב שם עם חברים נוספים בנקודה אסטרטגית שהקים. בהמשך אסף מידע רב על המתרחש באזור וליווה את המהלכים להקמת חווה יהודית.

נקודה נוספת שעליה נלחם במשך שנים במסירות נפש הייתה הר עיבל. גם שם, החל מהשבת האחרונה, שורה רוחו על הפרויקט שמתגשם: נקודת התיישבות ראשונית שצופה על שרידי מזבח יהושע. משפחת לנדסברג, תושבי יצהר, הגיעו עם מלט כבר לפני שנתיים לסיורים בהר עיבל, ושמעו ממנו על הצורך הדחוף לשמור על ההר מפני מעשי השתלטות והרס של ערבים, שהחלו לנגוס אף בשרידים הארכאולוגיים יקרי הערך של מזבח יהושע. "הוא היה מהראשונים שהתריעו על ההרס שמחוללים פה הערבים. הוא החל לארגן פה מנייני ותיקין בקביעות בימי שישי ועורר על הצורך להיות כאן", מספרת אם המשפחה אמונה לנדסברג. ביום שישי לאחר הרצח עלו בני המשפחה עם מכולה וציוד בסיסי, והם פועלים לבסס את התשתית במקום ולהביא אליו יהודים נוספים, חקלאות ועוד.

הסיפור המעניין שייך לנקודות שקמו במרחב סביב חוות גלעד, מקום מגוריו של מלט. את הנקודות הללו מאיישות משפחות שביתן נשרף בשרפה הגדולה רק שבוע קודם לכן, והן נותרו בחוסר כול. בתעצומות נפש המשפחות הללו, שעוד לא יודעות מה ילד יום, יצאו אל השליחות הבאה בנקודות בראשיתיות, כדי להמשיך את דרכו של חברם ליישוב.

"חיילים ואזרחים מורתעים"

בניהו מלט הי"ד, בן 32 בהירצחו, בעל לאסתר ואב לתאיר ארץ ולאדמה עברייה, תושב חוות גלעד, היה פנומן בכל הקשור לידיעת הארץ, הכרת האויב וליווי מהלכים מעשיים למהפכת התיישבות אמיתית בשטח. את האהבה האין־סופית שלו לארץ ישראל ספג מרגע לידתו. דור הסבים והסבתות במשפחה היה אחוז בהתיישבות וחקלאות במרחבי הארץ. הוריו הרב בועז וסגולה מלט היו ממקימי היישוב שבות רחל, ולאחר הגירוש עברו להתגורר ביישוב חרמש בצפון השומרון. בניהו עצמו היה יוזם ושותף בגיל צעיר להקמת גבעת גאולת ציון בגוש שילה, נקודה אסטרטגית בשטחי B. עוד כנער השתתף במאמצי ההתיישבות בנקודות שידעו רדיפות והריסות, כמו שבות עמי ורמת מגרון.

עמישם מלט, האח הצעיר בשנה וחצי מבניהו, מגדיר אותו "הצמד שלי". השניים היו בתקשורת יומיומית רצופה סביב העבודה במפעל הגבעות, החוות וכיבוש הארץ. "היו לנו אולי 200 קבוצות עבודה משותפות, היינו בטלפונים כל יום, כל שעה". השיתוף היה במגוון תחומים, בין השאר בהחלפת מידע רלוונטי באירועי פח"ע בזמן אמת. אם אחד מהם היה נקלע לזירה מול פורעים ערבים, הוא היה מבקש מאחיו לבדוק ברשתות הערביות בכפרים מה הלך הרוחות, לדווח על הודעות רלוונטיות שיוצאות, שיסייעו לנהל את האירוע בשטח. באותו אופן היו מסייעים לבעלי חוות שהיו פונים אליהם בסיטואציות דומות.

גם באירוע שבניהו נרצח בו, הוא הספיק להתקשר לעמישב ולבקש ממנו מידע מהצד הערבי. עמישב שלח לו את המידע, אבל ראה שבניהו לא מגיב. כשחלפו הדקות והתארכו, ועמישב שמע על פצועים קשה בשטח, החלה לחלחל אצלו תודעת האסון. "הבנתי לאן הדברים הולכים. התקשרתי לאחי בלבנון, התקשרתי לאבא שהיה בשיעור דף יומי, וכך הקפצתי אח אחרי אח, להודיע 'כנראה שאחינו היקר בניהו נפצע קשה'", מה שהסתיים לבסוף במותו.

עמישב מדבר על תנאי הנחיתות שבניהו נקלע אליהם, כשקפץ מחוות גלעד לקריאות המצוקה של המטיילים. בתנאים הללו הוא התקשה לנהל כהבנתו את האירוע, כפי שידע לסיים אירועים דומים כשידו על העליונה. אבל גולת הכותרת של המחדל שגבה שני קורבנות, כפי שהתריעה גם אלמנתו אסתר במהלך השבעה, היא נושא הוראות הפתיחה באש: "אי אפשר להתעלם מהמציאות שגם חיילים וגם אזרחים מורתעים משימוש בנשק", מזכיר עמישב את מה שהשתקף בזירה ליד תל.

"האירוע כולו הוא תוצאה של הוראות פתיחה באש. אשתו של בניהו קראה לחיילים ומחזיקי נשק: עדיף להיות בכלא ולא בקבר, ולא לנחם אחר כך אלמנות ויתומים. בשורה התחתונה, רוח המפקד היא שאנשים מורתעים מלירות בנשק. חיילים מגיעים לשטח ולא מבינים מי האויב. השיח' הזה שירה בבניהו, הגיע כביכול מהצד של צה"ל כדי להרגיע את הרוחות. החיילים באירוע היו איתו בשיח, הם קונים את הלוקשים האלה כי לא ברור להם מי האויב ומי האוהב".

הוא תוקף את התנהלות גורמי הביטחון, שמחרימים כלי נשק חיוניים לאנשי ההתיישבות כשאלה משתמשים בו להגנה עצמית, ובכך מפקירים אותם בזירה ללא אמצעי הגנה: "זה כל הזמן היה על השולחן. לי לקחו את הנשק הארוך, לבניהו לקחו בעבר נשק ארוך, חבר שלו מחוות גלעד במעצר בית כי השתמש בנשק נגד ערבים שהציתו שרפה. זו תופעה גורפת. דיברתי על זה הרבה עם בניהו, הוא אמר: ברור לנו שנשק זה כלי חד־פעמי. רק באירוע שאין בו שום ברירה אחרת, אז משתמשים בנשק, ורוב הסיכויים שאחר כך ייקחו לך אותו ותהיה בחקירות. בכל אירוע כזה אין לך גיבוי, ולכן אתה צריך להשתמש בכל אמצעי אחר כדי להתגונן". אחד המנחמים בשבעה סיפר שפעם התבקש בניהו לאבטח טיול, הוא הגיע עם אם־16 ומקל. שאלו אותו לפשר הדבר, והוא הסביר: "המקל הוא כלי העבודה שלי, ולמקרה חירום הבאתי את הנשק הארוך".

"ערביי האזור סימנו את בניהו"

כשמפקד האוגדה הגיע לנחם, הראה לו עמישב סרטונים של חמושים פלשתינים צועדים חופשי בתורמוס עיא. "אמרתי לו, תראה - לידי יש פה בעל חווה שלקחו לו נשק, ממול יושב מישהו שאיימו לקחת לו נשק. כולם פה מורתעים. אתם גיבורים מול חלוצי ההתיישבות, כל הרבש"צים פה עובדים תחת זכוכית מגדלת שלכם. רק השוטרים הפלשתינים מסתובבים חופשי ואותם לא תופסים".

ככל הנראה, השיח' מהכפר שרצח את בניהו, הכיר אותו מהגזרה והבין את חשיבותו. "בכלל הוא היה מסומן שם, כנראה הבינו מה המשמעות של להרוג דווקא אותו". עמישב מגלה כי מאז הרצח נתון גם הוא תחת איומים: "קיבלתי בהערכה גסה אולי 500 הודעות מערבים, שלחו הודעות של קללות, איומים, הקלטות של 'הגענו אל אחיך ונגיע גם אליך', תמונות שלי ושלו. ואני זה שלוקחים לו את הנשק", הוא נאנח, "אין אבסורד גדול מזה".

הקונגרס היהודי העולמי
ישראל

יחד מחזקים ישראל

יחד מובילים

רוחו הגדולה של בניהו ממשיכה לפעם בין הר גריזים להר עיבל. התיישבות יהודית בהר עיבל

עמישב מתאר את אחיו כדמות שצדקת הדרך שלו יצוקה בברזל, מה שהשפיע גם על האויב מולו: "הייתי איתו בכמה וכמה אירועים שבהם ראיתי איך הערבים רואים אותו עומד עם כאלה נחישות ואנרגיות, שזה בעצמו עשה את העבודה. הוא היה עומד מולם נטוע, הרגיש את 3000 שנות ההיסטוריה של עם ישראל הולכות איתו יחד, כמו עץ עם שורשים וגזע של עם ישראל לדורותיו. הוא יודע של מי הארץ הזאת ומה הסיפור כאן. זה כבר היה מספיק".

מלט עבד גם כלפי פנים: חייליו ומפקדיו שהגיעו לנחם שיבחו אותו וסיפרו על יחסים מעולים, על אף פערי הדעות בינו לבין חיילים מצידו השמאלי והקיבוצניקי של המתרס, "והכול מתוך עמידה על האמת, בלי להוריד במילימטר מהערכים שלו וממה שהאמין בו", אומר עמישב. מכיוון אחר, מלט תרם תרומה מכרעת גם לבני הנוער ביישובו, חוות גלעד. בדרכו הייחודית העלה על המסלול גם את מי שהיו על הקצה, וזכה לאמון הנערים והוריהם. "הם עשו יחד טיולים אסטרטגיים של כיבוש, מתקדמים קדימה. הכול בכלים של תיקון ולא הרס. הוא הלך על חבל דק, ובדק כל הזמן שהוא לא נקרע מכל כיוון. הוא הכניס לנוער ידע וערכים בצורה פשוטה, בגובה העיניים. פעם חזר עם נער מכיבוי שרפה, הם ישבו בדרך לעשות קפה ותוך כדי בניהו מספר לו על פרקי תנ"ך או משניות שהיו רלוונטיים לאותו מקום. הוא הוריד הכול בצורה פשוטה, לא כמו איש חינוך שבא מלמעלה. הוא חי את זה".

הוא גם זכה להציל חיי יהודים בזכות רשתות המידע שחלש עליהן. "היה יהודי שהלך לאיבוד ברמאללה. בניהו גילה את זה ברשתות של הערבים והקפיץ את הצבא לחלץ אותו. פעם הוא ראה חייל מוזר הולך בכביש ליד עלי, הוא הקפיץ את הצבא וגילו שהוא מחבל". את כל תחום המודיעין האזרחי שהתמחה בו, עשה ללא תשלום. ויתרה מכך: כשגופים גדולים, כמו מועצת יש"ע ואחרים, פנו אליו בעבר שיעבוד אצלם בתשלום, הוא סירב. "ביקשו ממנו: תעבוד אצלנו במשכורת, אתה עושה דברים נפלאים, קמ"נים (קציני מודיעין) בחטיבות עומדים בתור לקבל את המידע שלך. הוא שאל: זה אומר שתתערבו לי בעבודה השוטפת? אני לא אוכל להיות זמין כשאני רוצה לקפוץ לעזור למישהו שצריך אותי באיזו חווה או גבעה? השיבו לו בשלילה, הוא צריך להיות בעבודה. בניהו דחה את ההצעות: איפה שהחלוצים ועם ישראל צריכים אותי, שם אהיה. כן משכורת, לא משכורת".

עמישב מספר על אהבת ארץ ישראל עמוקה שפיעמה בבניהו, עד לרמת האסתטיקה הבסיסית: "כשהקים את גבעת גאולת ציון כבחור, הוא חיבר מעין מסמך חזון של המקום. הוא אמר: אני לא מוכן שהגבעות והחוות ייראו כמו פח זבל. גבעה צריכה להיות יפה, עם פרחים בכניסה, שלט, בית מסודר. הוא זירז את הבחורים לנצל כל דקה לעבודה, אין בטלה. יש מרעה, יש חקלאות, הוא עשה הכול בשיא הרצינות והמקצועיות. הוא עצמו היה עובד עם המחפרון בשעות לא שעות, כל השנים, כדי לפרוץ שבילים אסטרטגיים, להכשיר מגרשים. הוא אמר: זה ארץ ישראל פה, אם אתה לוקח משהו - תעשה אותו ברצינות".

מאיר אטינגר: "לא הפסקת כל הזמן לנסות ליצור חיבורים לעבודה משותפת. עוד קבוצת ווטסאפ שמחברת בין גורם כזה לגורם אחר, קבוצות מודיעין מקומיות, סיורים משותפים, מפגשים – והכול מתוך ראיית המרחב. יש אנשים שרואים נקודות, אבל אתה תמיד חיפשת את המרחב, והאמנת שכדי לכבוש מרחב צריך חיבורים"

להאמין לאויב כשהוא מאיים

מאיר אטינגר, שגדל עם מלט מגיל צעיר בגבעות ובעשייה למען ההתיישבות, תיאר השבוע בפוסט מפורט את תחנות חייו ופועלו הייחודי של מלט, שמחד התאפיין ברצינות ויסודיות לא מצויות, ומאידך בנחישות שפרצה את כל סכרי החשיבה המקובלים. אטינגר הגדיר אותו כחייל ללא מדים, שהמשיך להילחם באויב גם מחוץ למסגרת הצבא, ללא עיטורים וטקסים. "לא היה עוד אדם כמוך שהאמין באיום והאמין לאויב. גם כשזה היה נראה מוגזם, ומי בכלל דיבר אז על מלחמה חזיתית, זה תמיד היה אחד הדברים שאפיינו אותך: האמנת באויב, האמנת למה שהוא אומר, ולא הפסקת להתכונן למלחמה וללמוד אותו". מלט התגייס בגיל מאוחר יחסית, 23, ושירת בחטיבת הנח"ל. זאת אף שהצבא הודיע לו כבר בגיל 18 כי הוא לא רצוי בין שורותיו בשל פעילותו בגבעות. אבל מלט כדרכו שקל ברצינות את הצורך להתגייס, והבין שכדי לדעת להילחם באויב במלחמה האמיתית שעל הסף, הוא חייב לקבל את ההכשרה הצה"לית, וכך עשה.

כחלק מאותה מוכנות תמידית למלחמה באויב, היה מלט פעיל מרכזי במודיעין אזרחי שהוקם במטרה לרכז מידע על המתרחש בצד של האויב הערבי. "מפעל האוסינט שהקמת הפך למעצמה, כשבפועל לימדת כל כך הרבה אנשים איך להקשיב לאויב. ומתוך זה צמח פורום 'מאבק על כל דונם'. כמו תמיד, פעלת בו מאחורי הקלעים, למרות שהייתה לו השפעה עצומה על שינוי דעת הקהל ועל הבנת הדחיפות שבמאבק על כל דונם, כפשוטו. תמיד הקפדת לא להבדיל בין שטחי C לבין חבלי ארץ ישראל שנמסרו באוסלו וכונו A ו־B".

אטינגר מספר על שלושה מקומות שתפסו אצל מלט תשומת לב מיוחדת: תל ארומה, רכס סלע והר עיבל. "דווקא במקומות שהגורמים הממסדיים הרימו בהם ידיים, כי בכלים שהם הכירו לא היה מה לעשות, תמיד האמנת שתודעה יוצרת כלים ולא להפך, ושצריך לחשוף, לדבר ולפרסם. וצדקת, כמובן. כמה משמעותי היה החלק שלך במחקר על הוועד נגד גדרות של הרשות הפלשתינית, מחקר שהביא לידי מעשה ולשינוי תפיסה בכל הדרגים".

אחרי שנים שבהן הוביל את המודיעין האזרחי וחנך את האוסינט האזרחי, עצר מלט יום אחד ואמר: "זהו, זה מיצה את עצמו. אנחנו לא מספיק עוסקים במרחב". "כשהרגשת שזה כבר לא מספיק מניע, מחדש ומאתגר, המשכת ליעד הבא", ספד לו אטינגר, "ולא עזרו כל השכנועים. תבעת כל הזמן רצינות מלאה".

אטינגר מתאר אדם שהייתה לו היכרות שאין כדוגמתה עם המרחב. אם זה בצפון השומרון, ובהמשך בכל המרחב שבין יצהר לחוות גלעד, המקום שנפל בו. "מרחב שממחיש יותר מכול את איוולת אוסלו. לשם נסענו יחד לצלם, כדי לנסות להעיר את תושבי גב ההר על האיום הממשמש ובא. לא הפסקת כל הזמן לנסות ליצור חיבורים לעבודה משותפת. עוד קבוצת ווטסאפ שמחברת בין גורם כזה לגורם אחר, קבוצות מודיעין מקומיות, סיורים משותפים, מפגשים - והכול מתוך ראיית המרחב. יש אנשים שרואים נקודות, אבל אתה תמיד חיפשת את המרחב, והאמנת שכדי לכבוש מרחב צריך חיבורים".

בתחילת המלחמה חשף יחד עם אחיו עמישב את האימונים של הרשות הפלשתינית בפקיסטן, שנחשפו ב'קול היהודי'. "חשיפות שאי אפשר לזלזל בהשפעתן על דעת הקהל ביחס לאיום של הרשות הפלשתינית. ממש לאחרונה חידשת את העיסוק הזה בערוץ שהזהיר מפני האויב המאורגן - משהו שאפשר לראות בו כמו צוואה שלך: להזהיר ולהתריע מפני האיום של מנגנוני הביטחון של הרשות הפלשתינית".

הפגישה האחרונה של אטינגר ומלט הייתה בשער חוות גלעד בשבת שבה פרצה השרפה הגדולה. "כשדיברנו על ההתפתחויות במרחב והנקודות החדשות שעלו, אמרת לי שכל הדברים שחלמת עליהם ודיברת כל השנים, קורים עכשיו על ידי אנשים אחרים. זה היה המשפט האחרון ששמעתי ממך פנים אל פנים. ואני מרגיש שאמרת לי - בסוף זה יקרה, גם בלעדיי". ■

מתנות לראש השנה

לחברות • ארגונים • מוסדות • ועדי עובדים

- עיצוב ישראלי מקורי. מעל 20 שנות יצירה
- אפשרות למיתוג, התאמה אישית והקדשות
- מגוון מוצרים רחב
- מתנות מרגשות ומלאת משמעות

סרקו לכל המוצרים

בחנויות יודאיקה, בגלריות, במוזיאונים ובאתר www.doritjudaica.co.il 054-6662995

←
"הכפר תל צריך לקבל יחס כמו מחנה הפליטים ג'נין – יד קשה במהירות". הרמטכ"ל זמיר ואלוף הפיקוד בלוט בזירת הפיגוע

צילום: דובר צה"ל

תל חורבות

ההתנפלות ההמונית של ערביי הכפר תל על מטיילים יהודים, ההצתה בחוות גלעד ושורה של פיגועים נוספים לא מותירים מקום לספק: הטרור ביו"ש שוב מרים ראש ומנסה להבעיר את הגזרה ← "אנחנו לקראת התלקחות", מזהיר אלוף משנה במילואים חזי נחמה, "או שהולכים לאינתיפאדה שלישית חס וחלילה, או שהצבא ומדינת ישראל יתעוררו בהקדם ויגיבו בחומרה רבה על כל פעילות טרור מהסוג הזה" ← אחרי עזה, לבנון, סוריה ואיראן – המלחמה בטרור חוזרת ללב הארץ

יוסף ארנפלד

בוקר יום שישי האחרון נפתח באופן שגרתי לחלוטין בשביל חברי קבוצת 'מטיילי דוד ואחיקם'. כבר קרוב לעשרים שנה שהחבורה יוצאת מדי שבוע לטיולים ברחבי יהודה ושומרון. המסלולים הללו נולדו מתוך תחושת שליחות ורצון עמוק להמשיך את דרכם ולהנציח את זכרם של שני החברים, דוד רובין ואחיקם עמיחי הי"ד, שנרצחו בדם קר במהלך טיול בנחל תלם. על אף שהמסלולים שבהם עוברים המטיילים סובבים לא פעם בסמיכות צמודה לכפרים ערביים באזור, הטיולים הללו התקיימו לאורך כל השנים בביטחון, ללא מורא, וכמעט תמיד הסתיימו בשלום ובלי כל פגע.

אלא שהפעם, התעוזה הערבית־פלשתינית הגוברת הצליחה בפעם הראשונה לפרוץ את הגדרות ולפצח את המשוואה הביטחונית בשטח. כשהמטיילים צעדו בפאתי הכפר תל, בציר המפותל והרגיש שבין היישוב הר ברכה לחוות גלעד, החלו להתאסף סביבם עשרות פלשתינים שהקיפו אותם מכל עבר. חיילי צה"ל, יחד עם כוחות הביטחון וכיתת הכוננות של חוות גלעד, שהוזעקו במהירות כדי להגן על קבוצת המטיילים, מצאו את עצמם נכנסים ישירות לתוך מארב מתוכנן, כזה שהפך ברגעים ספורים לזירת קרב טראגית.

במהלך העימות החריף שהתפתח במקום, הצליח מחבל פלשתיני לחטוף את נשקו האישי של בניהו מלט הי"ד, חבר כיתת הכוננות של חוות גלעד. המחבל תפס את הנשק, פתח באש מטווח קצר לעבר הנוכחים, ומהירי הקטלני נרצח מלט ונפל רס"ן יובל עזרא הי"ד. כוח צה"ל, שפעל במהירות ובנחישות בזירה, חתר למגע, חיסל את המחבל במקום והשיב את הנשק שנחטף.

הפיגוע הרצחני ליד תל אינו עומד בחלל ריק, אלא מהווה חוליה נוספת בשרשרת אירועים המצביעה על עליית מדרגה מדאיגה ברמת התעוזה הפלשתינית ביהודה ושומרון. הכתובת, כך נראה, הייתה מרוחה על הקיר בשבועות האחרונים: החל מהפיגוע החמור במהלך הצתת השריפה הסמוכה לאיתמר, שבו נפצע איתמר כהן, דרך תקיפת חייל צה"ל בחופשה וחטיפת נשקו במרחב היישוב סוסיא בהר חברון, ועד לדריסתו של נער צעיר במהלך הפגנה באזור עלי. הרצף הזה מלמד כי לא מדובר עוד בהתפרצויות מקומיות או ביוזמות בודדות, אלא במגמה מתרחבת של תעוזה גוברת, ששוחקת את ההרתעה ומציבה את כוחות הביטחון והתושבים מול מציאות ביטחונית נפיצה ומאתגרת מאי פעם.

מנגד, בצה"ל ממשיכים לפעול ביד קשה מול גל הטרור הגובר, תוך שילוב בין מאמץ סיכולי־התקפי לפריסה הגנתית נרחבת. בסוף השבוע האחרון עצרו כוחות פיקוד המרכז יותר מ־130 מבוקשים ברחבי הפיקוד - בהם סוחרי אמצעי לחימה, פעילי חמאס, מסיתים ומחבלים שתכננו להוציא לפועל פיגועים בטווח הזמן המיידי. הכוחות פשטו על מאות מוקדים ברחבי הגזרה ותחקרו מאות חשודים. במקביל, מופו בתי שני המחבלים שהיו מעורבים בפיגוע הירי ביום שישי - בית המחבל שביצע את הירי, ובית המחבל שחטף את הנשק ונעצר לאחר מכן על ידי לוחמי דובדבן בפעילות בעיר שכם - וכבר במהלך הלילה נאטם ביתו של היורה.

לצד הפעילות ההתקפית, אוגדת יהודה ושומרון מתגברת את המאמץ ההגנתי: כוחות צה"ל פרוסים באופן נרחב לאורך הצירים, בתוך היישובים ובמרחבי האבטחה, תוך פריסת חסמים וכתרים בנקודות המפתח. זאת במטרה למנוע חיכוך בין האוכלוסיות, לצמצם עומסים בצירים המרכזיים ולהבטיח את ביטחונם של האזרחים ותושבי האזור.

במקביל, שר הביטחון ישראל כ"ץ קיים השבוע (שני) דיון ביטחוני בנושא יהודה ושומרון בהשתתפות הרמטכ"ל, רב־אלוף אייל זמיר, ראש אגף המבצעים, ראש אגף המודיעין, מפקד פיקוד המרכז, מתאם פעולות הממשלה בשטחים, מפקד מחוז ש"י במשטרה, המזכיר הצבאי לשר הביטחון תת־אלוף הישאם איברהים, ונציגי שב"כ ומערכת הביטחון.

בסיכום הדיון הנחה השר כ"ץ את צה"ל להרחיב את הפעילות ההתקפית מול הטרור הפלשתיני שמנסה להרים מחדש את ראשו,

←

צילום: מרים אשוח

אלוף משנה במילואים חזי נחמה:

"צריך להתחיל לסמן שהרשות הפלשתינית הופכת לבלתי רלוונטית, ולעבור לעבודה ישירה וממוקדת מול הנהגות הכפרים והערים המקומיות. המשוואה צריכה להיות פשוטה וחד־משמעית: ככל שההנהגה המקומית תצדיק את קיומה ותשמור על השקט – היא תזכה לחבל ארוך יותר. וככל שמאותו מקום ייצא טרור – אנחנו נקצר את החבל באופן מיידי"

החוויות הגדולות
של הקיץ לכל המשפחה

הטבות מיוחדות ברכישת כרטיסים משפחתיים!

בזכות הפעילות במחנות הפליטים, צפון השומרון הפך לגזרה הכי שקטה ביהודה ושומרון. כוחות צה"ל בג'נין

צילום: דובר צה"ל

ולהיערך לכיבוש מחנה פליטים נוסף לפי מודל הטיפול במחנות הטרור ג'נין, טולכרם ונור א־שאמס, שפונו מתושבים, טוהרו מתשתיות טרור וצה"ל שוהה בהם באופן קבוע. פעילות זו, שעליה הנחה שר הביטחון עם כניסתו לתפקידו, בגיבוי ראש הממשלה נתניהו, הביאה לירידה של כ־80 אחוזים בהיקף פעילות הטרור בשנת 2025 וגם במהלך שנת 2026.

הוראות פתיחה באש לא ברורות

"אנחנו נמצאים בנקודת רתיחה משני הצדדים", כך מגדיר אלוף משנה במילואים חזי נחמה את המציאות הנפיצה שהובילה לפיגוע הקטלני ליד הכפר תל. מבחינתו, האירוע אינו בהכרח תכנון מוקדם ומדוקדק של פעילי הטרור, אלא תוצאה ישירה של דינמיקה הסלמתית בשטח. "הפלשתינים צופים בשלוש השנים האחרונות בעיניים כלות בהתרחבות ההתיישבות, בטיולים בכל מקום וביישובים החדשים", הוא מנתח, "זה קורה במקביל ללחץ מאוד מסיבי של צה"ל בשטח, בדגש על צפון השומרון וההרס הנרחב במחנות הפליטים בג'נין ובטולכרם".

מהעבר השני, מבהיר נחמה, שינוי מגמה עמוק וחסר תקדים מתרחש גם בקרב הציבור היהודי ביהודה ושומרון, שמשנה את כללי המשחק. "המתיישבים לא מוכנים יותר לחיות בגטאות ולא מוכנים להתייחס לרשות הפלשתינית כגורם שצריך לשתף איתו פעולה, בטח לא אחרי 7 באוקטובר", הוא מסביר, "ברגע ששני הצדדים נמצאים על המסלול הזה - ברור שאנחנו הולכים להתלקחות. או שהולכים לאינתיפאדה שלישית חס וחלילה, או שהצבא ומדינת ישראל יתעוררו בהקדם ויגיבו בחומרה רבה על כל פעילות טרור מהסוג הזה".

כדי למנוע את ההסלמה הבאה, מציב נחמה מענה מבצעי תקיף, הדורש מעבר חד מצעדים הצהרתיים לפעולות ענישה מיידיות בשטח. "זה אומר שהכפר תל צריך לקבל יחס כמו מחנה הפליטים ג'נין - יד קשה באופן מהיר, בלי לחכות שיהיו עוד ועוד אירועים", הוא קובע, "זה לא כמו שהיינו עושים פעם - הולכים למפות בית, סוגרים אותו ומכינים אותו לפיצוץ בעוד חודשים. באותו יום ממש יש משפחה או חמולה שצריכה להיות מגורשת מהכפר, יש הרס בתים והשמדת תשתיות. נדרשות פעולות פיזיות בשטח ולא דיבורים".

עדי כרמי, לשעבר בכיר בשב"כ: "מערכת הביטחון פועלת ביהודה ושומרון כמכונה משומנת, אבל יחד עם זאת אין לנו תמונת מודיעין של 100 אחוז ואנחנו לא מצליחים להגיע לסיכול מוחלט. דווקא בגלל זה, בגלל המתח הקיים והפער המודיעיני שטבעי שיהיה קיים, צריך לנהוג במשנה זהירות כשמתכננים טיולים כאלה, בטח ובטח שבתיאום מלא עם הצבא"

לצד הפעילות המבצעית־התקפית, משרטט נחמה גם תפיסה אסטרטגית שונה לחלוטין מול גורמי הכוח בשטח. "צריך להתחיל לסמן שהרשות הפלשתינית הופכת לבלתי רלוונטית, ולעבור לעבודה ישירה וממוקדת מול הנהגות הכפרים והערים המקומיות", הוא מצביע על הדרך הנדרשת. "המשוואה צריכה להיות פשוטה וחד־משמעית: ככל שההנהגה המקומית תצדיק את קיומה ותשמור על השקט - היא תזכה לחבל ארוך יותר, וככל שמאותו מקום ייצא טרור - אנחנו נקצר את החבל באופן מיידי".

דרישתו של נחמה לשינוי תפיסתי אינה נשארת במישור האסטרטגי בלבד, אלא יורדת עד לפרטי הזהות של המעורבים בשטח והתגובה המיידית כלפיהם. "מי שירה שם זה המוכתר של הכפר, לא איזו דמות שולית", הוא מזכיר, "ולכן כל הכפר הזה צריך לסבול עכשיו. חייבים להתחיל לשנות דברים פיזית בשטח. אנחנו מדברים שנים על מערכת החינוך ועל השוטרים הפלשתינים - מדברים ומדברים, אבל לא עושים צעדים אופרטיביים. הצעדים שהובילו השר סמוטריץ' בשלוש השנים האחרונות הם מבורכים, אבל חייבים לפעול מול הטרור לא רק במעצר מבוקשים נקודתי שהשב"כ סימן ללילה, אלא בפעולות נרחבות ומשמעותיות הרבה יותר".

כדוגמה לשינוי תפיסתי מוצלח, מציב נחמה את המדיניות שהחיל שר הביטחון בצפון השומרון. "הוא לא איש צבא לשעבר, אבל הוא יודע לדרוש שהתפיסה הביטחונית שלו תיושם בשטח. מה שראינו בצפון השומרון זו הצלחה כבירה. כשהייתי מח"ט ג'נין, לא יכולתי להיכנס למחנה הפליטים בלי לפחות 100 חיילים עם שכפ"צים, וסטים קרמיים ורימונים. לפני חודש ביקרתי שם על אזרחי, עם צוות אבטחה קטן, ולא היה כלום - כי אין תושבים במחנה הפליטים ג'נין. בעקבות זאת, צפון השומרון הפך בשנה האחרונה לגזרה הכי שקטה ביהודה ושומרון. את המודל הזה צריך לפרסם ברבים וליישם בכל מרחב שמאמץ אלימות נגד מתיישבים או חיילים".

בכל הנוגע להתנהלות הכוחות באירוע עצמו, נחמה נזהר מלקבוע מסקנות טקטיות נחרצות, אך מצביע על הכשל המערכתי בהוראות הפתיחה באש. "אני לא רוצה להיות יומרני, לא תחקרתי את האירוע ולא ראיתי את כל הסרטונים. אולי ברמה המיקרו־טקטית חייל לא צריך להוריד רצועה מהנשק, אבל הבעיה העמוקה היא שהוראות הפתיחה באש אינן חדות וברורות. החייל או חבר כיתת הכוננות שואל את עצמו שוב ושוב: 'האם אקדח במחסום או עימות בשטח ייגמרו בחקירה משפטית? האם אצטרך עורך דין?'. כשמחבל מגיע בלי נשק גלוי, הלוחמים מהססים כי הם חוששים שישאלו אותם למה ירו באדם ללא אמצעי. הבלבול הזה פוגע בהרתעה. הצד השני צריך לפחד ולא להעז להתקרב למרחק של 50 מטר מכוח במדים. העובדה שהם מתקרבים מראה על תעוזה שחייבים לכבות כשהיא עוד על אש קטנה".

אתה מזהה שינוי תפיסתי בימים שחלפו מאז הפיגוע?

"הצבא תופס את המחבלים הספציפיים שירו, פושט על בית חולים בשכם ועוצר מחבלים – אבל זה אותו דפוס פעולה ישן. אין פה ענישה קולקטיבית או יצירת הרתעה אמיתית. אם לא נשנה מהר את דפוס הפעולה, נמצא את עצמנו כמו באינתיפאדה השנייה: נסחפים מעוד פיגוע לעוד הסלמה, ואז מתעוררים אחרי שנה וחצי עם מאות הרוגים בלי להבין איך הגענו לכך. צה"ל חייב להיות פרואקטיבי בכל הגזרה, ביוזמתו, ולא רק כי התושבים דוחפים אותו לשם".

את הקשר ההדוק בין התיישבות לביטחון הוא מחבר ישירות לתפיסה ההיסטורית של צה"ל. "הקמת החוות על ידי אזרחים היא דוגמה מובהקת: אם צה"ל היה מבצע את תפקידו, התושבים לא היו צריכים להקים חוות בעצמם. מאז קום המדינה, צה"ל הקים את היאחזויות הנח"ל, מגיתית ויצהר ועד נחל עוז וכפר עזה - מתוך תפיסה שהתיישבות וביטחון הם שני צדדים של אותה מטבע. אלוף הפיקוד בלוט מבין את זה ומסייע רבות לחוות, אבל הגיעה השעה שצה"ל יחזור לעצמו ויקים נקודות התיישבות ביוזמתו. זו השמיכה שצריך לשים על האש שמתחילה לבעור, כדי לא לתת לה להתפשט".

הבעיה היא לא בהוראות הפתיחה באש

מנגד, עדי כרמי, בכיר שב"כ

לשעבר, קורא לנקוט זהירות רבה לפני שממהרים להסיק מסקנות נחרצות לגבי אופי האירוע. "אנחנו צריכים להמתין בסבלנות למסקנות מהחקירה", הוא מדגיש, "נעצרו אנשים שנכנסו לחקירת שב"כ, והתמונה תתבהר בהתאם לתוצאות. מוקדם מדי לחתוך מסקנות חד־משמעיות ולקבוע אם מדובר באירוע שהתגלגל באופן ספונטני או בחיכוך שהפלשתינים יצרו במכוון כמלכודת דבש כדי לממש פיגוע".

לדבריו, המפתח למניעת האסון הבא טמון בתכנון ובמעטפת הביטחונית של אירועים מסוג זה. "להערכתי, זה פיגוע שאפשר היה למנוע אם היו נערכים לטיול הזה באופן מקצועי יותר, עם סדר כוחות אחר שהיה מאפשר להתמודד נכון עם חיכוך מול אוכלוסייה פלשתינית", מציין כרמי, "התוצאה קשה מאוד וקטלנית, ולא יכול להיות שייצא טיול ללא תיאום וללא אבטחה מקסימלית של גורמים צבאיים שערוכים בשטח. אי אפשר לטמון את הראש בחול ולהתנהל בסמוך לשכם כאילו מסתובבים ברחוב דיזנגוף – כולנו יודעים שיש שם סיכונים, חיכוך וארגוני טרור".

לצד הדרישה לאחריות בתכנון, כרמי מקפיד להבהיר כי המטרה אינה להגביל את חופש התנועה של האזרחים באזור. "אני לחלוטין לא חושב שצריך למנוע מאזרחים ישראלים לטייל ביהודה ושומרון, בשטחים שנמצאים בשליטה ביטחונית ישראלית – חד־משמעית לא", הוא מסביר, "יש אתרים, ארכאולוגיה וטבע שישראלים מטיילים בהם. עם זאת, ביהודה ושומרון הריבון הוא הצבא ויש פקודות ונהלים ברורים. כשמארגנים טיול באזור כזה, פרט לנושאי הבטיחות הרגילים, חובה לבדוק מול הצבא מה מותר ומה אסור".

בתגובה לטענות על הסלמה רחבה ביהודה ושומרון, כרמי מבקש לשים את הדברים בפרופורציה מערכתית ולהדגיש את הפעילות הסיכולית העמוקה שמתבצעת מדי יום. "אנחנו עדים למאות סיכולים של פיגועים מכל המגוון על ידי שב"כ, צה"ל ומשטרת ישראל", הוא מזכיר, "לא מזמן פורסם ששב"כ סיכל עשרות פיגועים שהוכוונו מטורקיה - ניסיונות לבניית תשתיות טרור על ידי פעילי חמאס שנמצאים שם ומנסים לגייס פעילים ביהודה ושומרון. מדי שבוע יש מעצרים רבים של מעורבים בטרור, ואין ספק שיש מתח באוויר לאורך כל ימות השנה".

לשיטתו, אותה מערכת סיכולית היא בדיוק הסיבה שבגללה נדרשת אחריות יתרה מהמטיילים בשטח. "מערכת הביטחון פועלת ביהודה ושומרון כמכונה משומנת, אבל יחד עם זאת אין לנו תמונת מודיעין של 100 אחוז ואנחנו לא מצליחים להגיע לסיכול מוחלט", הוא מאבחן, "דווקא בגלל זה, בגלל המתח הקיים והפער המודיעיני שטבעי שיהיה קיים, צריך לנהוג במשנה זהירות כשמתכננים טיולים שכאלה. חייבים לפעול לפי ההיגיון הסביר, בטח ובטח שבתיאום מלא עם הצבא".

בכל הנוגע לביקורת על תפקוד הכוחות בשטח ועל טענות בדבר מחדלי זמן תגובה, כרמי שומר על איפוק אך אינו ממזער את חומרת התוצאה. "התוצאה של חטיפת נשק מאיש ביטחון ישראלי, שבאמצעותו בוצע הרצח, היא דבר קשה שאסור שיקרה וצריך לחקור אותו לעומק", הוא קובע. עם זאת, הוא דוחה על הסף את הניסיון להטיל את האשמה על הוראות הפתיחה באש. "הצבא מעולם לא התלונן על בעיה בהוראות הפתיחה באש, והטענה שישנן הגבלות בנושא הזה היא אגדה אורבנית. מאז ומעולם, כשיש סכנת חיים, יש נוהל מסודר. הבעיה בפיגוע הזה איננה בעיה של הוראות פתיחה באש, אבל התוצאה היא כשל - ומכל כשל כזה חייבים לגזור לקחים".

במבט כולל על התקופה והמצב הביטחוני בגזרה, כרמי מגדיר את המציאות כמבחן יומיומי של שליטה ודריכות רצופה. "נכון לעכשיו, המצב הוא כזה שמערכת הביטחון מצליחה 'לכסח את הדשא' ולשמור על שליטה בשטח, אבל אנו נמצאים בימים מתוחים מאוד", הוא מתאר, "צריך להיות עם האצבע על הדופק כדי שלא תהיה לנו איזושהי הפתעה בדמות התפרצות במקום כזה או אחר. השמירה על השקט דורשת ערנות מתמדת מכל הגורמים". ■

פותחים את בין הזמנים בשיא!

חיסול תצוגת דגמים ומלאי קיים

24 תשלומים אפסקה מיידית!

כל הקודם זוכה!! לפי מלאי קיים בסניפים!

תנור דו תאי
דלונגי בד"צ
2,990 ש"ח
בלבד!

מקרר שארפ
474 ליטר
2,590 ש"ח
בלבד!

מקפיא
6 מגירות ענק
חדש
790 ש"ח
בלבד!

מייבש כביסה
7 ק"ג + צינור
חדש
מלאי אחרון
590 ש"ח
בלבד!

תנור בנוי
דגם יוקרתי
690 ש"ח
בלבד!

מכונת כביסה
7 ק"ג 1200 סל"ד
הפעלה בעברית
חזקה מאד!!
690 ש"ח
בלבד!

המבצעים עד גמר המלאי. ט. ל. ח 24 תשלומים בכ. אשראי ללא ריבית או עד 12 תשלומי צ'קים באישור חב' ERN.

שיא החשמל והמיזוג
שיא המקצועיות והאחריות במחיר המשתלם ביותר

מוקד הזמנות ארצי:
03-5045000
058-7636002
c-hachashmal.co.il

יהושלים: כנפי נשרים 15 גבעת שאול טל: 0773-510710 | בני ברק: יהודה הלוי 25 פינת ר' עקיבא טל: 03-6097905
מודיעין עילית: יהודה הנשיא 19 טל: 08-6374242 | ביתר עילית: עברנו! חב"ד 6 מול 13 טל: 02-6521114
אשדוד: רבי מאיר בעל הנס 26 טל: 08-9200688 | אלעד: יונתן בן עוזיאל 32 טל: 03-5356555
בית שמש: ממחם פרוש 12 טל: 02-9921100 | חדש! חרש: אודם 2 פינת דרך ארץ טל: 04-6374080
חדש! קרית גת! שדרות לכיש 185 כרמי גת טל: 08-3750063

המטרה: להקל על האוכלוסייה העזתית ולנתק אותה מהתלות בחמאס. קרוואנים בדרך לרצועת עזה

הרכבה בלי פירוק

רגע לפני יציאתו של ראש הממשלה לוושינגטון, אישר הקבינט הכנסת כוחות זרים לרצועת עזה ולמעשה את תחילת שיקום הרצועה – בלי שחמאס מתפרק מנשקו ← בישראל מקווים להעביר את הלחץ הבין־לאומי אל חמאס, אבל בפורום הגבורה ובעוטף עזה מזהירים מפני תהליך שיאפשר לחמאס לשרוד ולהתעצם ← הרב יוסף ויצן, אביו של עמיחי ה"ד שנפל בכרם שלום בשבעה באוקטובר: "אם אנחנו חפצי חיים, לא נאפשר שום שלטון ביטחוני של גורם זר"

רבקי גולדפינגר

גבות רבות הורמו השבוע בישראל עם פרסום החלטת הקבינט המדיני־ביטחוני לאשר לכוחות זרים להיכנס לעזה, אף שחמאס עדיין לא פורק מנשקו. ההחלטה הגיעה יממה בלבד לפני המראתו של ראש הממשלה נתניהו לוושינגטון, ולטענת גורמים מדיניים, ארצות הברית היא שדחקה בישראל להתקדם לשיקום הרצועה עוד טרם השלמת יישום התנאי של פירוז הרצועה ופירוק חמאס מנשקו.

ואכן השבוע, כך נראה, הונע התהליך לשיקום עזה עם אישור הקבינט המדיני־ביטחוני להכנסת כוח הייצוב הבין־לאומי (ISF) לרצועת עזה, הכוח הרב־לאומי שמיועד לפעול לניהול ואבטחת אזורים הומניטריים בעזה, במסגרת תוכנית 20 הנקודות של הנשיא טראמפ. בשלב ראשון יכלול כוח הייצוב כ־200 לוחמים ממדינות כמו אוגנדה, מרוקו ועוד. בה בעת אישר הקבינט לחברי הוועדה הטכנוקרטית הפלשתינית (NCAG), שממתינה במצרים תקופה ממושכת ושעתידה לנהל אזרחית את הרצועה, להיכנס אף היא לעזה באופן מוגבל.

השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר היה היחיד מבין חברי הקבינט שהצביע נגד ההחלטה. "חמאס לא עמד במחויבות שלו לפרז את הרצועה ולהתפרק מנשקו, ולכן גם אנחנו לא מחויבים לזה", נימק בן גביר את התנגדותו, "גם מלכתחילה הייתי נגד תוכנית 20 הנקודות. הפתרון בעזה הוא לעודד הגירה", קבע. מנגד, ניקולאי מלאדנוב, הנציג העליון לענייני עזה מטעם מועצת השלום, בירך על המהלך: "זהו חלק קריטי במסגרת המוסכמת לייצוב עזה... המוקד כעת הוא להבטיח שנמשיך עם תוכנית 20 הנקודות".

בשלב ראשון, המהלך צפוי להתחיל כפיילוט באזור רפיח. מדובר על מרחב ראשון שינוהל על ידי ועדת הטכנוקרטים הפלשתינית (NCAG) בגיבוי ופיקוח הכוח הרב־לאומי. יוקמו בו מבנים זמניים (קרוואנים), שישמשו למגורים לאלפים מתושבי הרצועה. תושב עזה שיבקש להתגורר במקום זה ייאלץ לעבור בדיקה שתבחן את קשריו לחמאס. עוד יידרש הכוח למנוע כל כניסה של מחבלי חמאס במסווה של אזרחים.

על פי החלטת הקבינט, כוח הייצוב הבין־לאומי (ISF) שייכנס לרצועת עזה יפעל בתיאום עם צה"ל במרחב שמעבר לקו הצהוב, בשטח שאינו בשליטת צה"ל. גורם מדיני שב והבהיר כי "לא תהיה נסיגה כלשהי כל עוד חמאס לא פורק מנשקו והרצועה לא פורזה במלואה".

עוד הוחלט כי ישראל היא שתאשר אילו מדינות ייכללו בכוח הזר. אך האם באמת יהיה ניתן להבטיח גם בעתיד שמדינות עוינות, הפועלות נגד מדינת ישראל, לא תשתלבנה בכוח בצורה עקיפה? כמו כן, המטרה היא שהפיילוט ילך ויתרחב לכל עזה במקביל לתהליך הפירוז, למרות ההבנה הברורה כי חמאס לא יתפרק מנשקו בעצמו. האם אין בכך מצד אחד התחלה של שיקום עזה, ומצד שני השארת חמאס לשלוט על האוכלוסייה כשהוא מנצל את המהלך להתעצמותו? ואחרי הכול עולה השאלה, מדוע מדינת ישראל לא התמידה בהתעקשותה כי פירוז הרצועה ופירוק חמאס מנשקו יהיו תנאי הכרחי לכל התקדמות במימוש תוכנית 20 הנקודות של טראמפ?

ב'פורום הגבורה' הביעו השבוע את חששם מפני הסכנה החמורה שטומנת בחובה החלטת הקבינט השבוע. הרב שלמה יוסף ויצן, רב היישוב פסגות, ראש כולל דיינות וחבר פורום הגבורה, מתנגד בתוקף למהלך: "ארץ ישראל, ארץ שמביאה חיים, בתנאי שעם החיים הוא זה שיושב עליה. עמיחי, ה' ייקום דמו, הבן שלנו, נפל בכרם שלום, בשמחת תורה תשפ"ד. נפל על מה? על זה ששוב עזה תחזור לא לשלטון ישראל? אנחנו ממש מבקשים ממדינת ישראל וממשלת ישראל: אם אנחנו חפצי חיים ולא רוצים לשים איזשהו פלסטר או איזושהי כסות עיניים, נתבע ולא

צילום: אבשלום כהן, 06 מאי 25

מאיר בן שבת, לשעבר ראש המטה לביטחון לאומי: "כל זמן שחמאס לא מפורק מנשקו, רצועת עזה לא צריכה לחוות התקדמות בשום תחום. כרגע, לא רק שארגון הטרור חמאס ממשיך להחזיק בנשקו, אלא שהוא גורם הכוח החזק ברצועה, צבאית ופוליטית. לכן כל התקדמות תתפרש כהצלחה שלו לשחוק את העמדה הישראלית ותחזק את נחישותו"

* לסטודנטים המתחילים בשנה"ל תשפ"ז
* לסטודנטים.יות אשר השלימו שירות צבאי/שירות לאומי מלא בלבד
*בכפוף לתקנון

02-6558111

www.dyellin.ac.il

rishum@dyellin.ac.il | מכללת דוד ילין

לפרטים נוספים:

←
רצון טוב שעלול ליצור מתחים שיעיבו על יחסי ישראל עם מרוקו. חיילים בצבא מרוקו

צילום: את"צ

נאפשר שום שלטון ביטחוני של שום גורם זר. זו המשמעות של הציונות".

גם יעקב ניצן, ממייסדי פורום הגבורה ואביו של גלעד הי"ד, שנפל בקרב בצפון רצועת עזה, סובר כי הכנסת כוחות בין־לאומיים לרצועה והתחלת תהליך השיקום יעניקו לחמאס את שרידותו ואת שיקומו: "אנחנו מתנגדים בכל תוקף לכניסת כוחות זרים לרצועה", מבהיר ניצן, "קודם כול, אסור להפקיר את ביטחוננו בידי אף כוח זר. ביטחון ישראל נתון אך ורק בידי ישראל וצה"ל. פורום הגבורה מתנגד נחרצות לכל כניסת כוח חמוש זר מהנהר ועד הירדן. לא נפקיר יותר את ביטחון ישראל בידי זרים.

"אסור לחזור לטעויות של 6 באוקטובר", אומר ניצן, "הלקח מיום 7 באוקטובר הוא שביטחון ישראל חייב להישאר רק בידי ישראל. לצערנו, כבר ראינו באותו יום נורא של 7 באוקטובר מה קורה בשטח שצה"ל לא שולט בו ביטחונית. לא נסכים לחזור אחורה. לתדהמתנו, החלטת הקבינט חזרה לקונספציה של 6 באוקטובר".

ניצן מזהיר מפני שיקום ארגון הטרור חמאס: "שיהיה ברור, חמאס ממשיך להתעצם ביטחונית ומדינית. ישראל חייבת לחזור ללחימה עצימה ולהשמיד את חמאס, וממש לא להתקדם מולו בתוכניות מדיניות. צריך להבין שהמשך ביצוע תוכנית 20 הנקודות משמעותו חיזוק חמאס.

צילום: ראובן כהן, פלאש 90

יעקב ניצן, ממייסדי פורום הגבורה ואביו של גלעד הי"ד:
"לתדהמתנו, החלטת הקבינט חזרה לקונספציה של 6 באוקטובר. ישראל חייבת לחזור ללחימה עצימה ולהשמיד את חמאס, וממש לא להתקדם מולו בתוכניות מדיניות. אנחנו פונים לממשלה ואומרים: התחייבתם שביטחון ישראל יישאר מהים ועד לירדן אך ורק בידי ישראל, ולא יימסר לאף כוח אחר – עמדו בהתחייבות"

מול חמאס חייבים לנהוג רק בלחימה חזקה ועיקשת", קובע ניצן, "אנחנו פונים לממשלת ישראל, לשרים ולראש הממשלה נתניהו ואומרים: התחייבתם שביטחון ישראל יישאר מהים ועד לירדן, אך ורק בידי מדינת ישראל וצה"ל, ולא יימסר לאף כוח אחר - עמדו בהתחייבות. נעמוד על כך בשביל הנופלים שחירפו נפשם ולמען ביטחון אזרחי ישראל. בנינו ובנותינו הגיבורים שמסרו נפשם לא יהיו מגש הכסף לשום כוח זר".

על פי הפרסומים, ההחלטה נבעה מלחץ אמריקני לקראת טיסת נתניהו לוושינגטון. אולי במבט רחב מדובר במחיר יחסית קטן בהתחשב בסוגיה האיראנית?

"לגבי הלחץ האמריקני, ההיסטוריה לימדה - בטח בשנים האחרונות - שכאשר ישראל מתעקשת על דברים מהותיים שרלוונטיים לביטחונה ושרידותה, ארצות הברית בסופו של דבר מגבה".

חמאס עדיין שולט באוכלוסייה

מאיר בן שבת, ראש המטה לביטחון לאומי לשעבר וכיום ראש מכון משגב לביטחון לאומי ולאסטרטגיה ציונית, רואה בהחלטה להכניס כוח זר לעזה צעד שעלול לחזק את חמאס: "מאחר שאינני מצוי בכל השיקולים שנשקלו על ידי שרי הקבינט, אוכל לומר רק שאם הוויתור הזה לא נובע מיחסי תן וקח עם טראמפ בקשר לאיראן ולמערכת האזורית, אז יש מקום לתהות על כדאיותו. כל זמן שחמאס לא מפורק מנשקו, רצועת עזה לא צריכה לחוות התקדמות בשום תחום. כרגע לא רק שארגון הטרור חמאס ממשיך להחזיק בנשקו, אלא שהוא גורם הכוח החזק ברצועה, צבאית ופוליטית. לכן כל התקדמות, כשהוא מבוצר בהתנגדותו להתפרק מנשקו, תתפרש כהצלחה שלו לשחוק את העמדה הישראלית ותחזק את נחישותו. זאת ועוד, באשר להשפעת נוכחות הכוחות הזרים על חופש הפעולה ההתקפי של צה"ל, אני מניח שגם הגורמים האופטימיים ביותר לא מצפים שכוחות זרים אלה יצרו בעצמם את צעדי חמאס. ולכן, בראיית ישראל, סביר שהם יהיו נטל יותר מאשר נכס", הוא פוסק.

כוח הייצוב הבין־לאומי שייכנס לרצועה כולל לוחמים ממדינות שונות, כמו מרוקו. כיצד ניתן יהיה להבטיח שמדינות עוינות כמו טורקיה וקטאר לא ישתלבו בכוח?

"ראשית, לגבי מרוקו, אני משוכנע שהמעורבות שלהם בכוח הייצוב נעשית מתוך רצון טוב של הממלכה להביא ליציבות ולתרום לאווירה חיובית. אבל אני חושש שהצבת הכוחות המרוקאים בזירה מתוחה שהלחימה בה עדיין מתנהלת, עלולה להכניס אותם למתחים ולקונפליקטים שאינם רצויים במערכת היחסים הבילטרלית של ישראל-מרוקו", מזהיר בן שבת, "באשר לשילוב מדינות נוספות שישראל אינה מעוניינת במעורבותן, הדרך למנוע זאת היא באמצעות התיאום עם האמריקנים ועם הנציג העליון לענייני עזה מטעם מועצת השלום מלאדנוב. אני מתקשה לראות מצב שבו מכניסים לעזה כוחות ממדינה שישראל מתנגדת בתוקף למעורבותה".

מדוע ישראל לא דבקה בעיקרון שפירוז חמאס הוא תנאי לכל התקדמות בתהליך שיקום הרצועה?

"מול החששות המוצדקים בעניין הזה צריך לראות גם את הרשימה המתארכת של הפעילים המחוסלים, שמספקת המחשה לא רק ליכולות המודיעין והסיכול של כוחותינו, אלא גם להצלחתה של ישראל לממש מדיניות כזו למרות ההסדרים המגבילים שחמאס והמדינות המתווכות ניסו לכפות עליה. זה לא מבטיח שכך יהיה גם בעתיד, אבל מההתנהלות בעניין ניתן ללמוד על האלסטיות של ההסדרים הרשמיים.

להנהיג קהילה, זה מקצוע!

ברקאי
רבנים מחברים קהילה

רב קהילה?

מרכז ברקאי להכשרת רבנים ופיתוח קהילות פותח מחזור הכשרה חדש.

התכנית מעניקה לרב הקהילה הכשרה מעשית ומעמיקה במגוון תחומים מרכזיים בחיי הקהילה:

ייעוץ זוגי | בריאות הנפש | טכנולוגיה והלכה | רפואה והלכה | חינוך ילדים
ניהול קונפליקטים ועוד

התכנית יוצרת קבוצת עמיתים ללמידה, התייעצות ושיתוף בידע.

מתכונת ההכשרה: יום אחד בשבוע למשך שנתיים

בנוסף: מסלול מפגשים חודשיים לנשות הרבנים
ההכשרה מיועדת לרבני קהילות ויישובים מכהנים בלבד.

מחזור ח' ייפתח במודיעין

כ"ה באלול תשפ"ו | 07.09.2026

להגשת מועמדות יש לשלוח קורות חיים למייל:
058-401-1876 | 072-215-5077 | office@israelrabbis.org - בין השעות 9:00-15:30

המרכז להכשרת רבנים
ופיתוח קהילות בנשיאות
הרב הראשי הרב ישראל
מאיר לאו שליט"א ובברכת
הרב יעקב אריאל שליט"א

אדומים
חוויות מחברות
אנשים • חיבורים • פיזמים

קייטנת סבאסבתא

מצמיחים אתכם לחוויית קיץ מדהימה עם הנכדים שלכם!

יומיים של כיף וחוויות
משפחתיות שלא תשכחו כל
החיים!

לפרטים נוספים סרקו את הברקוד

מסרים לוחמניים שמתחייבים להמשיך בדרך הג'יהאד. ח'ליל אל־חיה

צילום: khamenei.ir ויקפדיה

"הדאגה בעניין תהליכי ההתבססות והשיקום הצבאי של חמאס, מוצדקת. לכן במקום להתבשם מההצלחות הסיכוליות של צה"ל, כדאי לשאול מה אנחנו לא מצליחים לסכל. ובכלל, על רקע הדיווחים הסותרים בנוגע למצבו של חמאס, טוב יהיה אם גורם רשמי יציג לציבור תמונה בהירה ומפורטת לא של הפעילים והיכולות שישראל השמידה, אלא של מה בדיוק נותר בידי חמאס: סדר הכוחות, מספר המנהרות ואורכן, סוגים וכמויות של אמצעי לחימה, תשתיות ייצור נשק וכן הלאה. לא הכול אנחנו יודעים ולא על כל מה שידוע ניתן לדווח. אבל גם אם התמונה תהיה חסרה, היא עדיין תהיה טובה יותר מקטעי מידע, ספקולציות או פרשנויות מטעם".

ניתן יהיה להבטיח שחמאס לא ייכנס למרחב שישוקם וישתלט על הנעשה שם?

"אני מתקשה לראות מצב שבו המרחבים הללו יהיו נקיים מחמאס. ישראל אולי שולטת בשטח, אבל חמאס הוא עדיין זה ששולט ברוב האוכלוסייה או זוכה לתמיכתה".

למעשה, הוועדה הטכנוקרטית שישראל נותנת לה דריסת רגל ברצועה היא פלשתינית. בכך מעניקים כוח שליטה ברצועה לרשות הפלשתינית. מה דעתך על צעד כזה?

"כפי שאמרתי, כל עוד חמאס הוא גורם הכוח הדומיננטי ברצועת עזה, כל המסגרות שיפעלו בה יהיו כפופות לרצונו, בין במודל דומה לזה של הממשל הלבנוני וחיזבאללה ובין בדגמים אחרים. השמות הניטרליים שנותנים למסגרות הללו לא הופכים אותם לכאלה".

ישראל הצהירה כי לא תיסוג משום שטח שבידיה עד לפירוז חמאס, אך האם בכל זאת ניאלץ לסגת מאותו שטח ברפיח לצורך יישום התוכנית?

"נסיגה ישראלית זוהי כמובן הציפייה של חמאס והדרישה שלהם. בנאומו הראשון של ח'ליל אל־חיה, שנבחר לאחרונה לראשות הלשכה המדינית של ארגון הטרור, הוא הציב את הסוגיות הללו כיעדים בראש סדר העדיפויות של הארגון. לישראל אסור לוותר בשני התחומים: בלי נסיגה ובלי שום ויתור על חופש הפעולה הביטחוני. ח'ליל אל־חיה התחייב להמשיך את דרכם של מייסדי ארגון הטרור ושל מנהיגיו שחוסלו. טוב יעשו גורמי הביטחון הישראליים אם יקצרו את דרכו אל אותם שאהידים".

צעד שיקל על הכרעת חמאס

תת־אלוף במיל' יוסי קופרווסר, לשעבר ראש חטיבת המחקר באמ"ן וכיום ראש מכון ירושלים לאסטרטגיה וביטחון, מאמין שההחלטת הקבינט לאפשר למועצת השלום להיכנס לעזה נובעת גם משיקולים מדיניים: "אני חושב שההחלטה הזאת בראש ובראשונה נועדה ליצור את הרושם שישראל היא גורם חיובי שמנסה לקדם את יישום תוכנית 20 הנקודות. מדובר בעניין חשוב מאוד לאמריקנים, וערב הפגישה בבית הלבן גם העיתוי היה נכון להראות עד כמה אנחנו חיוביים. כל הצדדים מנסים ליצור את הרושם שהם מתקדמים, לכן גם ישראל פועלת בהתאם".

אבל למה ישראל צריכה לעשות את הרושם שהיא מתקדמת, ולא לעמוד בתוקף על הדרישה הבסיסית שהייתה ברורה לכולם לפירוק חמאס מנשקו?

"ישראל עומדת בתוקף על הדרישה הזאת כל העת, והיא מוכנה לאיזה צעד נקודתי מקומי. בהסכם 20 הנקודות נכתב באופן ברור שבמידה שחמאס לא יתפרק מנשקו, ניתן יהיה לקדם את ההסכם בגזרות אחרות שלא בשליטת חמאס. זה מה שקורה פה כרגע. מדובר על אזור שלא בשליטת חמאס, והוא מאפשר ליצור את הרושם שהנה יש התקדמות, ועושים משהו בתחום בניית יכולות מגורים טובות יותר לעזתים שעברו בדיקה והם אינם קשורים לחמאס ולא מעורבים בטרור".

כוח הייצוב הבין־לאומי שעתיד להיכנס לעזה מגיע מכמה מדינות, בינתיים מדינות ידידותיות, אבל איך אנחנו יכולים להבטיח למשל שטורקיה או קטאר לא יחמקו פנימה?

"אנחנו מי שנותנים את האישורים להיכנס. למדינות לא ידידותיות הודענו שלא נאפשר לקחת חלק. טורקיה היא ללא ספק אחת מאלה. ברור לכולם שאנחנו לא נאפשר לכוחות קטאריים וטורקיים להיכנס".

לכולם היה ברור גם שאנחנו לא נתקדם שום צעד לפני שחמאס יפורק מנשקו.

"בהקשר הזה אמרנו שאם חמאס לא יתפרק מנשקו, ניתן יהיה להתקדם רק באזורים שאינם בשליטת חמאס. זה מופיע מפורשות בהסכם, וכיום חמאס ממשיך לשלוט באותם חלקים של עזה שישראל איננה פרוסה בהם וכמעט בכל האוכלוסייה. לכאורה זאת מציאות שנוחה לישראל, כי ישראל איננה רוצה לשלוט באוכלוסייה, וכל עוד ישראל מקיפה את חמאס מכל עבריו ושולטת בציר פילדלפי, במרחב רפיח ובמרחבי התפר, ומרחיבה אותם בקו הצהוב, אז חמאס מוקף ומוגבל ביכולותיו. זה שלב ביניים בלבד, ובסופו של דבר יהיה צורך להכריע מה עושים בעניין הזה. הסיכוי שחמאס יתפרק מנשקו מרצונו החופשי ויעביר את השליטה ברצועה לידי איזשהו גורם של ממשלת המעבר, בגיבוי כוח הייצוב הבין־לאומי - נראה שואף לאפס. כל המאמצים להגיע לתוצאה הזאת כשלו עד כה. אנחנו לא סוגרים את הדלת בפני המשך המאמצים האלה, אבל נכון לעכשיו אין התקדמות, ואנחנו מבינים שזו האחריות שלנו והתפקיד שלנו", מדגיש קופרווסר.

"בשלב הזה", הוא מציין, "חמאס כלוא בתוך המרחב שהוא נשאר בו. הוא כמובן עושה כמיטב יכולתו כדי להתעצם מחדש ולגייס אנשים חדשים, ואולי גם לבנות מנהרות חדשות. אני מניח שהוא פועל בכיוון הזה ומנסה להתעצם, ולכן בסופו של דבר יהיה צורך לקבל הכרעה אם נכנסים פנימה להשלמת המשימה, או שממשיכים לחכות מתוך ידיעה שזה לא יקרה, על ידי שכנוע בין־לאומי של חמאס להתפרק מנשקו".

יכול להיות שהמחשבה של ישראל היא שברגע שאנחנו מניעים אוכלוסייה לפיילוטים, כמו הפיילוט ברפיח, ואנחנו מסננים את האוכלוסייה מחמאס - זה גם צעד מתוכנן לקראת הכרעת חמאס בעתיד?

"בפירוש זו החשיבה. זה מציע אלטרנטיבה לאוכלוסייה העזתית שנמצאת בשטחים שאינם בשליטת חמאס וגם לא בשליטת ישראל, אלא בשליטת גורמים בין־לאומיים. והנה פה נוצר מודל שבו השליטה באוכלוסייה היא על ידי אנשי ממשלת הטכנוקרטים ובסיוע ופיקוח כוח הייצוב הבין־לאומי. ישראל מפקחת מסביב, אבל איננה מעורבת בשליטה ישירה באוכלוסייה. ומי שיצטרף לפרויקט הזה, תנאיו ישתפרו מאוד ביחס למי שחי תחת שליטת חמאס. לכן חמאס מתנגד לפרויקט, כי נראה שזה יגביר את הלחץ עליו מצד האוכלוסייה שרוצה לשפר את תנאיה. בכל מקרה, אנחנו חוזרים ואומרים שלא יהיה שיקום באזורים שבשליטת חמאס אלא אם חמאס יתפרק מנשקו".

לשיטתך, החלטת הקבינט חיובית? מה אתה משיב לכל אותה התנגדות גורפת מצד גורמי ביטחון, הורים שכולים ותושבי העוטף שחוששים מאוד מהצעד הזה?

"אני ער לביקורות שעלו. שמעתי את אנשי העוטף שמתנגדים, יכול להיות שהם מבינים בצורה אחרת את המציאות שתיווצר מהדבר הזה, או שבכלל הם חושבים שכל התקדמות ביישום תוכנית 20 הנקודות ללא פירוק חמאס היא כיוון מסוכן. אבל להערכתי, אם זה יבוצע על פי הכללים שסוכמו אז הסיכון הוא מזערי מאוד והיתרונות עולים על הסיכונים בצורה ברורה. ובכל מקרה, היתרון העיקרי הוא שאנחנו יכולים לבוא לאמריקנים ולומר: אנחנו עם התוכנית, אנחנו מאפשרים את תחילת יישומה בפיילוט נקודתי ודורשים את השלמת יתר התנאים, ובראשם פירוק חמאס מנשקו". ■

צילום: משה שי, 90 דקות

תת־אלוף במיל' יוסי קופרווסר: "אני חושב שההחלטה הזאת בראש ובראשונה נועדה ליצור את הרושם שישראל היא גורם חיובי שמנסה לקדם את יישום תוכנית 20 הנקודות. מדובר בעניין שהוא חשוב מאוד לאמריקנים, וערב הפגישה בבית הלבן היה נכון להראות עד כמה אנחנו חיוביים. כל הצדדים מנסים ליצור את הרושם שהם מתקדמים, לכן גם ישראל פועלת בהתאם"

הפנינה
פיומית

ציונים מקדימים למצוות

הזמינו את סימניית הלימוד לשנת ה'תשפ"ז
של תכנית 2 הלכות ביום בפניני הלכה

הסימנייה שתסייע לך להתמיד בקביעת העיתים לתורה:

הסימניות נתרמו לעילוי נשמת **ניסים בן ברכה דז'ורייב** ז"ל

להזמנת סימניית הלימוד עד הבית ללא עלות:

להקדשת יום לימוד ליקיריכם להצלחה, לרפואה ולכל מטרה:

חברה קדישא חיפה

כוס תנחומים

יחד עם בית ישראל מבכים אנו מרה את פטירתה בשיבה טובה של האשה האהובה והחשובה, הידועה במעשיה הטובים במאור פנים, חינכה צאצאיה לתורה, חסד ויראת שמים

מרת **רחל מרים וייץ** ע"ה

ובזאת נשגר את תנחומינו

לבנה הדגול היקר והנעלה, נעים הליכות ורב תבונות, הולך תמים ופועל צדק ומרבה להיטיב עם הבריות במאור פנים וברוח נדיבה

מנהל חברה קדישא - חיפה

מר **עקיבא וייץ** הי"ן

ולכל המשפחה היקרה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבילי ציון וירושלים

הרחמן לשבורי לב ירפא את שבריכם הגדול ובהמשך צדקת מעשיה תמצאו נוחם, ויה"ר שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו.

משתתפים בצערכם

הרב ישראל דוב רוזנטל - רב חברה קדישא

חברי ההנהלה **צוות העובדים**

סמוטריץ', קח אחריות על הקמפיין שלך

74% ממצביעי הציונות הדתית
חושבים ששיח מפלג **מפרק** את החברה הישראלית
ולא רוצים להצביע למועמד מפלג.

הדיבור

תדברו.אחרת.

חפשו @ha_dibur

"השריונים בליכוד נעשים מתוך אחריות למחנה הלאומי"

← "דאגתי לייצוג משפטי לכוח 100 לאורך כל הדרך". גילה גמליאל

צילום: יונתן זינדל פלאש 90

אסף משניות

השרה גילה גמליאל הייתה ב"סיעת המורדים" שהתנגדה לתוכנית הגירוש של אריאל שרון לפני 21 שנה, אבל למרות פרישתם של יולי אדלשטיין וגלעד ארדן היא לא סבורה שהליכוד איבד את דרכו האידאולוגית ← בריאיון ל'בשבע' הודפת גמליאל את הטענות על אי השלמת המשימה בעזה ובלבנון, מתעקשת שהגירת פלשתינים מרצועת עזה עדיין ריאלית, ומאמינה שקמפיין נכון ישפר את מצבה של המפלגה בסקרים: "השטח לא מכיר את מה שעשינו בכהונה האחרונה. הוא חשוף רק למידע המגמתי שיוצא בתקשורת"

הימים שקדמו לריאיון עם חברת הקבינט המדיני־ביטחוני ושרת החדשנות והמדע גילה גמליאל היו בעבורה עמוסים במיוחד. מצד אחד המחלוקות הפנימיות בליכוד על הפריימריז, ומצד שני ההכנות בקבינט לקראת הפגישה בין ראש הממשלה לנשיא טראמפ בבית הלבן, פגישה שכל הנוכחים בחדרי הקבינט והממשלה ידעו כי תהיה שונה מאוד מהפגישות הקודמות בין השניים.

פגישתם של ראש הממשלה נתניהו ונשיא ארצות הברית טראמפ ביום שלישי בבית הלבן הייתה חריגה בשלל מובנים. החל מהעובדה שכל צמרת הממשל השתתפה בה, דרך העובדה כי לא הייתה שיחה בארבע עיניים בין שני המנהיגים, וכלה בזמן הקצר יחסית שנמשכה, שעה וחצי בלבד.

הפגישה בין השניים התקיימה בצל החיכוכים הרבים בין הממשלים בשבועות האחרונים, סביב סוגיית כישלונו של הסכם טראמפ-איראן בהובלת סגן הנשיא ואנס, הסכם שישראל התנגדה לו, ארצות הברית הלכה עליו בכל הכוח, וכצפוי הוא קרס במבחן האמת. גם סגן הנשיא ואנס, שבשבועות האחרונים תקף את ישראל שוב ושוב, כולל הפצת תאוריות קונספירציה כנגדה, השתתף בפגישה.

הפגישה התאפשרה עקב הלווייתו של הסנאטור לינדזי גרהאם, שאליה נתניהו הוזמן על ידי טראמפ עצמו. בסיום הפגישה שני המנהיגים הגדירו אותה כמוצלחת במיוחד, ונתניהו אף אמר שזו אחת השיחות הטובות שהיו לו עם טראמפ כנשיא. גמליאל רואה בפגישה הזאת ובאופן ניהולה הוכחה לכך שבניגוד לתחושות על המתיחות הקשה בין השניים, מערכת היחסים דווקא חזקה ויציבה.

"הפגישה הזאת מוכיחה כמה המזל הגדול שלנו הוא שנתניהו הוא ראש הממשלה כעת. גם מוביל את המערכה בתחום הצבאי וגם בתחום המדיני. אנשים חושבים שפגישה שמינית עם הנשיא טראמפ זה משהו מובן מאליו. זה לא קיים בשום מדינה אחרת. מדובר בדלת פתוחה שיש לנו בבית הלבן, וביד שמנווטת את המלחמה לפי הצרכים שלנו ברמות הגבוהות ביותר, ותוך כדי הצבת יעדים שלא היה אפשר להשיג בלי הקשר בין השניים", היא אומרת.

זה לא ייפוי גדול מאוד של המציאות? הרי בשבועות האחרונים ראינו את ההתבטאויות של טראמפ עצמו נגד ישראל, את הדברים של ואנס, ולא באמת אפשר להתעלם מהמתיחות בין המדינות.

"אין מתיחות בין המדינות ובטח שלא בין נתניהו לטראמפ. יש חוסר הסכמה בכמה סוגיות שבהן שני המנהיגים רואים את הדברים אחרת זה מזה. ולמזלנו, יש לנו ראש ממשלה שיודע לעמוד על העקרונות והאינטרסים שלנו גם אל מול ממשלים אמריקניים, כולל הנשיא האוהד ביותר שהיה לישראל אי פעם בבית הלבן. וכולנו רואים שבסוף הכול התכנס שוב לפי העמדות שישראל הציבה".

זה בעיקר בגלל שהסכם טראמפ-איראן בהובלת ואנס פשוט התפוצץ לאמריקנים בפנים, פחות בגלל הקשר ההדוק בין טראמפ לנתניהו.

"אנחנו אמרנו מהרגע הראשון שאין אפשרות לעשות הסכם עם השטן, והמשטר האיראני הוא השטן. זאת הייתה העמדה שראש הממשלה נתניהו הציג מהרגע הראשון, והאמת היא שבישראל אנחנו מאמינים בה עוד הרבה לפני הסכבים הנוכחיים. לא סתם כבר לפני שלוש וחצי שנים הזמנתי לארץ את יורש העצר פהלווי, והתחלתי לנהל קמפיין תודעתי שימצב אותו כחלופה השלטונית למשטר האייתוללות. הבנו שזה המסלול שצריך ללכת אליו אל מול איראן".

אז הממשל האמריקני לא הבין את מה שאתם הבנתם לאורך כל הדרך?

"המדיניות של טראמפ בהרבה סוגיות היא ללכת במקביל בשתי גישות. מצד אחד המקל, כוח הזרוע, ומפעם לפעם הוא מניח על השולחן גם גזר מדיני. כשהצד השני לא מאמץ את הגזר המדיני, טראמפ חוזר להשתמש במקל, וזה בדיוק מה שקורה עכשיו מול איראן. אבל בסוף המטרה של טראמפ נותרה אותה מטרה, שלאיראן לא יהיה נשק גרעיני. הוא אמר את זה בכל שלב, בין בשלב השימוש בכוח הצבאי ובין במשא ומתן".

> "ברור שחמאס לא מפסיק לנסות להתחמש ולהשתקם. הוא מייצר נשק יש מאין. בדיוק בגלל זה אנחנו חייבים להמשיך ולהתעקש על פירוקו. אבל הוא ממש לא במקום שבו הוא היה, ואנחנו גם פועלים כדי לוודא שהוא לא יהפוך למה שחיזבאללה השיג עם רחפני הנפץ וכלים אחרים. אנחנו עושים מה שצריך כדי למנוע ממנו להפוך שוב לאיום"

בסוף הכול מתנקז לאיראן

את השבוע הנוכחי החלה גמליאל, יחד עם שאר חברי הממשלה, באישור הכנסת הכוח הרב־ ←

תואר ראשון

בעיצוב תעשייתי מכליל

*החוג ע"ש דן לעיצוב יצירתי למין האנושי

במרכז האקדמי הרב תחומי ירושלים
(לשעבר מכללת הדסה)

עיצוב בגישת Human First, משמעותו לעצב עם אנשים עבור אנשים.

שיטה המאפשרת לסטודנטים להתפתח כמעצבים תעשייתיים, מעצבי מוצר, מעצבי חוויית משתמש, מעצבי שירות וכו'.

אווירת לימודים חמה ותומכת, עם סגל אקדמי ומקצועי המלווה את הסטודנטים בהתפתחותם המקצועית לכל אורך הדרך

INNOVATE.

שכר לימוד אוניברסיטאי

שנה ראשונה חינם* לחיילים משוחררים

*מותנה באישור משרד הביטחון – תקנות קליטת חיילים משוחררים

המרכז האקדמי הרב תחומי ירושלים
(לשעבר מכללת הדסה)

***2292**
רח' הנביאים 37,
מרכז העיר, ירושלים

ב"ה

חזרנו ובגדול!

קורס הדרכת טיולים של אור חיה

>> מותאם לתכנית השוברים / מלגה
>> מנעד גילאים רחב

y.w. graphicdesign

₪1460 לחודש × 8

6 השנה השישית

פנו אלינו:

latours@orchaya.org.il

אור חיה
המרכז העולמי לאשה ההודיה

טובי
0533136719

החברה להגנת הטבע

"אין מתיחות, יש חוסר הסכמה בכמה סוגיות". נתניהו וטראמפ בפגישתם השבוע

צילום: מעיין טואף לע"מ

לאומי לרצועת עזה. זאת אף שתנאי הסף הקבועים בהסכם 20 הנקודות של טראמפ, קרי פירוק חמאס מנשקו, לא התרחש עד כה. כפי שפרסמנו באתר 'בשבע', בדרג המדיני סבורים כי הכוח הרב־לאומי, שהוכנס לאחר לחצי טראמפ, ייכשל במשימה שהוטלה עליו.

בלשכת נתניהו דחפו לאשר את כניסת הכוח במטרה לתת "מתנה" לנשיא טראמפ לפני הפגישה של השניים ביום שלישי. במקביל לכך, גורמים מדיניים טוענים כי הרכב הכוח רק מעיד על כישלון נוסף במדיניות החוץ של טראמפ, שכן למעט מרוקו ואוגנדה אף מדינה לא הייתה מוכנה להצטרף לאותו כוח של טראמפ בעזה.

במסגרת האישור, שנועד לתת לאותם כוחות חסינות מפני פגיעה בעזה, ישראל הבהירה לארצות הברית כי האישור ניתן בכפוף לעובדה שישראל נשארת בכל השטח המוחזק כיום בידה, כ־70 אחוזים מרצועת עזה. בישראל גם הבהירו כי לא יסכימו להתחיל לדון על נסיגה מחלקי הרצועה לפני פירוק מוחלט של חמאס והצבת שלטון אחר בעזה.

"באופן טבעי אני לא יכולה להיכנס לתוך מה שנאמר בדיונים על האישור של כניסת הכוחות. אבל אני כן יכולה להגיד לך שהקו המנחה שלנו לא השתנה. היו לנו שלוש מטרות מלחמה: פירוק חמאס מנשקו ומיכולותיו השלטוניות, החזרת החטופים, ושרצועת עזה לא תהווה איום על מדינת ישראל. כל החלטה שאנחנו מקבלים מאז נמצאת בסנכרון עם המטרות הללו, כשלשמחתנו את המטרה של החזרת החטופים כבר השלמנו", אומרת גמליאל.

איך אפשר לומר את זה כשרק השבוע אותרו בסמוך לקו הצהוב רקטות לטווח בינוני שיכולות להגיע למרכז הארץ, ואנחנו רואים שחמאס משקם חלק מיכולותיו ברצועה?

"ברור שחמאס לא מפסיק לנסות להתחמש ולהשתקם. הוא מייצר נשק יש מאין. בדיוק בגלל זה אנחנו חייבים להמשיך ולהתעקש על פירוקו. אבל הוא ממש לא במקום שבו הוא היה, ואנחנו גם פועלים כדי לוודא שהוא לא יהפוך למה שחיזבאללה השיג עם רחפני הנפץ וכלים אחרים. אנחנו עושים מה שצריך כדי למנוע ממנו להפוך שוב לאיום".

ברור שכרגע הוא לא במצב שבו הוא היה לפני 7 באוקטובר, כי לוקח זמן לחזור לשם. אבל אתם לא הצלחתם להשלים את המשימה, הותרתם אותו חי, ולכן הוא יכול להתחיל בצעדים שישקמו אותו. למה לא השלמתם את המשימה שכמו שאמרת, אתם הגדרתם אותה כמטרת מלחמה ראשונה במעלה?

"כי זה לא עובד בזבנג וגמרנו. זה מה שניסינו לעשות עד היום, וראינו לאן זה הוביל אותנו. אנחנו מנקים באופן סדרתי שטח אחר שטח. הן מתשתיות טרור מעל הקרקע, והן את כל תוואי התת־קרקע. זאת עבודה סיזיפית שלא נגמרת בחודש או חודשיים. ואת כל זה אנחנו עושים כשאנחנו נלחמים בו זמנית בכמה חזיתות. אי אפשר לצפות שמלחמה כזאת תושלם תוך זמן קצר. אם אנחנו באמת רוצים לשנות את המציאות במזרח התיכון ולהסיר את האיומים הללו מעלינו, חייבים להבין שזה לוקח זמן".

מדינת ישראל כבר נלחמה בעבר במספר רב של זירות ורשמה ניצחונות והישגים עצומים במלחמות שנמשכו ימים ספורים, כמו מלחמת ששת הימים.

"העולם אז היה אחר. כשאנחנו נלחמים היום צריך להבין שיש גם את הזירה הבין־לאומית, אנחנו לא חיים פה לבד. אנחנו צריכים לפעול במסגרת מערכת הלחצים שמופעלת עלינו, ומופעלת עלינו מערכת לחצים כבדה מאוד. זה גם משפיע על אופן הלחימה והאורך שלה".

גם במלחמות עבר היו לחצים בין־לאומיים כבדים על ישראל, ושיטת הפעולה האיטית הפעם לא מנעה את הלחץ האגרסיבי נגד ישראל שאנחנו רואים בשלוש השנים האחרונות.

"היא לא מנעה, אבל היא מאפשרת לנו להגיע ליעדים שאנחנו רוצים להגיע אליהם. כולל הרעיון של הגירה מרצון, שכבר בתחילת המלחמה הונח על השולחן ומאז אני פועלת לקדם אותו. ובניגוד למה שאומרים, גם הנשיא טראמפ לא ויתר על הרעיון הזה. לא היינו יכולים לרשום את ההישגים שלנו אם לא היינו מתנהלים באחריות".

סוגיית עזה היא רק הסימפטום של תופעה מטרידה בהרבה, שבה לא סגרתם אף אחת מהזירות, כולל לבנון ובמיוחד איראן. האם במבט מפוכח הממשלה נכשלה במערכה הזאת?

"ממש לא. הבאנו הישגי ענק בכל הזירות. אנחנו שולטים היום ב־70 אחוזים מהשטח, ולא נצא מהם כל עוד חמאס שולט ברצועה. בלבנון אנחנו פותרים לראשונה את בעיות השורש שאיימו עלינו. הגענו עמוק עד לבופור. יצרנו מסדרון ביטחוני שבו ניקינו את כל הכפרים השיעים בגזרה. הגענו למצב שבו הסרנו לחלוטין את איום הפלישה מלבנון לישראל. וכל זה לפני שדיברנו על החיסול של נסראללה, נטרול מחצית מהכוח של חיזבאללה במסגרת מבצע הביפרים והשמדת יותר מ־90 אחוזים מהמערך הרקטי של הארגון".

אף אחד לא טוען שאין הישגים, אלא שישראל לא השלימה את המשימה, מה שמאפשר לאיומים האלה לצמוח מחדש.

"לא עצרנו באמצע. אנחנו ממשיכים במסלול להשלים את המשימה, אבל הוא נעשה היום תחת תנאי מגרש אחרים. סוף סוף ממשלת לבנון אזרה אומץ בשביל לפעול בעצמה נגד חיזבאללה, ואנחנו צריכים לעודד אותה ולחזק אותה לעשות את זה. אם היא תצליח במשימה הזאת, לא רק שנחסל את חיזבאללה, גם נגיע לשלום מול לבנון. זה אירוע חשוב מאין כמותו. לכן תמיד צריך להסתכל על התמונה המלאה".

האיום הגדול ביותר, איראן, נותר עומד ואף מכופף את העולם כרצונו בגלל השליטה שלו במצרי הורמוז. אחרי 'עם כלביא' אני זוכר את ראש הממשלה נתניהו ואת טראמפ מבטיחים שמדובר ב"ניצחון לדורות" ובהסרת האיום לשנים ארוכות. ההצהרות הללו לא החזיקו שמונה חודשים לפני ששוב נפתחה מערכה מול איראן.

"בסופו של דבר בשביל להסיר את האיום האיראני צריך להפיל את המשטר. אין דרך אחרת. יחד עם זאת כן הרחקנו את האיום הקיומי, שכן הם היו זמן קצר מגרעין. אבל בסוף הכול מתנקז לכך שהמשטר האיראני צריך ליפול".

> "איזנקוט הוא איש שמאל. הוא מדבר על להכניס 150 אלף עובדים מהרשות לישראל וגם להקים מדינה פלשתינית. הדרך שלנו הפוכה לחלוטין. אנחנו פועלים היום בגישה אחרת לחלוטין, של חיזוק ההתיישבות ביהודה ושומרון, עיבוי שלה ו פעילות נגד מדינה פלשתינית. אנחנו הפוכים לחלוטין מכל מה שאיזנקוט מייצג"

שמאל שמנסה להתחזות לימין

הסוגיות המדיניות הן רק חלק אחד ממה שמעסיק את השרה גמליאל בימים אלה. החלק השני הוא מערכת הבחירות שנפתחה - הפריימריז בליכוד, ולא פחות מכך הבחירות עצמן. במישור הארצי, מפלגתה של גמליאל נמצאת בבעיה קשה, שכן היא מאבדת במרבית הסקרים בין חמישה לשמונה מנדטים לעומת מה שיש לה בכנסת הנוכחית, ולמעט סקרים אחדים, אין לגוש נתניהו 61 אצבעות.

מנגד, מי שממשיך לצבור תאוצה הוא הרמטכ"ל לשעבר גדי איזנקוט ומפלגתו 'ישר', שכבר זמן מה מטפסת בסקרים, ולא רק שהיא תפסה את עמדת ההובלה בגוש האופוזיציה, בחלק מהמקרים מדובר במפלגה הגדולה בסקרים. בליכוד, לצד מפלגות קואליציה אחרות, משקיעים מאמצים רבים בקמפיין נגד איזנקוט, שנועד לערער על יכולותיו להוביל את מדינת ישראל ועל תפקודו כרמטכ"ל.

אתם תוקפים את כהונתו של איזנקוט כרמטכ"ל, אבל היא התרחשה כולה תחת נתניהו. נתניהו מינה אותו, איפשר לו לקדם את תר"ש גדעון והדהד בעצמו את הקונספציה שחמאס מורתע. אז במה נתניהו עדיף על איזנקוט?

"אין מה להשוות בין השניים. ישבתי עם שניהם בקבינט, והפער ביניהם כל כך דרמטי שאין שום מקום להשוות ביניהם. איזנקוט הוא איש שמאל. הוא מדבר על להכניס 150 אלף עובדים מהרשות לישראל וגם להקים מדינה פלשתינית. הדרך שלנו הפוכה לחלוטין. אנחנו פועלים היום בגישה אחרת לחלוטין, של חיזוק ההתיישבות ביהודה ושומרון, עיבוי שלה ופעילות נגד מדינה פלשתינית. אנחנו הפוכים לחלוטין מכל מה שאיזנקוט מייצג".

איזנקוט קידם את המדיניות שלו באישור נתניהו. אז מה ההבדל בין השניים?

"זה לא מדויק להציג זאת ככה. בסוף תפקידו של הרמטכ"ל הוא להציג תוכניות, ואלה התוכניות שהוא הניח על השולחן. בסוף הסיפור הגדול כאן הוא הניסיון להתחזות לימין. הציבור הישראלי צריך לדעת למה הוא הולך להצביע - האם הוא רוצה להצביע לממשלת ימין או לממשלת שמאל. האם הוא רוצה ממשלה מסוכנת שתקדם את הרעיונות שאיזנקוט מדבר עליהם כשיאיר גולן הוא שר הביטחון שלו, או את הממשלה שאנחנו נקים שמשנה את פני המזרח התיכון".

בואי נתעכב על האיום הזה. למה שתושב קריית שמונה יגיד שאתם עדיפים על איזנקוט? הרי מה האיום שאתם מציגים, שהוא ייאלץ לברוח מהבית, והבית שלו ייהרס מטילים? זה בדיוק מה שקרה במשמרת שלכם.

"אנחנו, להבדיל מהממשלה הקודמת של בנט ולפיד, לא רק שלא מסרנו שטחים טריטוריאליים של מדינת ישראל תוך הצגת חולשה, אלא פינינו את כל הכפרים של השיעים, יצרנו אזור ביטחון בתוך לבנון, ואנחנו שומרים עליו. אנשים שהיו חלשים מול הממשל האמריקני כשהפעיל עלינו לחץ לוותר על המים הטריטוריאליים שלנו לא יוכלו להמשיך ולעמוד על הצורך שלנו לשמור על אזור הביטחון".

את חושבת שתושבי הצפון רואים בכם ממשלה טובה שכדאי להצביע לה שוב?

"בהחלט. אנחנו משקיעים המון בצפון, הן כלכלית והן ביטחונית. הקמנו אוניברסיטה חדשה בצפון, אוניברסיטת תל חי, שהייתה לי הזכות להכניס אליה מערך מחקר שיהיה חלק מגרעין האוניברסיטה ולמעשה יהיה המנוף שלה

קיץ בחרמון!

פעילויות קיץ לכל המשפחה בהר של המדינה

הכניסה לאתר חופשית

להרשמה לסיורים אונליין: skihermon.co.il

היציאה לסיורים מתחנת הרכבל העליונה | יש להגיע חצי שעה לפני מועד היציאה לסיור ולעלות ברכבל (בתשלום) | יש להגיע עם נעלי הליכה נוחות ולבוש חם | משך הסיור כשעה וחצי | משך ושעות הסיורים ניתנים לשינוי | השימוש במתקנים כרוך בתשלום ובהתאם להוראות הבטיחות באתר | הפעילויות מתקיימות בהתאם לתנאי מזג האוויר | הסדנאות וההפעלות מתקיימות בימים ב'-ה' בין התאריכים 27.7 - 28.8 | אבובי קיץ וקרטינג פעילים החל מה 27.7| ט.ל.ח

החרמון
הר אחד. מלא חוויות
אתר החרמון

לפרטים נוספים: 1-599-550-560 | cs@mthermon.co.il | skihermon.co.il

צילום: יונתן זינגל פלאש 90

"אני מאמינה שאם גלעד היה רץ בליכוד, הוא היה מסיים במקום גבוה מאוד ברשימה". יולי אדלשטיין וגלעד ארדן

צילום: אוליבר פיטוסי, פלאש 90

לצמיחה. אנחנו הופכים את כל הצפון למקום ששואב מרכזי חדשנות והשקעות בהייטק ומושך אוכלוסייה צעירה. את זה אנחנו עשינו, לצד שינוי דרמטי של המצב הביטחוני. אנחנו דאגנו לכך שהם יוכלו לחזור לגור בבתיהם בבטחה".

שריונים בליכוד לציונות הדתית

ביום שני השבוע, לאחר דחיות חוזרות ונשנות, הליכוד סוף סוף הכריע מהו המודל להרכבת הרשימה לכנסת הבאה. נתניהו קיבל שמונה שריונים ב־30 המקומות הראשונים; מספר המחוזות, אלה שאחראים על הזרמת דם חדש למפלגה, צומצם במידה ניכרת; ובנוסף הוחלט כי חברי כנסת מכהנים יוכלו לבחור להתמודד שוב במחוזות הבחירה. הפריימריז צפויים להתקיים ב־17 באוגוסט, לאחר שבית הדין של הליכוד הסיר מעל השולחן את האפשרות לביטול הפריימריז שנתניהו ניסה לקדם.

"אין ספק שהעובדה שהתעכבנו עד עכשיו עם קביעת המנגנון לפריימריז, והעובדה שהם יתקיימו רק ב־17 באוגוסט, פוגעת בנו בסקרים. כל שאר המפלגות כבר עמוק בתוך הקמפיין, ואצלנו אנחנו עדיין עסוקים בהרכבת הרשימה", אומרת גמליאל.

איך את מסבירה את העובדה שבין חמישה לשמונה מנדטים עוזבים אתכם, לפי הסקרים?

"קודם כול, העובדה שאנחנו עדיין לא התחלנו את הקמפיין תורמת לכך. אבל בנוסף לכך, השטח לא מכיר את מה שעשינו בכהונה האחרונה. הוא חשוף רק למידע המגמתי שיוצא בתקשורת. אני לקראת הפריימריז מתכננת בערך מאה מפגשים וחוגי בית. בזמן שאנחנו מדברים עשיתי את המפגש ה־60. ובכל פעם האנשים, אותם אנשי ליכוד שורשי בצפון, מרכז ודרום ששאלת עליהם קודם לכן, אומרים שהם לא הכירו את הנתונים והעובדות שאני מציגה להם. זה פער משמעותי שאנחנו צריכים לגשר עליו".

אולי הבעיה היא שפשוט לא סיפקתם את הסחורה, ולכן נתניהו גם רצה לבטל את הפריימריז?

"בכל זמן נתון שאני דיברתי עם ראש הממשלה, הוא רצה לקיים את הפריימריז. הטענות שהוא רצה לבטל אותם לא נכונות. נכון שהיו מורכבויות, אבל זה לגיטימי במפלגה דמוקרטית גדולה כמו שלנו. לשמחתי השבוע סגרנו גם את המודל וגם את הרשימה של המתמודדים, עם יותר מ־120 מתמודדים, ונוכל להציג רשימה טובה בעבור הציבור".

ובכל זאת, הרשימה הפעם תהיה שונה מאוד מהפעמים הקודמות, עם שמונה שריונים של נתניהו, ומחוזות שרובם נמצאים מחוץ לטווח הריאלי. מה לא עבד ברשימה שלכם בכנסת היוצאת?

"תרשה לי לחלוק עליך בשתי נקודות. קודם כול, אני חושבת שגם המחוזות שבמקום ה־31 ואולי גם אלה שמעבר לכך הם ריאליים, אם נעבוד בצורה נכונה. ולגבי השריונים, הצורך בהם לא נבע מאכזבה מהרשימה שלנו, אלא מתוך אחריות למחנה כולו".

מה זאת אומרת?

"השריונים הללו נועדו לשמור מקומות ברשימת הליכוד למפלגות אחרות, כך שהן יוכלו להתאחד לרשימות אחראיות שלא ישרפו קולות ומנדטים. זה מה שקרה בפעם הקודמת לשמאל, והפעם הם תיקנו את זה כשמרצ והעבודה התאחדו לרשימה של יאיר גולן. אם אנחנו רוצים לנצח, אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו שיהיו הרבה רשימות קטנות שרצות, ובשביל לאפשר את האיחודים הללו צריך שיהיו מקומות משוריינים לנתניהו ברשימה, כדי שהוא יוכל להציב להם נציגויות במסגרת אותם הסכמים".

"פוליטיקת הזהויות היא לא חלק מהליכוד"

הדברים של גמליאל מאשרים את ההערכות שדובר עליהן רבות בימים האחרונים במערכת הפוליטית, לפיהן השריונים הללו רלוונטיים בעיקר למפלגה אחת - מפלגת הציונות הדתית, שבחרה השבוע את רשימתה לכנסת.

כפי שפרסמנו לראשונה באתר 'בשבע', לאחר שבמשך שבועות ארוכים נתניהו ניסה לאחד בין בן גביר לסמוטריץ', בשבוע האחרון חל שינוי בעמדתו, כשראש הממשלה הבין כי השניים לא יתאחדו, והוא גם סבור כי הדבר לא ישרת את הגוש. במקום זאת, נתניהו לוחץ בימים אלה על חיבור בין סמוטריץ' לעופר וינטר, כשבסביבתו סבורים כי לאיחוד הזה יש פוטנציאל להשיב חלקים מהקולות המתלבטים במגזר הדתי.

השריונים של נתניהו, לצד הסעיף המאפשר לחברי כנסת מכהנים להתמודד בבחירות למחוזות, יצרו כאוס גדול בתוך הליכוד. חבריו רואים את תמונת המנדטים, ומבינים כי הקרב על מקום בכנסת הבאה יהיה מורכב. אלא שכמה דמויות בולטות ושורשיות במפלגה כבר הודיעו מראש כי לא ימשיכו בליכוד ולא ינסו להיבחר במסגרתו בבחירות הקרובות. השמות הבולטים הם יולי אדלשטיין וגלעד ארדן.

את אחת הדמויות השורשיות בליכוד. את גם אחד הסמנים הימניים הבולטים במפלגה כבר יותר מ־20 שנה, מאז שהיית ממובילי המורדים בליכוד נגד ההתנתקות. תעזרי לי להבין איך דווקא חברייך למורדי הליכוד, אדלשטיין וארדן, נאלצו למצוא עצמם מחוץ למפלגה, בעוד דמויות שבעדינות נאמר שהן לא בימין העמוק, הן אלה שמככבות בצמרת הרשימה. מה קרה לליכוד?

"קודם כול, זכיתי לא רק להיות ממובילות המאבק נגד ההתנתקות, אלא גם זאת שפתחה את כל החקיקה להטבות ליהודה ושומרון, מה שעזר להצמיח משמעותית את המקום ולהביא אליו עוד מאות אלפי תושבים. ואני לא חושבת שמשהו קרה לליכוד. אני בתפקיד שלי הקמתי בקדנציה הנוכחית את מרכז החדשנות ביהודה ושומרון. הממשלה עצמה אישרה 103 יישובים. אנחנו לא איבדנו את הדרך שלנו".

ארדן ואדלשטיין נאלצו לעזוב את התנועה כי הם ידעו שבאקלים הנוכחי אין להם יכולת להיבחר. גם את, בפריימריז הקודמים הגעת רק למקום ה־30.

"אני חושבת שהיום גם הציבור של הליכוד מבין שצריך לשבץ אנשים שורשיים מהתנועה, אנשים עם מצפן אידאולוגי ברור, ולא לצאת להרפתקאות מסוכנות. גם בסקרים הפנים־ליכודיים שאני רואה אני נמצאת במקום גבוה. לגבי ארדן ואדלשטיין, זאת הייתה הבחירה שלהם לא להתמודד בליכוד. אני מאמינה שאם גלעד היה רץ בליכוד, הוא היה מסיים במקום גבוה מאוד ברשימה".

ואולי הם בחרו לעזוב כי הם ראו שמי שתופסים היום מקום מרכזי במפלגה הם אנשים כמו דודי אמסלם, שמנהלים לאורך כל הקדנציה פוליטיקת זהויות אנטי־אשכנזית, דבר שמעולם לא שיחק תפקיד בליכוד?

"גם היום פוליטיקת הזהויות הזאת היא לא חלק מהליכוד. נראה לי מגוחך לספור מוצאים בשנת 2026. השד העדתי והשיח העדתי הם בכלל לא פקטור בליכוד, ולא צריכים להיות. בליכוד מאז ומעולם היה מקום לכולם, לא משנה מה העדה שלהם".

אז אולי הסיבה היא שדמויות כמוך, שפועלות במסלול של קידום צעדים רחוק מעין התקשורת, נתפסות היום כפחות קורצות מאשר מי שעסוקים בעיקר ביצירת פרובוקציות תקשורתיות?

"אני תמיד האמנתי שמי שרוצה להזיז ולקדם דברים צריך לעשות ולא לצרוח. לא סתם ראשי מטות הערים הוציאו מכתב תמיכה בי, אחרי שקידמתי את התוכנית לשנת לימודים אקדמית חינם למילואימניקים ולחיילים משוחררים. בסוף בשביל לקדם דברים צריך לעשות. לכן כשהיה צריך באמת לסייע לכוח 100 אל מול עלילת הדם שהם נאלצו להתמודד איתה, בסוף אני זאת שדאגתי להם לייצוג משפטי לאורך כל הדרך, לאחר שהם הבינו שהייצוג שהם מקבלים מהסנגוריה הצבאית לא מסייע להם. בשביל להביא להישגים צריך לא לרדוף אחרי כותרות, אלא לפעול בשטח".

לסיום, את תומכת בהקמתם מחדש של היישובים ברצועת עזה, בדגש על צפון הרצועה?

"בדיוק כמו מה שאמרתי לפני רגע, גם כאן צריך פחות הצהרות ויותר מעשים. אם רוצים שזה יצליח צריך לבנות את המהלך כמו שצריך, בעבודה מסודרת מאחורי הקלעים, ולא לצאת בהצהרות בומבסטיות שרק יפגעו ביכולת להוציא את זה לפועל".■

> "זכיתי לא רק להיות ממובילות המאבק נגד ההתנתקות, אלא גם זאת שפתחה את כל החקיקה להטבות ליהודה ושומרון, מה שעזר להצמיח משמעותית את המקום ולהביא אליו עוד מאות אלפי תושבים. ואני לא חושבת שמשהו קרה לליכוד. אני בתפקיד שלי הקמתי בקדנציה הנוכחית את מרכז החדשנות ביהודה ושומרון. הממשלה עצמה אישרה 103 יישובים. אנחנו לא איבדנו את הדרך שלנו"

החוויות הגדולות
של הקיץ לכל המשפחה

הטבות מיוחדות ברכישת כרטיסים משפחתיים!

מכת פתיחה

כשהביטחון התזונתי ברח בצעקות

אתמול ציינו את ט"ו באב, ובסוף השבוע הקרוב אשתי היקרה, ענת, חוגגת יום הולדת. כששאלתי אותה על מה כדאי לכתוב הפעם, ציפיתי אולי לנושא קצת יותר חגיגי, או לפחות אופטימי. אבל אשתי הצדיקה, שחיה איתי מספיק שנים כדי להכיר את נפש בהמתה, אמרה בלי להסס: "תכתוב על החלב. על זה ששוב אין חלב רגיל, על המחדלים בחקלאות, ועל זה שאנחנו תמיד, אבל תמיד, במצב חירום תחת התירוץ של 'ביטחון תזונתי'". אז הטור הזה מוקדש לה באהבה. כי מתברר שבישראל 2026, הרומנטיקה האמיתית היא להצליח להביא הביתה קוטג' 5% מהמכולת.

בפברואר האחרון, אחרי החוויה המפוקפקת שחוויתי בכנסת, כשדיברתי על חשיבות הרפורמה בחלב כשאני מוקף בכ־120 רפתנים ופונקציונרים זועמים, סיימתי את הטור שלי בתחזית אופטימית: "בסוף, הצעקות ידעכו וההיגיון הכלכלי ינצח". טעיתי. בחודש מרץ הוצאה רפורמת החלב מחוק ההסדרים ונקברה קבורת חמור של שנת בחירות. הצעקות ממש לא דעכו. הן ניצחו. וכדי להבין את המשמעות של הניצחון הזה, אתם לא צריכים תואר בכלכלה, מספיק להביט במדפי המקרר בסופרמרקט הקרוב אליכם.

לצורך כתיבת הטור איתרתי את פרוטוקול הדיון ההוא, שזמין ברשת אגב, ונדהמתי עד כמה מועצת החלב, הרפתנים ונציגיהם בכנסת התנהלו באלימות כשדיברתי. מעטים המשפטים שהצלחתי לומר בשלמותם בלי שיקטעו אותי בגסות. אחת הטענות העיקריות שהובעו בהתפרצויות הללו עסקה בביטחון התזונתי: אם יפורק חלילה הקרטל המכונה מועצת החלב, אפשר יהיה לייצא ולייבא חלב ומוצריו, וזה כמובן יפגע אנושות בביטחון התזונתי של אזרחי ישראל.

שבוע אחד קודם לכן פרס אורן לביא, מנכ"ל המשרד ששמו המעודכן הוא משרד חקלאות וביטחון המזון, את משנת הנגד בריאיון לביטאון 'משק הבקר והחלב'. הרפתות, הסביר, הן "תשתית חיונית... במדינה שהיא כלכלת אי, המאוימת בכל עת על ידי משברים גאופוליטיים, מלחמות ושיבושי סחר עולמיים". הוא התגאה בכך שהמשק מאוזן ומייצר 106% מהביקוש, והבטיח שהמשרד יפעל בנחישות לקבור את הרפורמה כדי למנוע מחסור.

ובכן, בחודשיים האחרונים זכינו לראות שוב עד כמה שוק החלב הריכוזי מספק לנו ביטחון תזונתי ומונע מחסור.

לא ניכנס כרגע לשאלה האם התקלה היא אכן חד־פעמית כטענת תנובה, ואיך זה שכמעט בכל שנה מתרחשת תקלה חד־פעמית אחרת. דווקא טענה זו היא שמוכיחה עד כמה הביטחון התזונתי של מדינת ישראל תלוי בטכנאי ספציפי של מערכת ספציפית, שמחליט שלא בא לו לטוס לישראל בגלל המצב הביטחוני. כשחברה אחת חולשת על כשלושה רבעים מהחלב המפוקח בישראל, כל שיהוק לוגיסטי אצלה הופך מיד לאירוע לאומי.

הטענה שישראל חייבת לשמר את החקלאים בצמר גפן, כי אם חלילה תהיה מלחמה ואמברגו לא נוכל לייבא, מעולם לא הופרכה בצורה ברורה כל כך. הנה, מלחמה, וגבינות מיובאות לא חסרות על המדפים. אדרבה, בעיצומו של מחסור הקוטג' הרחיבה המדינה את מכסת היבוא בעוד 3,000 טונות, והגבינה הצהובה המיובאת נמכרת ב־3.5 שקלים ל־100 גרם. האמברגו, מתברר, הוא דווקא על מפעלי תנובה בישראל.

בין התירוצים שהתווספו לתקלה היה גם גל החום שהפחית את תפוקת החלב. בשנים קודמות זה היה התירוץ העיקרי. אולי כדאי להזכיר שאם יש בישראל גל חום, אין משמעות הדבר שיש גל חום במדינות אחרות, שגם בהן יודעים לגדל פרות. וממילא בעוד חודש וחצי ראש השנה, וצריך להתחיל להתכונן למחסור הקבוע של חגי תשרי.

האזהרה של לביא, אם כן, התיישנה נהדר. בפברואר הוא הבטיח שהשוק המתוכנן יציב ומייצר עודפים, והזהיר ששוק חופשי ייצור מחסור. ביולי, תחת אותו שוק מתוכנן שכבול במכסות ובפיקוח, המדפים התרוקנו. לביא גם שלף בריאיון ההוא את "סכנות" הייבוא, ובראשן החמאה המיובאת שהתייקרה. הוא רק רוצה שנשכח שלפני שנפתח ייבוא החמאה חווינו כאן מחסור מביך של חודשים, שבו לקוחות התחננו ל־200 גרם חמאה ישראלית.

קרטלי החקלאים חוזרים שוב ושוב על המושג ביטחון תזונתי, אלא שהמונח הזה לא אומר את מה שהלוביסטים רוצים שתחשבו. הגדרת ארגון המזון והחקלאות של האו"ם קובעת במפורש שביטחון תזונתי פירושו זמינות של מזון, והיא יכולה להיות מסופקת באמצעות ייצור מקומי, או באמצעות ייבוא. ייבוא הוא לא כשל שצריך להתבייש בו, אלא אפיק לגיטימי ומרכזי. וכפי שראינו, דווקא ההסתמכות על ייצור מקומי בלבד היא זו שמסכנת את הביטחון התזונתי הלאומי.

תראו את סינגפור, למשל. היא מייבאת יותר מ־90% ממזונה מ־187 מדינות ואזורים - ומספר המקורות הזה הוא עצמו ההגדרה של חוסן, שהרי מדינה שקונה מזון מכל כך הרבה מקומות אינה תלויה באף אחד מהם. היו שנים שאף בזכות המדיניות הזאת הובילה סינגפור את מדד ביטחון המזון העולמי. או קטאר, שב־2017 איבדה בן לילה 80% מאספקת החלב הטרי שלה עקב מצור: בתוך חודש, בזכות רכבת אווירית של 4,000 פרות, כבר ייצרה חלב בעצמה, ותוך שנתיים הגיעה לעצמאות מלאה. בינתיים, ההיסטוריה מלאה במדינות שייצרו בעצמן כמעט הכול, אבל האזרחים שלהן עמדו בתורים ארוכים ללחם.

האירוניה הגדולה היא שהייצור ה"מקומי" שעליו אנחנו מגינים בחירוף נפש הוא בעצמו חצי פיקציה. הרפת הישראלית מייבאת כ־90% מהתבואות, ואת מלוא תצרוכת התירס למספוא. כלומר, הפרה הישראלית שאמורה להבטיח את העצמאות התזונתית קורס כבר בארוחת הבוקר של הפרה, שלא לדבר על השלב שבו הטכנאי הגרמני מסרב להגיע לארץ. בדרך יש לנו גם מכונות, חלפים, דלק לטרקטור, והעובדים הזרים שחולבים את הפרה.

ומה לגבי סגירת השמיים והנמלים? אפילו בשיא מלחמת חרבות ברזל המשיכו נמלי חיפה ואשדוד לעבוד. אם באמת רוצים להיערך למשברים עולמיים, הפתרון הכלכלי הוא גיוון מקורות הייבוא ויצירת מלאי חירום, ולא כליאת הצרכן תחת מונופול יקר בכל מחיר.

וכדי להבין עד כמה עמוק התירוץ הביטחוני מוטמע אצלנו, צריך להביט בדבש. מועצת הדבש, שמכוחה נגבים מכסי ייבוא של מאות אחוזים, פועלת עד עצם היום הזה מכוח חוקי פיקוח משנת 1957 - חוקים שלפי לשונם נועדו לחול אך ורק "בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום". מצב החירום הזה לא בוטל מעולם. היועץ המשפטי של משרד החקלאות בעצמו כתב כי זו "שעת חירום שהגיעה עת לבטלה", אך היא חיה ובועטת.

ההיסטוריון הכלכלי רוברט היגס טבע לכך מונח: אפקט הראצ'ט. סמכויות חירום שמדינה נוטלת לעצמה בשעת משבר אינן חוזרות לאחור כשהמשבר חולף. הן הופכות לסטטוס־קוו שקוף שאיש כבר אינו טורח לשאול מדוע הוא שם. אצלנו הכול תמיד בחירום, ותמיד יש מלחמה או שנת בחירות שבחסותן כל ניסיון לרפורמה אמיתית נדחה.

טעיתי בפברואר. ההיגיון הכלכלי לא מנצח מעצמו, אלא אם מישהו טורח לומר אותו בקול רם לפני שהמדפים מתרוקנים. מדינה שמסוגלת ליירט טילים בליסטיים מחוץ לאטמוספירה אך אינה מצליחה לשים קוטג' על המדף לא סובלת מבעיה תזונתית. היא סובלת מבעיה מושגית. היא התרגלה לקרוא למונופול בשם "ביטחון", לתכנון ריכוזי כושל בשם "חירום", ולמדף מצטמצם "אספקה שגרתית". את החשבון, כרגיל, אנחנו משלמים במקרר.

הכותב הוא ד"ר לכלכלה ומנכ"ל קבוצת הייעוץ תבור־סמקאי TCG

יותר מאלף מילים ערן רופאלידיס

אהבה וזוגיות במספרים - כיצד השתנה הבית היהודי בישראל?

לרגל ט"ו באב, חג האהבה והקמת הבית במסורת ישראל, מציגה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים מרתקים על התפתחות דפוסי הזוגיות באוכלוסייה היהודית בישראל לאורך כרבע מאה (2000-2024).

התרשים המצורף מציג שתי מגמות מקבילות המגלמות את השינויים שעובר תהליך הקמת המשפחה בישראל.

המגמה הראשונה היא ירידה בשיעור הנישאים. בשנת 2000 עמד שיעור הנישאים על 38.2 ל־1,000 לא נשואים (בני 15 ומעלה). לאחר שיא של 41.5 בשנת 2008, נרשמה ירידה הדרגתית שהביאה את השיעור בשנת 2024 ל־30.5 ל־1,000 (שנת 2020 בולטת כנקודת שפל של 23.8, בעקבות משבר הקורונה).

המגמה השנייה היא עלייה בשיעור הגרים במגורי יחד. במקביל לירידה בשיעור הנישאים, נרשמה עלייה מתמשכת בשיעור הזוגות היהודים שבוחרים להתגורר יחד - מ־2.5% בלבד בשנת 2000 ל־7.1% מכלל הזוגות היהודים בשנת 2024 (כמעט פי שלושה).

נתונים אלו משקפים תהליכים חברתיים ודמוגרפיים עמוקים בדרך שבה זוגות צעירים בונים את זוגיותם. מוסד הנישואין הוא עדיין דרך המלך להקמת בית בישראל, אך לצידו מתרחבות תופעות דמוגרפיות חדשות המשנות את פני החברה.

הכותב הוא מנהל אגף דוברות והסברה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

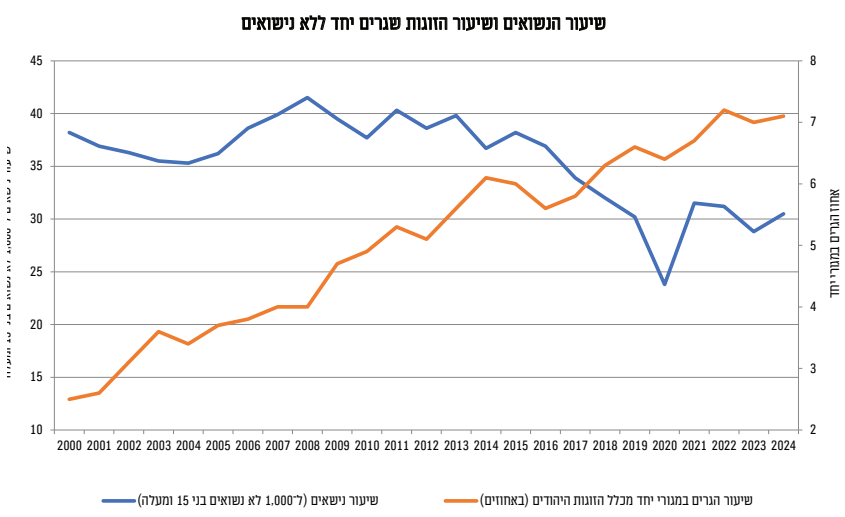

יש מושג צוות "כלכלה קלה"

עלות כוללת של בעלות (Total Cost of Ownership)

אחת הטעויות הנפוצות בקבלת החלטות היא להתמקד במחיר הרכישה. אולם מבחינה כלכלית, דווקא זהו לעיתים הנתון הפחות חשוב. המושג "עלות כוללת של בעלות" (Total Cost of Ownership) מבקש לבחון את כל העלויות הכרוכות במוצר לאורך כל מחזור חייו: תחזוקה, תיקונים, חומרים מתכלים, שירות, אחסון, ביטוח ועלויות נוספות שאינן משתקפות במחיר הראשוני.

עיקרון זה מסביר מודלים עסקיים רבים. יצרני מדפסות יכולים למכור מדפסת במחיר נמוך יחסית, משום שעיקר רווחיהם יגיע ממכירת מחסניות הדיו לאורך השנים. באופן דומה, מכונות קפה נמכרות לעיתים במחיר אטרקטיבי, בעוד שההכנסות הגדולות נובעות מהקפסולות שהלקוח ימשיך לרכוש. גם בית שמוצע באיטליה באירו אחד אינו באמת עולה אירו אחד, אם שיפוצו ותחזוקתו כרוכים במאות אלפי אירו.

לעיתים העלויות אינן נגבות כלל בידי היצרן. בובה שנרכשה לילד במחיר נמוך עשויה לייצר לאורך השנים צורך באביזרים משלימים, בפתרונות אחסון ובשטח מגורים נוסף. מי שהעניק את הבובה שילם את מחיר הקנייה בלבד, אך עלויות ההחזקה נותרו בידי ההורים.

מבחינה כלכלית, מחיר הרכישה הוא רק נקודת הפתיחה. ניתוח כלכלי אינו שואל רק "כמה זה עולה?" אלא אילו עלויות תיצור ההחלטה לאורך זמן, על מי הן יוטלו, ואילו תמריצים היא תייצר. זו הסיבה שאותו עיקרון משמש לבחינת עסקאות פרטיות, אך גם לניתוח של חקיקה, רגולציה ומדיניות ציבורית. פעמים רבות, חלק גדול ממחירה של החלטה כלשהי אינו משולם במועד קבלתה, אלא שנים לאחר מכן ובידי גורם אחר.

הכותבים ממערכת דף הפייסבוק "כלכלה קלה", המנגיש כלכלה בשפה קלה ואקטואלית

ישיבת הר ברכה
תורה שהיא דרך חיים

שילובים
הר-ברכה
מרכז משולבים מקיף

מדרשת תורת חיים
הר ברכה

"יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ"

מברכים את בוגרינו לרגל קבלת תואר אקדמי

בוגרים

תואר ראשון

אלי כהן	אוניברסיטת אריאל	פיזיקה
גילעד יצחק	אוניברסיטת אריאל	הנדסה אזרחית
הלל קוסטה	מכללת מבחר	סיעוד
יגל ארדט	אוניברסיטת תל אביב	סיעוד
יהונתן סויסה	אוניברסיטת אריאל	כלכלה
יצחק דה רוס	אוניברסיטת אריאל	הנדסת אלקטרוניקה
ליעד בן יקר	אוניברסיטת אריאל	סיעוד
מלאכי גולדפינגר	מכללת אורות ישראל	חינוך
מרדכי חדד	אוניברסיטת אריאל	פסיכולוגיה וחינוך
נחמיה וקשי	מכללת אורות ישראל	חינוך
ראם נביס	אוניברסיטת אריאל	פיזיותרפיה
תדהר קופולוביץ'	אוניברסיטת אריאל	הנדסת מכונות

תואר שני

אבישי פיטוסי	הקריה האקדמית אונו	מנהל עסקים
אחיה שטיינר	אוניברסיטת אריאל	הנדסת חשמל
אילון אברהם סלאב	אוניברסיטת אריאל	מימון
אליהו מיצ'ה	אוניברסיטת אריאל	מורשת ישראל
הרב אפרים שחור	אוניברסיטת אריאל	מורשת ישראל
טוביה שי	מכללת עמק ישראל	פסיכולוגיה
משה שוורץ	אוניברסיטת אריאל	מורשת ישראל

הנדסאי

נריה בר שלום	אוניברסיטת אריאל	חשמל

בוגרות

תואר ראשון

אביטל קאפח	אוניברסיטת אריאל	מנהל מערכות בריאות
בשמת סרוסי	אוניברסיטת אריאל	סיעוד
דסי בן יקר	אוניברסיטת אריאל	סיעוד
הדסה כהן	מכללת אשקלון	עבודה סוציאלית
עינת שוורץ	אוניברסיטת אריאל	פסיכולוגיה וקרימינולוגיה
תהילה דה רוס	אוניברסיטת אריאל	פסיכולוגיה

תואר שני

לאה מלמד	מכללת אורות ישראל	מנהל מערכות חינוך

בהצטיינות

ההרשמה לשילובים תשפ"ז בעיצומה!

לתכנית הבנים:
הרב יזהר אשור
052-8319977

לתכנית הבנות:
רעות
054-25340555

גם אם הים נראה "שקט"

כשאין מציל בחוף, אין מי שיציל אתכם!

אין מי שיראה אתכם נסחפים
ואין מי שיעזור לכם לחזור
לחוף כשהים מפתיע

כ-90% ממקרי הטביעה מתרחשים כשאין שירותי הצלה.

- רחצו רק בחוף מוכרז ובשעות פעילות המצילים
- הישמעו להנחיות
- שימו לב לצבע הדגל

בחיים לא נכנסים לים כשאין מציל!

למידע היכנסו לאתר

משרד הפנים

אמציה סמקאי
לתגובות: amatzia@tlv-consulting.com

על הנייר

אסף נגר

טבע כבר לא גנרית

חברת טבע (Teva), שהייתה מוכרת במשך עשרות שנים בעיקר כענקית תרופות גנריות (תחליפים מוזלים לתרופות קיימות), עוברת תהליך דרמטי המציע הזדמנות השקעה מעניינת במיוחד. תחת אסטרטגיית Pivot to Growth שהתווה המנכ"ל ריצ'רד פרנסיס בשנת 2023, טבע משנה את פניה ועוברת ממוצרים גנריים עם שולי רווח נמוכים לתרופות מקור חדשניות ורווחיות. התוצאות החזקות ברבעון הראשון של השנה כבר הוכיחו כי הצמיחה בתרופות החדשניות מצליחה להסיר את העננה המסחרית ומפצה על השחיקה בגנריקה.

שלושת מנועי הצמיחה של טבע שעליהן נשענת הטרנספורמציה העסקית הם שלוש תרופות מקור. הראשונה היא Austedo (אוסטדו), שמיועדת לטיפול בהפרעות תנועה (כמו דיסקינזיה מאוחרת). התרופה הציגה ברבעון הראשון צמיחה של 41% בארצות הברית, צפויה להגיע השנה למכירות של כ־2.475 מיליארד דולר, ובשיאה למכירות של יותר מ־3 מיליארד דולר. התרופה השנייה היא Ajovy (אגובי), שמיועדת למניעת מיגרנה. תרופה זו מציגה צמיחה דו־ספרתית יציבה ברחבי העולם וצפויה להגיע למכירות שיא של כ־1 מיליארד דולר. התרופה השלישית היא Uzedy (יוזדי), זריקה ארוכת טווח לטיפול בסכיזופרניה, המציגה קצבי צמיחה מהירים במיוחד (זינוק של 62% בהכנסות ברבעון הראשון) ומהווה תשתית מרכזית להמשך התרחבות החברה בתחום.

בנוסף לשלוש תרופות מקור שכבר מניבות, התנופה של טבע נתמכת בסדרה של אירועים חשובים.

ציון פייפליין בשווי 10 מיליארד דולר: צנרת התרופות של החברה כוללת נכסים מתקדמים בתחומי האימונולוגיה והנוירולוגיה. במחצית השנייה של השנה צפויים להתפרסם תוצאות ניסויים קליניים קריטיים - בהם ניסוי שלב 2a בטיפול בצליאק (בחינת שיפור רירית המעי בחשיפה לגלוטן) וניתוח תוצאות שלב 2 בתרופת ה־Emrusolmin לטיפול ב־MSA (ניוון רב־מערכתי - מחלה נוירולוגית נדירה וקשה המתאפיינת בהידרדרות מהירה).

השקת Olanzapine LAI: לקראת סוף השנה מתכננת טבע להשיק את גרסת הזריקה ארוכת הטווח של אולנזפין לסכיזופרניה. תרופה זו, יחד עם Uzedy, צפויה להגיע למכירות שיא פוטנציאליות של 1.5-2 מיליארד דולר תוך ניצול התשתית והקשרים הבלעדיים שכבר נבנו מול פסיכיאטרים ובתי חולים.

רכישה אסטרטגית ראשונה מזה כעשור: טבע השלימה את רכישת Emalex Biosciences תמורת 700 מיליון דולר במזומן. הרכישה מעניקה לטבע בעלות על תרופת ה־Ecopipam - טיפול פורץ דרך ראשון מסוגו לתסמונת טורט בילדים. התרופה כבר סיימה בהצלחה ניסוי שלב 3, נהנית ממסלול אישור מהיר (Fast Track) ומסטטוס תרופת יתום המעניק בלעדיות בשוק עד 2034, וצפויה להתחיל להימכר מסחרית כבר ב־2027 בשולי רווח גולמי של כ־80%.

שדרוג דירוג האשראי ותוכנית Buyback: לאחר שסוכנות Fitch העלתה במאי את טבע לדירוג השקעה (Investment Grade), סוכנויות Moody's ו־S&P צפויות להיות הבאות בתור. בעזרת תזרימי מזומנים חופשיים (FCF) של יותר מ־2.7 מיליארד דולר ופידעונות חוב של 4.5 מיליארד דולר עד מאי 2027 ללא צורך במחזור חוב, החברה בדרך ליעד מינוף (חוב נטו ל־EBITDA) של פי 2, מה שיאפשר לה להכריז על תוכנית לרכישה עצמית של מניות (Buyback).

זינוק ברווחיות ושולי רווח תפעולי של 30%

המעבר לתרופות חדשניות בעלות רווחיות גבוהה, לצד סיום תוכנית התייעלות בסך 700 מיליון דולר, מביאים לזינוק ברווח התפעולי והנקי של החברה. המהלכים הללו יובילו את טבע לשולי רווח תפעולי מתואם (Non-GAAP) של 30% עד שנת 2027, שיפור משמעותי של כ־200 נקודות בסיס בהשוואה לשנת 2025.

תמחור אטרקטיבי והזדמנות השקעה

למרות השיפור הדרמטי ביסודות ובפרופיל החוב, תמחור המניה בשוק עדיין נמוך משמעותית ביחס לביצועיה. כיום נסחרת מניית טבע לפי מכפיל שווי פעילות ל־EBITDA (מכפיל EV/EBITDA) של כ־9.0x בלבד לשנת 2027, וזאת לעומת מכפיל חציוני של כ־11.0x בקרב חברות ביופארמה מתחרות בתעשייה.

הפער הניכר בתמחור מול המתחרות בענף, לצד צנרת המוצרים החדשנית והמעבר המואץ לתרופות מקור רווחיות, הופכים את טבע להזדמנות השקעה מעניינת במיוחד ובעלת פוטנציאל הצפת ערך משמעותי לאורך זמן.

הכותב הוא אנליסט בכיר ומנהל השקעות בנוסטרו של חברת איילון ביטוח ופיננסיים

הנתונים והמידע המובאים לעיל אינם מהווים ייעוץ השקעות ו/או תחליף לייעוץ השקעות המתחשב בנתונים ובצרכים המיוחדים של כל אדם.
גילוי נאות: הכותב מחזיק בנוסטרו בנייר הערך המסוקר ויש לו עניין במניה.

נחמדים מזהב

הרב יצחק ליפשיץ

כוחי ועוצם ידי

"הישמר לך פן תשכח את ה' אלוקיך... ואמרת בלבבך כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח, יא-יז). הנטייה האנושית לייחס לעצמנו את ההצלחות מתוארת בספרו של נסים טאלב 'הברבור השחור'. המשל של הברבור השחור נלקח מתורתו של הפילוסוף יום. הכלל הוא שכל הברבורים הם לבנים, והוא נסמך על ספירת ברבורים רבים שכולם לבנים, עד שנמצא ברבור שחור אחד, ואז הכלל מתבדה.

האינטואיציה האנושית היא מכשיר יעיל שמצליח לזהות לא מעט מצבים ותופעות, אבל נכשל לא פעם כאשר הוא מייחס סיבתיות לתופעות אקראיות. הדוגמאות שנותן לכך יום הן אנשים שהצליחו מאוד בהשקעות במניות בגלל שמזלם שפר עליהם, אולם הם ואחרים ייחסו את הצלחתם לידע כלכלי. וממש כמו הברבור השחור, יום אחד הבורסה קורסת ואז מתברר שחוכמתו של אשף המניות מתבדה.

חולשה אנושית זו נראית נלעגת במיוחד כאשר בחור צעיר בן עשירים נוסע במהירות גבוהה במכונית מפוארת של הוריו, ומייחס את כוח המנוע לו עצמו, וכן כאשר פוליטיקאי מתהדר בסמכות שהוא קיבל מן האזרחים. הנטייה הזאת היא אכן חולשה אנושית, אבל יש בה גם בעיה דתית עמוקה. כאשר האדם מייחס לעצמו את הצלחותיו, הוא בעיקר שוכח את הסייעתא דשמיא שבכל צעד ושעל. אלמלא הקדוש ברוך הוא בעזרנו, לא יכולנו לעשות דבר.

חובתנו היא לזכור בכל עת שכל הצלחה, לאומית ופרטית, כל שגשוג כלכלי, כל תהילה, אינם תולדה של כישרונותינו ומפעלינו בלבד, אלא בזכות הקדוש ברוך הוא, שהוא אשר נתן לנו את החיל הזה.

הכותב הוא פרופסור לפילוסופיה ומחבר הספר 'כלכלה וערכי היהדות'

עצם העניין

שי אלון

עלינו לקבוע תג מחיר יקר לאיומי מדינות אירופה

דברי שרת החוץ של האיחוד האירופי, קאיה קאלאס, בשבוע שעבר, שלפיהם מקדמות מדינות האיחוד סנקציות והגבלות סחר נגד חברות הפועלות ביהודה ושומרון, אינם עוד התבטאות דיפלומטית חולפת. מדובר בניסיון מסוכן להפוך את הכלכלה האירופית למנוף לחץ מדיני נגד הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון. מדינות שנהנות במשך שנים מהחדשנות, הביטחון והטכנולוגיה הישראליים מבקשות כעת להשתמש בכוחן הכלכלי כדי לכפות על ישראל מדיניות מדינית.

על רקע מגמות אלו, הודעת ראש הממשלה נתניהו על קידום מתווה שיחליף בעתיד את מודל הסיוע הביטחוני האמריקאי בשותפות המבוססת על פיתוחים ביטחוניים משותפים היא שינוי מרענן. אין פירוש הדבר שישראל צריכה להתרחק מארצות הברית. להפך, הברית האסטרטגית עם וושינגטון היא אחד הנכסים החשובים ביותר של ישראל. עם זאת, מלחמת התקומה המחישה למשל האמריקאי את התמונה האמיתית. למרות הקולות הביקורתיים שנשמעים מגורמים בכירים במפלגה הדמוקרטית, לצד הקולות הגוברים בקרב המחנה הבדלני הרפובליקני נגד הסיוע הביטחוני לישראל, ראוי להזכיר שהוא כיסה לישראל הקטנה כרבע מסך עלויות המלחמה, בעוד שישראל נשאה בכשלושה רבעים מהנטל הכלכלי.

הסיוע הביטחוני האמריקאי שאושר מאז אוקטובר 2023, כולל חבילות החירום והסיוע השוטף, מסתכם בכ־20-22 מיליארד דולרים, שהם כ־70-75 מיליארד שקלים בקירוב. כלומר, גם לאחר הסיוע האמריקאי, ישראל נשאה בכ־75%-70% מהעלות הכלכלית הכוללת של המלחמה שמהווה נטל עצום על ישראל, בעוד שהסיוע האמריקאי כיסה כרבע עד שליש בלבד מהעלות, הוצאה זניחה לארצות הברית. בפועל, מדובר בפחות מעשירית האחוז מהתוצר האמריקאי השנתי, המסתכם בכ־30 טריליון דולרים.

בנוסף לכך, חשוב להדגיש שהיקף הסיוע האמריקאי עד כה אינו כולל רק הוצאות סיוע ישירות לישראל, אלא מגלם בתוכו הוצאות עקיפות שנועדו להגן על מכלול האינטרסים האסטרטגיים של ארצות הברית במזרח התיכון, ובהן הגנה על מפקדותיה ובסיסיה הצבאיים במדינות המפרץ והמזרח התיכון, על נתיבי הסחר הבין־לאומיים, על בעלות בריתה באזור. במילים פשוטות, לאורך המלחמה ישראל נשאה ברובו המכריע של הנטל הכלכלי העצום, ושילמה מחיר דמים של מאות מחייליה, במלחמתה המשותפת עם ארצות הברית נגד זרועות הטרור האיראניות במזרח התיכון.

באותה המידה בדיוק, גם אירופה נהנית במשך עשרות שנים מהיתרונות שמציעה ישראל: סייבר, בינה מלאכותית, רפואה, חקלאות, טכנולוגיות מים ותעשיות ביטחוניות. מי שמבקש ליהנות מכל אלה אינו יכול לצפות שהיחסים יהיו חד־כיווניים. אם מדינות אירופה בוחרות לקדם סנקציות מפלות נגד ישראל, על הממשלה לבחון מחדש את היקף שיתופי הפעולה הביטחוניים, המחקריים, הטכנולוגיים והכלכליים עימן, ולהבהיר שהדדיות היא תנאי יסוד ביחסים בין מדינות. במקביל, יש להקים מטה בין־משרדי שיכין את ישראל לתרחישי סנקציות באמצעות גיוון שוקי היצוא, הרחבת שיתופי הפעולה עם מדינות ידידותיות והכנת מנגנוני סיוע לעסקים שעלולים להיפגע.

הלקח ברור: ישראל צריכה להמשיך לטפח את הברית האסטרטגית עם מדינות ידידותיות כארצות הברית, הודו, ארגנטינה, טאיוואן ואיחוד האמירויות, אך במקביל לחזק את עצמאותה הכלכלית ולהפחית ככל האפשר את תלותה בגורמים חיצוניים. עצמאות מדינית אינה נמדדת רק ביכולת להגן על הגבולות, אלא בראש ובראשונה ביכולת לקבל החלטות לאומיות בלי לחשוש שמדינה אחרת תשתמש בכוחה הכלכלי כדי לכפות עליה את רצונה.

הכותב הוא רואה חשבון, ראש המועצה המקומית בית אל ויושב ראש ועדת הכספים במרכז לשלטון מקומי

פרח
ישראל
רשת חינוך מיוחדת מאוד

בואו להיות חלק מנבחרת
פרח ישראל

הרשת הגדולה והמובילה בישראל
לחינוך מיוחד
מתרחבת ומגייסת
למסגרות חינוך מיוחד **ברחבי הארץ**:

צוותים מקצועיים
פרא רפואיים
קלינאית תקשורת, אחות, מנתחת התנהגות,
מרפאה בעיסוק, פיזיותרפיסטית
מטפלת רגשית, עובדת סוציאלית

צוותים חינוכיים
גננת, סייעת, מטפלת, מחנכת, מורה

למה להצטרף אלינו?
- תנאים מצויינים
- יציבות תעסוקתית
- הכשרה וקידום מקצועי
- סיפוק יומיומי

לפרטים נוספים:
073.339.5500
לשליחת קו"ח: korot@perach-israel.org

כ- 15,000 ילדים ובוגרים | **מעל ל- 5,000** אנשי צוות | **182** מוסדות | **מעל ל- 30** רשויות ויישובים

פרח ישראל לצמוח. להצמיח. להיות חלק ממשהו גדול.

*המודעה פונה לשני המינים

הרב אליעזר מלמד

לשאלות הלכתיות: ask@yhb.org.il

ערב לימוד המדע

המדעים השונים נחשבים חוכמה אלוקית ← המנורה שהייתה בבית המקדש הייתה בעלת שבעה קנים, כנגד שבע חוכמות העולם ששורשן גנוז בתורה ← מי שאינו מצוי בחוכמות אינו יכול להתמנות לחבר בסנהדרין, וממילא אינו יכול להיחשב בין גדולי התורה ← הגאון מווילנה עודד את תלמידיו ללמוד מדעים ← לתלמיד חכם שאינו מצוי בחוכמות חסרה הבנה רבה בתורה ← אם לימודי המדע יובילו לעזיבת התורה, חובה לוותר על המדעים ← סיבה נוספת לשילוב לימודים בסיסיים של מדע ושפה (לימודי ליבה) היא שבעזרתם יוכלו הבוגרים לרכוש מקצוע

ישיבה קטנה או ישיבה תיכונית

שאלה: איזו ישיבה מייצגת יותר את עמדת התורה, ישיבה קטנה שכל שעות הלימוד בה מוקדשות ללימוד תורה בלא שום לימוד מדע, או ישיבה תיכונית שמשלבת גם לימודי מדע? אם אכן כבוד הרב מודה שישיבה קטנה מייצגת יותר את עמדת התורה, מדוע הציבור הדתי־לאומי אינו שולח את כל ילדיו לישיבות קטנות, האם משום שהוא בוחר בדרך של פשרה בין התורה לעולם החילוני?

והאם אפשר לומר שדרך הפשרה מאפיינת אף את תלמידי החכמים שבציבור הדתי־לאומי, שכן אף בוגרי ישיבת מרכז הרב הקימו את הישיבה לצעירים שמשלבת לימודי מדע. ואף אלה שניסו להקים ישיבות קטנות, בפועל משלבים לימודי מדע לשם בגרות. האין זו פשרה?

גם המדעים נחשבים חוכמה אלוקית

תשובה: המדעים השונים נחשבים חוכמה אלוקית, שכן ה' ברא את העולם בחוכמה, ולימוד המדעים הוא לימוד חוכמת הבורא. וכן תיקנו חכמים לברך על ראיית חכם גדול מחכמי אומות העולם "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שנתן מחוכמתו לבשר ודם", הרי שגם המדעים נקראים חוכמתו יתברך (ברכות נח, א; שולחן ערוך אורח חיים רכד, ז; פניני הלכה ברכות טו, יח).

המנורה שבמקדש כנגד המדעים

וכן ביארו רבים, שהמנורה שהייתה בבית המקדש הייתה בעלת שבעה קנים, כנגד שבע חוכמות העולם ששורשן גנוז בתורה (רבנו בחיי שמות כה, לא; עקדת יצחק מט; אברבנאל בהעלותך ח; חיד"א בנחל קדומים בהעלותך; חידושי חתם סופר נדרים פא, א; הרב יוסף שאול נתנזון בחידושים לשבת כא, ב; מלבי"ם פרשת תרומה רמזי המשכן; הנצי"ב העמק דבר שמות לז, יט; ערוך השולחן בהקדמתו לספרו, ועוד רבים מאוד).

כלומר, עיקר הביטוי של התורה בקודש הקודשים, שבו היה מונח ספר התורה, בתוך הארון עם לוחות הברית או בצידו. ובקודש שבמקדש היו השולחן והמנורה. השולחן כנגד העבודה כדי להתפרנס וליישב את העולם, והמנורה כנגד שבע חוכמות העולם. הרי שהמנורה שביטאה את החוכמות הייתה בקודש, לבטא את ערכה המקודש. אך לא הייתה בקודש הקודשים, כי אינה במדרגת התורה שבקודש הקודשים. שכן ביחס לתורה שבקודש הקודשים, החוכמות נחשבות כמו משרתות, רקחות וטבחות שנועדו לסייע לה (רמב"ם, רבי יהונתן אייבשיץ יערות דבש חלק ב, ז).

מצווה ללמוד מדעים

אמרו חכמים: "כל היודע לחשב בתקופות ומזלות ואינו חושב - עליו הכתוב אומר: 'ואת פועל ה' לא יביטו ומעשה ידיו לא ראו' (ישעיהו ה, יב)" (שבת עה, א). עוד אמרו ש"מצווה על האדם לחשב תקופות ומזלות" (שם), כדי לקדש שם שמיים בעיני העמים. שנאמר: "ושמרתם ועשיתם כי הִוא חוכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה" (דברים ד, ו). שהואיל ואת התורה אינם מבינים, כשיראו שישראל חכמים במדעים, יכבדו את ישראל ואת התורה שקיבלו מה' בסיני.

כדוגמה הזכירו חכמים את חוכמת חישוב התקופות והמזלות, היינו חישוב מהלך הכוכבים בשמיים - אסטרונומיה, שהייתה נחשבת חוכמה מופלגת שלימודה דרש השקעה רבה. אולם כוונת חכמים לכל החוכמות, שכולן עוסקות במעשה ה', וכל שיכול ללומדן ואינו לומד, מתנכר למעשה ה' וגדולתו, ואינו מקדש שם שמיים. וכפי שכתב המהר"ל: "כי כל דבר שהוא לעמוד על מהות העולם יש לאדם ללמוד, ומחויב הוא בזה, כי הכול מעשה ה' הוא ויש לעמוד עליהם ולהכיר על ידי זה בוראו" (נתיב התורה יד). וכן כתבו רבים מאוד, ומהם: רבנו בחיי (חובות הלבבות ב, ב), רד"ק (ישעיהו מ, כא-כו; תהילים כה, ה), רמ"א (שו"ת ז), הרב קוק (עין איה שבת עה, א; שמונה קבצים א, תתק), הרב כלפון משה הכהן (תורה וחיים מערכת התי"ו אות יד).

אסור לספר הימנו

עוד אמרו חכמים: "היודע לחשב תקופות ומזלות ואינו חושב - אסור לספר הימנו" (שבת עה, א). יש מפרשים שהכוונה שאסור לספר בשבחו של אדם שיכול ללמוד מדעים ואינו לומד, כעונש מידה כנגד מידה, שהואיל ולא רצה לספר בשבחו של מקום אין לספר בשבחו (א"ר אורח חיים שמ, יד; פנים יפות דברים ד, ו; חיד"א בפתח עיניים שבת עה, א; בן יהוידע שם). יש אומרים "לפי שאין זה כבוד התורה כאשר לומדיה רחוקים מחוכמת חישוב תקופות אשר היא תפארתנו לעיני העמים" (ר' אלעזר משה הורוויץ, שבת שם). ויש אומרים מפני שהתנכרות לחוכמות היא התנכרות לצלם אלוקים שבאדם (עין איה שבת עה, א).

גדולי התורה

שאלה: האם ייתכן שמישיבות תיכוניות יצמחו גדולי התורה? האם לא ברור שרק מישיבות קטנות יכולים לצמוח גדולי התורה של הדור הבא? ומדוע גדולי התורה נאבקים במסירות נפש נגד הכנסת לימודי ליבה, היינו לימודי מדע?

תשובה: כנראה מושג "גדולי התורה" מעט משובש. אמרו חכמים (סנהדרין יז, א) שאחד התנאים למינוי חבר בסנהדרין הוא שיהיה "בעל חוכמה". כן נפסק ברמב"ם: "אין מעמידים בסנהדרין, בין בגדולה בין בקטנה, אלא אנשים חכמים ונבונים, מופלאים בחוכמת התורה, בעלי דעה מרובה, ויודעים קצת משאר חוכמות, כגון רפואות וחשבון תקופות ומזלות ואצטגנינות ודרכי המעוננים והקוסמים והמכשפים והבלי עבודה זרה וכיוצא באלו, כדי שיהיו יודעים לדון אותם" (רמב"ם סנהדרין ב, א). וכן מוסכם להלכה בלא חולק (רדב"ז, כסף משנה ומרכבת המשנה על הרמב"ם שם; החינוך מצווה תצא; רבנו בחיי דברים יח, ט; רשב"ץ זוהר הרקיע פרשת שופטים ועוד רבים).

לסיכום, מי שלא מצוי בחוכמות לא יכול להתמנות לחבר בסנהדרין, וממילא אינו יכול להיחשב בין גדולי התורה. אפשר שיהיה בקיא וחריף בסוגיות רבות, אבל אינו יכול להיחשב גדול בתורה.

דברי הגר"א שבלא מדע התורה חסרה

וכן ידוע שהגאון מווילנה עודד את תלמידיו ללמוד מדעים, ועודד את תלמידו הרב ברוך משקלוב לתרגם את אוקלידס מיוונית לעברית, כדי שיוכלו התלמידים ללמוד גאומטריה. ובהקדמתו לספר כתב בשם הגר"א: "כפי מה שיחסר לאדם ידיעות משאר החוכמות, לעומת זה יחסר לו מאה ידות בחוכמת התורה; כי התורה והחוכמה נצמדים יחד". וכן כתב הרב ישראל משקלוב בהקדמתו לספרו 'פאת השולחן' בשם הגר"א, שכל החוכמות נצרכות לתורתנו, והעיד שהגר"א ידע היטב אלגברה, משולשים והנדסה, וחוכמת המוזיקה וכל שאר החוכמות. רק חוכמת עשיית התרופות לא למד, כי אביו הצדיק גזר עליו שלא ילמד, כדי שלא יתבטל מתורה כשיצטרך להציל נפשות. הרי שאם יש תלמיד חכם שאינו מצוי בחוכמות, חסרה לו כנגד זה הבנה רבה בתורה.

אומנם אין אפשרות שתלמידי חכמים ידעו את כל החוכמות, אבל הכוונה שיהיו מצויים בהן. מטבע הדברים יש נוטים יותר למדעים מדויקים ויש יותר למדעי החברה או הכלכלה, אבל העיקר שיהיו מצויים בחוכמות. ומי שחסרה לו ידיעה בחוכמות, ועל אחת כמה וכמה מי שמתעקש לבטל את ערכן, חסרה לו כנגד מאה ידות בהבנת התורה, כדברי הגר"א.

החשש מעזיבת היהדות

אומנם לעיתים, בעת שעם ישראל היה בגלות, התעורר חשש שמא לימודי החוכמות שמשותפים לישראל ולאומות העולם יובילו צעירים לעזיבת היהדות. ואזי פעמים שגדולי הרבנים גדרו את הצעירים מלימודי מדע, כדוגמת הרשב"א בספרד לפני כשבע מאות וחמישים שנה. וכן בעת החדשה, בעקבות ההתמודדות הקשה עם המודרנה, היו רבנים שגדרו את הצעירים מלימוד מדע.

אכן מוסכם, שאם לימודי המדע יובילו לעזיבת התורה, חובה לוותר על המדעים. אלא שנחלקו הרבנים בשאלה מה הדרך הטובה יותר לשמירת היהדות. ולשיטת רבותינו גם אם נכון לעיתים לוותר על המדעים כדי לבצר את החומות, אין זאת אלא הוראת שעה, ומוכרחים להזדרז לחזור למצב הנכון לכתחילה, שבו לומדים גם מדעים. ולכך מכוונות הישיבות התיכוניות.

מתי הזמן ללמוד מדעים

אומנם אפשר לדון האם מבחינה לימודית עדיף ללמוד תחילה בגילים הצעירים רק תורה ואחר כך לשלב לימודי מדע, או שעדיף ללמוד במקביל לתורה גם מדעים. אולם העיקרון שלימוד המדע הוא חשוב ומועיל ללימוד התורה, חייב להישמר. וכל ישיבה קטנה שנוקטת בדרך זו, אין כלפיה תלונה על שמתנכרת ללימוד מדעים, שהם מעשה ה'.

לימוד מקצוע

סיבה נוספת לשילוב לימודים בסיסיים של מדע ושפה (לימודי ליבה) היא שבעזרתם יוכלו הבוגרים לרכוש מקצוע. שכן חובה מהתורה על ההורים ללמד את בנם אומנות שעל ידה יוכל להתפרנס בכבוד (משנה קידושין כט, א, מכילתא ו דר' ישמעאל בא, מסכתא דפסחא יח). הוסיף רבי יהודה, שכל שאינו מלמד את בנו אומנות, "כאילו מלמדו ליסטות", שהואיל ואין לו כלים להשגת פרנסה, כשירעב ללחם, "ילך בפרשת דרכים וילסטם את הבריות" (רש"י שם).

על פי יסוד זה עדיף לשלב את לימודי המדע בכל הכיתות. ואומנם יש מעטים שמצליחים להשלים את לימודי המדע והשפה בגיל מבוגר ולרכוש את המקצוע המתאים לכישרונם, אולם רבים מאלה שלא שילבו בלימודם לימודי מדע ושפה אינם מצליחים להשלים את מה שהחסירו, ונאלצים להסתפק בעבודות דחק שאינן הולמות את כישרונם. ■

אומנם אפשר לדון האם מבחינה לימודית עדיף ללמוד תחילה בגילים הצעירים רק תורה ואחר כך לשלב לימודי מדע, או שעדיף ללמוד במקביל לתורה גם מדעים. אולם העיקרון שלימוד המדע הוא חשוב ומועיל ללימוד התורה, חייב להישמר. וכל ישיבה קטנה שנוקטת בדרך זו, אין כלפיה תלונה על שמתנכרת ללימוד מדעים, שהם מעשה ה'

כל שבוע,
בשבע
בלחיצת כפתור
המהדורה הדיגיטלית
השבועית שלך.
הטבה מיוחדת לכל המנויים והמצטרפים החדשים,
ציוד חזרה לבית הספר באתר בית וגן
ביתוגן
כל חמישי אצלכם במייל!
מוזמנים להצטרף למשפחה הדיגיטלית!

בשבע
עוד
נקודה
טובה!
מעוניינים בנקודות חלוקה
נוספות של העיתון בשבע?
נשמח לשמוע
התקשרו למוקד ההפצה של בשבע
מאיר: 073-3272045 | meir@besheva.co.il

בואו לנופש חלומי
בחוות הדקלים
באיזור אופקים
מתאים
לקבוצות גדולות
ושבתות חתן
אולם ענק
עד 150
מקומות
ישיבה
חפשו אותנו חוות הדקלים
פינת חי מגוונת
חדרים נוחים ומחוזגים
סגירת המקום לקבוצות ובתי ספר
11 חדרים מפנקים
5 אוהלים ממוזגים
2 בריכות גדולות
סדנאות מרשה לקבוצות
מסלול קארטינג
שולחנות משחק
פינת מרגוע להורים
לפרטים נוספים והזמנות <<< 053-9386070
ROTEMB2@GMAIL.COM
חפשו אותנו חוות הדקלים
קמפינג הדקלים
לינה • אטרקציות • ימי גיבוש

מאיר סיידלר

מדוע אוניברסיטת תל אביב התנצלה, בפעם הראשונה בתולדותיה

ראשי האוניברסיטה התנצלו על הרצאה מיליטריסטית שפגעה לדבריהם בילדים רכים, משפחות שכולות וחיילים. אלא שהתנצלותם חשפה את ערוותם

בתחילת החודש נערך באוניברסיטת תל אביב טקס להענקת תוארי דוקטור, אחד הטקסים הבולטים בלוח השנה האקדמי. במסגרת האירוע המכובד התקיימה השנה הרצאת אורח של ד"ר דני גולד, ראש המינהל לפיתוח אמצעי לחימה ותשתית (מפא"ת) במשרד הביטחון. גולד הוביל בין היתר את פיתוח מערכת כיפת ברזל שאין עוררין על תרומתה הכבירה להגנה על חיי אדם בישראל, ובכללם גם על חיי אנשי הסגל האקדמי באוניברסיטת תל אביב. בהרצאתו, שהייתה מלווה במצגת, הציג גולד את שלל ההישגים של משרד הביטחון, כולל תיעוד של שיגור טילים. במהלך ההרצאה התעוררה מהומה כאשר כמה נוכחים מהמגזר הערבי צעקו "בושה" לעבר המרצה ולבסוף עזבו בהפגנתיות את ההרצאה. ההרצאה נמשכה כסדרה.

עד כאן האירוע עצמו. אלא שעיקר המחאה התרחשה אחרי כן: לידי ראשי האוניברסיטה נמסרה עצומה רבת חותמים של חברי סגל שהזדהו עם המחאה הערבית ומחו גם הם למפרע הן על קיום ההרצאה והן על מה שהם זיהו כמגמת מיליטריזציה שהשתלטה על אוניברסיטת תל אביב. אולי לא מיותר לציין את האבסורד שהצלחת מפא"ת המיליטריסטי, שעל הצגתה על ידי ד"ר גולד יצא הקצף של חותמי העצומה, היא המאפשרת את המשך קיומן השוטף והבטוח של האוניברסיטאות בארץ ושל חברי הסגל שלהן.

איך הגענו לתיאטרון האבסורד הזה? מסתבר שחברי הסגל התל אביבי ביצעו את המהלך הלוגי הבא: טילים שפותחו במפא"ת מייצגים את צה"ל, צה"ל הוא ארגון מיליטריסטי, תמיכה במיליטריזם היא מעשה לא יאה ולא נאה, ועל כן לא ראוי למוסד אקדמי מכובד כמו אוניברסיטת תל אביב. קצת פישטתי את הטיעון, אבל כמי שבילה באקדמיה את רוב חייו, אני מרשה לעצמי לעשות זאת ולהציגו בלשון עממית.

ראשי אוניברסיטת תל אביב נבהלו מהעצומה ועשו משהו שלמיטב ידיעת AI לא קרה להם מעולם: הם התנצלו! להלן החלקים הרלוונטיים של מכתב ההתנצלות, שעליו חתמו נשיא האוניברסיטה פרופ' אריאל פורת והרקטורית פרופ' נגה קרונפלד־שור, ושנשלח לחברי הסגל המוחים:

"הזמנתו של ד"ר גולד הייתה טעות, שכן ההרצאה - שעסקה בנושאי צבא וביטחון, וכללה מצגות של שיגורי טילים בהגנה ובהתקפה - לא התאימה למעמד ולחלק מן הקהל (ביניהם ילדים, משפחות שכולות, וחיילים שחוו חוויות קשות) וגרמה לרבים עוגמת נפש. לא הייתה זו אשמתו של ד"ר גולד, כמובן, אלא אשמת האוניברסיטה, אשמתנו, על שלא נעשה תיאום ציפיות ראוי. אנחנו מצטערים על כך מאוד, ומתנצלים מעומק הלב בפני אלו שנפגעו. אנחנו בודקים כיצד אירעה הטעות, ומבטיחים לכם שהיא לא תישנה".

התירוץ הפתטי להתנצלות

בהמשך המכתב הביעו ראשי אוניברסיטת תל אביב צער על שההאשמה במיליטריזציה של האוניברסיטה נשענת על אירוע חד־פעמי - "טעות אחת - מצערת ככל שתהיה" כלשונם - שלא מעיד על הכלל. כל כך הרבה אמפתיה, צער, כאב, רגשי חרטה והכאה על חטא יש במכתב התנצלות זה, עד שהוא מזכיר את הווידוי של יום הכיפורים: "אשמת האוניברסיטה, אשמתנו... מצטערים על כך מאוד ומתנצלים מעומק הלב בפני אלו שנפגעו".

ומה היא אותה "טעות אחת מצערת" כל כך? שבהרצאתו של ד"ר גולד הוצגו גם סרטונים שהראו איך ההגנה על אזרחי ישראל עובדת: יורים טילים. זה מלווה ברעש ובומים, מה ש"גרם לרבים עוגמת נפש" כלשונם. ומי אלה שנגרמה להם עוגמת נפש מצערת זו? "ילדים, משפחות שכולות וחיילים" מאפיינת דבקות בנרטיב ממחוזות השמאל הרדיקלי בישראל. נרטיב זה אינו מוגבל לאוניברסיטת תל אביב. הוא מייצג את המיליה האקדמי השולט באוניברסיטאות בישראל בכלל. אם אנשי הסגל הבכיר באוניברסיטאות בארץ היו היחידים שמותר להם להצביע לכנסת, מפלגת הדמוקרטים הייתה זוכה כנראה לרוב מוחלט.

כאשר לפני כשנה נערך כנס באוניברסיטה העברית לרגל מאה שנים להיווסדה, מבין הדוברים בכנס לא היה אף אחד שלא היה שייך לאזור החיוג הנ"ל. אף אחד! להלן כמה פנינים. הדוברת

> היוצאים מן הכלל, בפרט אוניברסיטת אריאל, מעידים על הכלל. גם בבר אילן יש עדיין כיסי התנגדות שמנסים למתן את תהליך הפוליטיזציה החד־צדדית, אבל הם הולכים ומתמעטים. האם יש באקדמיה גם מי שחושבים אחרת? יש, אבל הם מיעוט והם נזהרים שלא להביע את דעתם

פוסט־טראומטיים. עד כאן תיאור המצב אליבא דראשי אוניברסיטת תל אביב והחרטה על שדבר מצער זה קרה באשמתם. ואחרי החרטה ובקשת הסליחה "מעומק הלב" באה הקבלה לעתיד: ההבטחה שזה לא יקרה שוב. עיין רמב"ם הלכות תשובה.

זוהי שיטת מצליח בגרסה אקדמית הבנויה על ערפול המציאות באצטלה צינית של דאגה לילדים, למשפחות שכולות ולחיילים מתמודדי נפש שעלולים להיפגע, ושמקווה ומאמינה שאף אחד לא ישים לב לעילה האמיתית לעצומת הסגל המוחה: כעס הערבים על "הכיבוש" באופן כללי ועל הישגי ישראל במערכה הנוכחית שלא באים להם בטוב. פרופ' פורת יודע את זה, פרופ' קרונפלד־שור יודעת את זה וגם אנחנו יודעים את זה, אך זה לא מנע מהם לפברק סיבה אחרת להתנצלותם, סיבה שלא קיימת.

הסיבה למחאת אנשי הסגל היא לא דבר שולי, היא לב העניין, והצגה מניפולטיבית המעלימה את הסיבה האמיתית לטובת סיבה לא קיימת משקפת לא רק חוסר יושרה אקדמית נקודתית. היא הראשונה, ד"ר גיל טלשיר ממדעי המדינה, לא הצטנעה בהרצאתה וטענה שהאקדמיה היא המקום היחיד על פני כדור הארץ שמחויב לאמת לאמיתה, בלי משוא פנים, ולכן ניתן לסמוך רק עליה בהערכות מצב פוליטיות בלתי תלויות. אחריה החזיק פרופ' ברק מדינה מהפקולטה למשפטים, לשעבר רקטור האוניברסיטה והיום בין יתר תפקידיו הוא יושב ראש 'פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה', שדרש, בתור משפטן ודמוקרט(!) לא פחות מאשר - אני מצטט - "בית המשפט צריך לקבוע שהממשלה הזאת היא לא ממשלה... אין לה סמכויות". המשפטן הדמוקרט לא הסביר על מה מסתמכת שלילת סמכותה של ממשלה שנבחרה באופן דמוקרטי, וגם לא איזו ממשלה צריכה לקום במקומה.

אנוסי האקדמיה במאה ה־21

יכולתי להמשיך עם עוד דוגמאות מהכנס הנ"ל, שנעות על הספקטרום שבין שמאל קיצוני לשמאל רדיקלי, אך אסתפק לעת עתה בשתי דוגמאות אלו. ככה זה בכל האוניברסיטאות. היוצאים מן הכלל, בפרט אוניברסיטת אריאל, מעידים על הכלל. גם בבר אילן יש עדיין כיסי התנגדות שמנסים למתן את תהליך הפוליטיזציה החד־צדדית, אבל הם הולכים ומתמעטים. האם יש באקדמיה גם מי שחושבים אחרת? יש, אבל הם מיעוט והם נזהרים שלא להביע את דעתם - לא בפומבי והרבה פעמים גם לא בפרטי. אנוסי האקדמיה במאה ה־21. לא מהמרים על הקריירה ועל הפרנסה, ולכותלי האקדמיה יש אוזניים...

לסיכום, האקדמיה הישראלית חולה. אף כי התופעות השליליות שתיארתי קיימות לא רק במדינת ישראל - על השתלטות הפרוגרס על אוניברסיטאות בחו"ל נכתב לא מעט - בעבור אקדמאים ישראלים הדברים קיומיים יותר: בשל המספר המצומצם של מוסדות אקדמיים במדינה הקטנה שלנו, אפשרויות ההעסקה בהם מוגבלות מאוד. שום דבר לא השתנה מאז 2003, כאשר ד"ר מרטין שרמן כתב על האקדמיה הישראלית את הדברים הבאים: "נביאי השקר באקדמיה, שלפני כעשור היללו את החזון האסטרטגי הגאוני של אדריכלי אוסלו, לא נותנים דין וחשבון על טעותם. הם ממשיכים להחזיק במשרות היוקרתיות ביותר באקדמיה הישראלית וחולשים על תקציבי עתק, בעוד שהמעטים שהביעו הסתייגות והצביעו על הכשלים בהסכמי אוסלו - כשלים שאכן אומתו - ממשיכים להתפרנס בקושי בשולי האקדמיה".

גם היום, כמעט חצי יובל אחרי שנכתבו שורות אלה, חלק גדול מאותם נביאי שקר אקדמאים עדיין שולט באקדמיה. הם לא הסיקו וגם לא יסיקו מסקנות מערכתיות. יש לי חשש שגם תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם לא יסיקו אותן. תומס קון כתב בספרו המכונן 'המבנה של מהפכות מדעיות' שכדי שפרדיגמה מדעית או אחרת שמקובלת בעולם האקדמי תתחלף בפרדיגמה נכונה או מועילה יותר, לא עוזר שכנוע. לדבריו, שינוי יתרחש רק כאשר הדור שמחזיק בפרדיגמה הישנה... ימות. למען הסר ספק, קון התכוון למוות טבעי כדרך כל הארץ, בבחינת דור הולך ודור בא.

האקדמיה היא מוסד שאין לו תחליף, ואני רוצה להאמין שקיימת אופציה נוספת חוץ מלחכות עד שכולם ימותו: השיבה אל האתוס האקדמי המקורי הבלתי משוחד הדוגל בכל תחום ותחום בחיפוש האמת, ונמנע מקונספציות לא מבוקרות ומהגמוניה פוליטית חד־צדדית המאיימת על כל מי שלא נכנע לה. ההחלטה האחרונה של המועצה להשכלה גבוהה המחייבת את המוסדות האקדמיים בישראל להימנע מהטיה פוליטית היא צעד ראשון בכיוון הנכון. עכשיו צריך "רק" ליישמה.

לתגובות: meirse@ariel.ac.il

לדקלה ויניב בדלוב
ברכות לנישואי הבת נועה עם נועם
יהי רצון שיהא ביתם בניין עדי עד
בשבע

ליעל ויואב שמחי
ברכות לנישואי הבן דניאל עם נריה
יהי רצון שיהא ביתם בניין עדי עד
בשבע

לרונית ויהודה קרל
מזל טוב להולדת הנכד נבו בן לרעות ודביר
שתזכו לגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים
בשבע

אריק בלומברג

אובססיית הפגישה בארבע עיניים

הגיע הזמן שיושבי האולפנים חמורי הסבר יחדלו לספור את דקות הפגישה בארבע עיניים בין ראש הממשלה לנשיא ארצות הברית, ובמקום זאת ישאלו את השאלה החשובה באמת: מה הושג בפגישה לטובת מדינת ישראל

"אומנם שיכנו את ראש הממשלה בבלייר האוס, אך בנחיתה הוא לא התקבל בשטיח אדום. בנוסף, לא התקיימה פגישה בארבע עיניים, אלא רק בנוכחות בכירים", כתב השבוע הכתב המדיני הוותיק איתמר אייכנר. הכתב טען שהנשיא טראמפ צפוי להחרים את פגישתו עם נתניהו בעקבות תגובה שנתן הנשיא בריאיון לפוקס ניוז לשאלה אם נתניהו צפוי לדון עימו בסוגיית הר המכוש. הנשיא השיב: "איני צריך שביבי יאמר לי מה קורה", ומאותו הרגע החל פסטיבל הפרשנויות הפסימיות על קבלת הפנים הצוננת במיוחד שנתניהו צפוי לקבל מטראמפ.

"טראמפ שידר מסר מאוד צונן לפגישה עם נתניהו", הוסיף פרשן 'חדשות 12' ברק רביד, וחברו לערוץ ירון אברהם החרה החזיק אחריו כשקבע כי "נתניהו לא יזכה לתמונה ויזואלית". במהרה התברר שמי שלא הורשה להיכנס למתחם הבית הלבן היה דווקא הכתב אברהם עצמו, לאחר שהובהר לו שמדובר בפגישה פרטית ומצומצמת (השביעית(!) בתוך שנה וחצי בלבד בין טראמפ לנתניהו מאז כניסתו השנייה של טראמפ לבית הלבן). הפגישה סוכמה על ידי טראמפ כ"מצוינת. דנו בנושאים רבים".

אך נראה שהסיפור הזה גדול מהביקור התורן של נתניהו, וככל הנראה אילו היה נערך חידון לדיפלומטים זרים על המאפיין הישראלי ביותר של הפרשנות המדינית, סביר להניח שהתשובה הייתה פשוטה: "פגישה בארבע עיניים". כן, נדמה שבישראל הפכה "פגישה בארבע עיניים" למדד העליון להצלחת ביקור מדיני. כאילו עצם העובדה ששני מנהיגים נשארו לבדם בחדר מעידה בהכרח על עומק היחסים, על אמון יוצא דופן או על פריצת דרך מדינית. "הסתכלתי לו בלבן של העיניים", "לחצתי את ידו", "הוא הקשיב", "הוא הבין", "הוא התחייב", "הוא הנהן בחיוב". התרבות הפוליטית הישראלית בניצוחה של התקשורת הפופוליסטית צמאה לאינטימיות ומעניקה לה כמעט מעמד מיסטי.

גם איתמר אייכנר, שמסקר את הזירה המדינית במשך עשרות שנים וליווה אין־ספור ביקורים בבית הלבן, יודע בוודאי את מה שיודע כל סטודנט שנה א' ליחסים בין־לאומיים: הממשל האמריקני פועל לפי פרוטוקולים קפדניים. כשם שהוא אינו ממהר להרחיב את מספר המשתתפים בפגישות מדיניות לבקשת הצד הישראלי, כך הוא גם אינו נוטה לייחס חשיבות מיוחדת דווקא לפגישות פרטיות. הסיבה פשוטה: פגישה שאינה מתועדת, לרוב גם אינה מחייבת מצידם של האמריקנים. כאשר אין רישום מסודר, אין גורמי מקצוע שנוכחים בחדר ואין פרוטוקול רשמי, לכל צד קל יותר לזכור את מה שנוח לו ולשכוח את מה שפחות.

משיחות שערכתי בנושא עם דיפלומטים וקצינים בכירים שעבדו בשגרירות האמריקנית נתקבלה תשובה כמעט זהה - פגישות אינטימיות אינן חסרות ערך ויש להן מקום בבניית אמון אישי בעיקר בקרב ראשי ממשלה חדשים, בליבון מחלוקות רגישות או בהעברת מסרים דיסקרטיים. אבל הן אינן תחליף לעבודת המטה הדיפלומטית, ולעיתים אף מקשות עליה. ההחלטות החשובות באמת מתקבלות בדרך כלל בפגישות שבהן יושבים גם ראשי המטה לביטחון לאומי, היועצים המדיניים, אנשי הביטחון והפקידים הבכירים, אותם אנשים שבסופו של דבר גם מיישמים את ההבנות.

גם ההצהרות המשותפות לעיתונות אינן מלמדות בהכרח על איכות היחסים. ברוב המקרים מדובר בטקסטים שנכתבו, תואמו ואושרו מראש. הן ממלאות תפקיד טקסי ותקשורתי חשוב, אך לעיתים קרובות אינן מספרות כמעט דבר על השיחות שהתנהלו מאחורי דלת סגורה. מי שסבור שהיעדר הצהרה משותפת או תמונה חגיגית מעיד על כישלון, מבלבל בין הסברה לדיפלומטיה.

זכור ביקורו של נפתלי בנט כראש ממשלה בבית הלבן, כשהוא ופמלייתו הגיעו לוושינגטון בידיעה שמדובר בפגישה האחת והיחידה שיזכה בה כראש ממשלת הרוטציה עם לפיד. הפגישה שנקבעה בשיא משבר הנסיגה האמריקנית מאפגניסטן, נדחתה שוב ושוב בשל חוסר קשב וזמן מצד האמריקנים בשל האירועים הדרמטיים בקאבול שהתבררו כקו פרשת המים של תקופת כהונתו של ביידן, שהתמודד עם גלי ביקורת עצומים מבית, אגב צלילה חופשית בסקרים. קיצור לוחות הזמנים הכפוי גרם לכך שהפגישה "בארבע עיניים" ארכה 25 דקות, ובסופו של דבר לא התקיימה פגישה בפורום רחב יותר שכאמור, בניגוד לרושם שמייצרת התקשורת, היא הפגישה החשובה באמת.

אם הייתה זו הוכחה לחשיבותן של פגישות אישיות, הרי שהתוצאה הייתה מאכזבת במיוחד. הדברים התחדדו כאשר ביידן נשאל על איראן והבהיר שארצות הברית עדיין מעניקה הזדמנות לדיפלומטיה, ורק אם זו תיכשל יעמדו לרשותה "אמצעים אחרים". זו לא הייתה תפנית מדינית, לא התחייבות חדשה ולא הישג שנולד מפגישה אינטימית ראשונית, אלא המדיניות שעליה עבד הממשל חודשים קודם לכן באמצעות הדרגים המקצועיים, וזו בדיוק הנקודה. דיפלומטיה אינה נמדדת במספר הדקות שבהן שני מנהיגים נשארים לבדם בחדר, במספר הפלאשים של הצלמים או באורך השטיח האדום שנפרס בכניסה לבית הלבן. היא נמדדת בהחלטות, בסיכומים, במסמכים, במנגנוני היישום ובמדיניות שמתגבשת לאחר מכן. אולי הגיע הזמן שגם הפרשנים המדיניים שעוינים את נתניהו יפסיקו לספור דקות של "ארבע עיניים" ובמקום זאת לשאול את השאלה החשובה באמת: מה בדיוק הושג בפגישה, ולא כיצד היא הייתה צריכה להיראות על פי הפנטזיות האישיות של יושבי האולפנים.

הכותב הוא יועץ תקשורת ואסטרטגיה תקשורתית

הרב דוד סתיו

חוק לא כשר

חוק הכשרות החדש אינו מחזק את הרבנות או את האמון הציבורי במערך הכשרות אלא מעמיק את המונופול, מחליש את התחרות, מייקר את העלויות ובעיקר פוגע כלכלית וכשרותית

נדמה שאת קוראי העיתון 'בשבע' אין צורך לשכנע בחשיבותה של מערכת כשרות טובה ואמינה שתוכל לתת מענה לעם היהודי השוכן בציון. ככל הנראה הדרך המוסכמת על רובנו היא שיש צורך במוסד מרכזי, כגון הרבנות הראשית לישראל, שיפקח על ביצוע הלכות הכשרות הלכה למעשה תוך שימוש מושכל בכללי אכיפה מקובלים. אם כן, על מה ניטש הוויכוח לאחרונה בציבוריות הישראלית בכלל ובחברה הדתית־לאומית בפרט בסוגיית הכשרות הציבורית בישראל? ומדוע סבורים רבים, ואני מהם, כי החוק שעבר בכנסת לאחרונה הוא חוק מקולקל מבחינה כשרותית וכלכלית?

שתי סוגיות עיקריות עומדות על הפרק: האם רבנים מקומיים יוכלו לתת כשרות מחוץ לתחומם, והאם גופי כשרות יוכלו להעניק כשרות תחת פיקוח הרבנות הראשית.

הכלל הבסיסי בכלכלה ובמינהל ציבורי הוא שכאשר גוף אחד קובע מדיניות, מיישם אותה, מבצע וגם אוכף - נוצרים בירוקרטיה, יוקר ופגיעה באיכות השירות. כשחברת תעופה היא השחקן היחיד בקו מסוים, המחירים עולים ורמת השירות יורדת. רבים מהמבוגרים בינינו זוכרים כיצד נראו שירותי הבריאות כאשר פעלה למעשה קופת חולים מרכזית אחת. אין זה מפני שמישהו רע מיסודו, כך פועלות מערכות מונופוליסטיות. והכשרות אינה שונה מכל תחום אחר.

לצורך הדגמה אביא את שוק הבשר בישראל. מרבית בשר הבקר מיובא באמצעות צוותי שוחטים הטסים לחודשים ארוכים לדרום אמריקה. חלק מראשי הצוותים הללו משתכרים סכומים גבוהים מאוד ונהנים מתנאים נלווים נוחים ביותר. ניתן היה לייבא ארצה בשר גלאט מההשגחות המקובלות בארצות הברית, ובכך להוזיל את מחיר הבשר לצרכן בשיעור ניכר. מדוע זה לא קורה? משום שמונופול מטבעו מצמצם תחרות.

זו אינה רק שאלה כלכלית אלא גם שאלה כשרותית. חלק מראשי הצוותים הם בני יותר מ־80, וקשה שלא לתהות כיצד ניתן לפקח באופן מיטבי על שחיטה בהיקפים של מאות ראשי בקר ביום. זו תוצאה ישירה של שוק שאינו פתוח לתחרות. אילו היו פועלות בישראל כשרויות נוספות תחת פיקוח הרבנות, הייתה נוצרת תחרות שהייתה מיטיבה הן עם רמת הכשרות והן עם ציבור הצרכנים. האם הרבנות הראשית אינה מודעת לכך? ודאי שהיא מודעת. האם היא מנסה לשנות? מנסה, אולם קשה מאוד לחולל שינויים במערכת שבה כוח רב מרוכז בידי גורם אחד.

כעת נחזור לשני הנושאים העומדים בלב החוק. הרבה לפני הרפורמה אפשרה הרבנות הראשית לרבנויות מסוימות לתת כשרות גם מחוץ לתחומן. די להביט בתעודת הכשרות של קוקה קולה כדי לראות שהכשרות ניתנת על ידי רבנות תל אביב, אף שהמפעל נמצא בבני ברק. גם רבנות אור עקיבא מעניקה כשרות למפעלים רבים במגזר הערבי שנמצאים מחוץ לתחומה. איש לא ראה בכך בעיה. לעומת זאת, כאשר מבקשים לאפשר לרב נוסף לפעול באזור סמוך, נשמעות לפתע טענות קשות. מדוע? משום שכאן נמצאים מוקדי הכוח וההשפעה. במקום שבו קיימת אפשרות לבחירה בין כמה גופי פיקוח, קטן גם החשש להיווצרות ניגודי עניינים ולדרישות שאינן מתחייבות מצורכי הכשרות בלבד.

גם הוועדה שעסקה בחוק הכירה בצורך במנגנון ערר, אך בפועל מנגנון כזה לא הוקם. וגם אם יוקם, עד שתיבחן דרישה כשרותית שבעל העסק סבור שאינה מוצדקת, הוא עלול לספוג נזק כלכלי כבד ואף לאבד את מקור פרנסתו. מי שמכיר את המערכת יודע עד כמה חשוב לייצר איזונים שימנעו מצבים כאלה מראש.

מכאן לגופי הכשרות הפרטיים. גילוי נאות: כיושב ראש ארגון רבני צהר, מיזם הכשרות אינו בראש סדר העדיפויות שלי. נשמח לסגור אותו ביום שבו שוק הכשרות יהיה פתוח ותחרותי באמת. הטענה העיקרית נגד גופים פרטיים היא שהם ירצו להגדיל רווחים על חשבון רמת הכשרות. זו טענה שראוי לבחון ברצינות, והתשובה לה היא רגולציה ופיקוח חזקים של הרבנות הראשית, כפי שנהוג בתחומים רבים אחרים.

הרי גם כיום הרבנות הראשית סומכת על גופי כשרות פרטיים בחו"ל. כ־40 אחוז מהמוצרים הכשרים הנמכרים בישראל הם מוצרי יבוא, והרבנות אינה בודקת כל מוצר בעצמה אלא מסתמכת על גופי כשרות מוכרים הפועלים לפי הסטנדרטים שלה. אם המודל הזה טוב למוצרים המיובאים מחו"ל, אין סיבה שלא יפעל גם ביחס למוצרים המיוצרים בישראל.

תחרות תחת פיקוח הרבנות עשויה גם לצמצם דרישות שאינן הכרחיות, כמו הקצאת כמה חדרים למשגיח בבית מלון או חיוב בעלי עסקים לעבוד דווקא עם ספק מסוים, כאשר קיימות חלופות כשרות וטובות. כך ניתן יהיה לחזק את הכשרות, להוזיל עלויות ולהעניק שירות ראוי יותר לציבור.

מי שרוצה כשרות טובה, נקייה ואמינה, ומי שרוצה לחזק את הרבנות הראשית כרגולטור ולא את הריכוזיות והעסקנות הפוליטית, חייב לפעול כדי שהחוק הרע הזה יתבטל מהעולם.

הכותב הוא יושב ראש ארגון רבני צהר

לבת שחר ויוני הישראלי
ברכות לנישואי הבן
אהרון עם מבשרת עדיה
יהי רצון שיהא ביתם בניין עדי עד
בשבע

ליפה ואברהם בטיטו
ברכות לנישואי הבן
מתן יוסף עם יובל
יהי רצון שיהא ביתם בניין עדי עד
בשבע

עודד הרשקוביץ

מר ניסיון

פוליטיקאים מנוסים קיבלו את ההחלטות הגרועות בתולדות המדינה. במקום להסתכל רק על הרזומה, הגיע הזמן לבחון את התוצאות

אני מניח שכמוני, אחת הסיבות העיקריות לכך שאתם אוחזים את העיתון 'בשבע' היא העורך שלו, עמנואל שילה. עמנואל הוא מהאנשים החכמים שפגשתי, ידען גדול, אידאולוג אמיתי ואוהב ישראל בכל רמ"ח איבריו. מכיוון שההסכמות בינינו מסתכמות בפחות או יותר בשאלה איזה יום היום ובדעה דומה על בנט, אנו מתווכחים לא מעט. נוקבים ולוהטים ככל שהיו, עמנואל תמיד שמר על יושרה ונצמד לעובדות. דווקא בגלל זה נדהמתי לקרוא את טורו, תחת הכותרת 'איזנקוט לא כשיר'.

מדוע איזנקוט אינו כשיר להיות ראש ממשלה? ראשית, משום שהוא שמאלן, רחמנא ליצלן. על זה בפעם אחרת. אבל הטיעון העיקרי של שילה אחר: איזנקוט חסר רזומה פוליטי, חסר ניסיון בניהול אזרחי, דיפלומטי ומדיני, ניסיון שלדברי עמנואל "דרוש מאוד בימים אלו". לרגע השתכנעתי. אבל אז נזכרתי בהיסטוריה הפוליטית שלנו.

יצחק רבין התמנה לראש ממשלת ישראל לראשונה בגיל 52. מאחוריו היו קריירה צבאית מפוארת, פיקוד על חטיבת הראל במלחמת העצמאות, ארבע שנים כרמטכ"ל, כולל מלחמת ששת הימים, וחמש שנים כשגריר ישראל בארצות הברית. ניסיון פוליטי? חודשים ספורים בלבד כחבר כנסת וכשר העבודה. לפי מבחן הכשירות שמציע שילה היום, ספק אם רבין של 1974 היה עובר את הסף.

לקדנציה השנייה שלו כבר הגיע רבין עם כל הניסיון שעמנואל מבקש: רמטכ"ל, שגריר, ראש ממשלה לשעבר, שר ביטחון במשך שנים וחבר כנסת ותיק. קשה לחשוב על מועמד מנוסה ממנו. ומה עשה רבין המנוסה? הוביל את ישראל להסכמי אוסלו הידועים לשמצה, לפחות מעל דפי העיתון הזה. גם אריאל שרון ז"ל לא סבל ממחסור בניסיון. ממקימי יחידה 101 ומפקד הצנחנים, דרך מלחמת ששת הימים וצליחת תעלת סואץ ביום הכיפורים, ועד קריירה פוליטית שנמשכה כמעט שלושה עשורים לפני שהגיע לראשות הממשלה.

שרון היה שר החקלאות, הביטחון, הבינוי והשיכון, התשתיות ושר החוץ (שר הסייבר נחסך ממנו). הוא הכיר את המערכת הפוליטית מבפנים ומבחוץ, היה מהפוליטיקאים המתוחכמים שידעה ישראל, ואת התרגילים שעשה לידיביו ספק אם איזנקוט יספיק ללמוד בגלגול הנוכחי. אבי ההתיישבות, גיבור מלחמות ישראל, האיש שהוביל בהיותו ראש ממשלה את מבצע חומת מגן, השתמש לבסוף בכל הניסיון הזה כדי להוביל את תוכנית ההתנתקות, או "הגירוש", כפי שמעדיפים לכנות אותה במחנהו של עמנואל.

גם מנחם בגין ז"ל לא היה טירון פוליטי. מפקד האצ"ל, מייסד 'חרות', ממקימי הליכוד ומנהיג פוליטי במשך כמעט שלושה עשורים לפני שהגיע לראשות הממשלה. ומה עשה בגין עם כל הניסיון הזה? חתם על הסכם שלום שבמסגרתו ישראל נסוגה מסיני ופינתה יישובים, והוא אף הסכים לעיקרון של "ממשל עצמי" לפלסטינים ביש"ע.

אפשר כמובן להמשיך. לבדוק למשל איזה ניסיון הכשיר את איתמר בן גביר, שלא שירת בצה"ל ובאמתחתו שמונה הרשעות פליליות, לקבל אחריות מיניסטריאלית על משטרת ישראל ולהיות חבר בקבינט המדיני־ביטחוני. אפשר לבדוק איזה ניסיון כלכלי הביא בצלאל סמוטריץ' למשרד האוצר, או איזה ניסיון ממשלתי הביאה אורית סטרוק כאשר מונתה לראשונה לשרה. אבל אני מעדיף להגיע למועמד של עמנואל לראשות הממשלה: בנימין נתניהו.

נתניהו הגיע לראשות הממשלה לראשונה ב־1996, בגיל 46. מאחוריו שירות בסיירת מטכ"ל, לימודים ב־MIT, כהונה כציר ישראל בוושינגטון וכשגריר ישראל באו"ם, שמונה שנים בכנסת, תפקיד סגן שר החוץ והנהגת הליכוד והאופוזיציה. רזומה מרשים. רק דבר אחד לא היה בו: נתניהו לא כיהן כשר לפני שנבחר לראש הממשלה. מאז הוא השלים את החסר. שר אוצר, חוץ, ביטחון, יושב ראש האופוזיציה, ובעיקר ראש ממשלה יותר מכל אדם אחר בתולדות ישראל. אם יזכה חלילה בבחירות, הוא יחצה שני עשורים בראשות הממשלה. משכי כהונה אלו קיימים בעיקר בדמוקרטיות מפוארות כמו רוסיה, ניקרגואה וסוריה. אכן, מר ניסיון.

בזמן השרפה בכרמל כבר היו מאחוריו כמעט חמש שנות כהונה מצטברות כראש ממשלה. באסון מירון, האסון האזרחי הקטלני בתולדות המדינה, כבר היה ראש ממשלה יותר מ־15 שנים. ובבוקר 7 באוקטובר 2023, היום שבו נרצחו יותר יהודים מבכל יום אחר מאז השואה, שבו יישובים נכבשו, משפחות נטבחו, נשים וגברים נאנסו ו־251 בני אדם נחטפו לעזה, בנימין נתניהו כבר היה ראש ממשלת ישראל כמעט 16 שנים במצטבר. אין אדם בתולדות המדינה שהגיע לבוקר ההוא עם יותר ניסיון ממנו. אז אולי ניסיון הוא לא הענין.

עמנואל ידידי, מסתמן שאתה ואני נצביע אחרת גם בבחירות הקרובות. אני מרשה לעצמי להניח שנישאר חברים. זכותך, ואפילו חובתך, לפעול למען המועמד שאתה מאמין שהוא הטוב ביותר לישראל ששנינו אוהבים. זכותך לתמוך בהמשך כהונתה של הממשלה הזאת, אף שאני מתקשה להבין מדוע. אבל אל תהפוך את הניסיון למבחן כשירות.

ניסיון הוא נכס חשוב. ראש ממשלה צריך להכיר מערכות, להבין מדיניות, לדעת לנהל אנשים ולקבל החלטות תחת לחץ. אבל ניסיון אינו תחליף לשיקול דעת, לערכים והוא אינו תחליף לאחריות. הוא אינו תחליף ליכולת לזהות שהמציאות השתנתה, להטיל ספק בהנחות שעליהן בנית במשך שנים, ובעיקר, לדעת מתי הקונספציה שלך קרסה. רבין, שרון ובגין היו מנוסים מאוד. נתניהו היה ראש הממשלה המנוסה בתולדות ישראל ב־7 באוקטובר.

אז אם אחרי כל אלה הטיעון העיקרי נגד גדי איזנקוט הוא שחסר לו ניסיון, אולי הגיע הזמן להסתכל פחות על קורות החיים ויותר על התוצאות. ואולי, רק אולי, הגיע הזמן לתת את ההגה ל"חסר ניסיון", כי כשיר הוא בהחלט.

הכותב הוא יועץ תקשורת ומנהל משברים ואינו עובד או קשור, במישרין או בעקיפין, עם גדי איזנקוט או מפלגת ישר

יהודה שלם

צו השעה: חיבור למחנה הלאומי

הלקח העיקרי מההתנתקות אינו רק צבאי או מדיני, אלא גם חברתי ורלוונטי ביותר למערכת הבחירות המתקרבת: האליטיזם וההתבדלות של חלק מהציונות הדתית הרחיקו אותה מהמחנה הלאומי ופגעו בכוחה הפוליטי

במהלך ביצוע תוכנית ההתנתקות מגוש קטיף ב־2005, התרחש מפגש טעון בין מפקד המבצע תת־אלוף דאז גרשון הכהן לחנן פורת. חנן פורת שאל את הכהן: "מה עשית לנו?" והכהן השיב לו: "מה אתם עשיתם לנו?". תת־אלוף הכהן התכוון בדבריו לניתוק וההתבדלות של גוש אמונים והמתנחלים מעם ישראל, קרי, אנשי עיירות הפיתוח, המושבים והערים. התבדלות זו היא שיצרה, לטענת הכהן, את האדישות שבה קיבל עם ישראל את פשע הגירוש. המתנחלים פעלו מתוך תחושת עליונות ואליטיזם, שאותן אימצו מהתנועה הקיבוצית.

נקודת הייחוס של ראשוני המתנחלים הייתה התנועה הקיבוצית, כפי שכתב דני רובינשטיין בספרו 'מי לה' אליי' בעניין ההתיישבות ברמת הגולן לאחר מלחמת ששת הימים. "את הצעד הגדול קדימה ... עשו דווקא אנשי... הקיבוץ המאוחד... הם ולא אנשי גוש אמונים עשו את המעשה שייקבע כדרך פעולה לעתיד: התנחלות בשטחים המוחזקים ללא אישור וארגון ממשלתיים".

יש לציין כי הציפייה בקרב המתנחלים שתת־אלוף הכהן יסרב פקודה הייתה חסרת אחריות. פרעות קפלן, על השלכותיהן ב־7 באוקטובר, הוכיחו זאת. חוסר האחריות הוא עוד תכונה נלוזה שלמדו ראשי המתנחלים מהשמאל. השמאל אף פעם לא עושה חשבון נפש. לדידו הימין תמיד אשם. בקיץ 82' הסתובבה הלצה כי מלחמת יום כיפור פרצה בגלל מבצע שלום הגליל. אף כאן מצאו להם המתנחלים את תת־אלוף גרשון הכהן אשם בהתנתקות. להתבדלות ולהסתגרות שלהם אין כמובן כל קשר לכך שהם לא התנחלו בלבבות. אולי הם פשוט היו צריכים גם לכרוע ברך בפני ההתיישבות האובדת ולא רק להלל ולשבח אותה, כאילו היא לבדה הקימה את המדינה.

היו גם עיתונאים שהשמיעו טענות כנגד הכהן על חלקו בביצוע ההתנתקות. מה שמוזר הוא שעיתונאים אלה יכולים לבחור במה תקשורתית ציונית ובכל זאת הם ממשיכים לשרת את השמאל באדיקות ובמסירות, מה שלא ניתן לומר על איש צבא המחויב לדרג המדיני. ומי שיקרא את ספרו של ארז תדמור, 'מרד הגנרלים', יבין עד כמה חמורה והרסנית הייתה ההתנהלות העצמאית של הדרג הצבאי בישראל, כפי שנחרדה המדינה לגלות בבוקר שמחת תורה.

הבחירות הקרובות מעוררות תחושת דז'ה וו לבחירות 92', אך עם הבדל יסודי ומהותי בין אז להיום. ב־92' הימין הפסיד על רקע אידאולוגי. גאולה כהן וגנדי הפילו את ממשלת שמיר בעקבות ועידת מדריד. הרב לוינגר הקים מפלגה "מימין לימין" אשר לא עברה את אחוז החסימה אך נגסה בקולות 'התחיה', כך שזו לא עברה את אחוז החסימה. עתה ישנם גורמים בציונות הדתית שמפלגות המחנה הלאומי־אמוני אינן נאות בעיניהם. הללו ממשיכים בקו האליטיסטי ובחנפנות כלפי השמאל הדקדנטי חסר הערכים המוסר.

למרבה הצער זוכים אותם גורמים לרוח גבית מעיתונאים בכירים ורבי זכויות אשר משחר ימיהם מחלים את פני השמאל. כך לדוגמה יכולים אותם עיתונאים להתראיין בנחת בגל"צ אצל רזי ברקאי הנוטף ארס ושנאה על מפעל חייהם. אך אם יעלו אותם בגלי ישראל לריאיון ועימות עם יעקב ברדוגו, שגדל בלוד והיה בן טיפוחיו של דוד לוי, הם יטרקו את הטלפון ללא היסוס. כך גם יחסם ל'ערוץ 14', המשדר רוח לאומית וציונית ולא תבוסתנות.

עיתונאים אלה, המשרתים כאמור את ערוצי השמאל ומשמשים עלה תאנה לאיבתם לכל ערך יהודי וציוני, מעוררים מחשבות נוגות על כך שהסיסמה "הטובים לתקשורת" הובילה לאותה תוצאה קשה כמו הסיסמה "הטובים לטיס", שבאה לידי ביטוי במכתבי הסרבנות של הטייסים. היא מתחברת גם לתחושת האליטיזם שהתפתחה אצל חלק מהציונות הדתית, אשר מעדיפה להיות עם "החבר'ה הטובים" מהשמאל ובלבד שלא יזוהו עם המסורתיים.

בקרב דור המייסדים של ההתנחלויות ישנם מי אשר באופן טרגי, דווקא בשעה שמפעל חייהם פורח ומשגשג, אינם מוצאים עוד אידיאל וחזון והם נאחזים בסוציולוגיה כבמפלט, תוך התרפקות על איזו אידיליה וחיבוק מהשמאל הציוני, שהוא מושג חסר משמעות כיום.

הבחירות לכנסת ה־26 הן הזדמנות לדור הצעיר של הציונות הדתית להתחבר אל עם ישראל ולהצביע למפלגות המחנה הלאומי, ולא למפלגות שכל הרעיון הציוני שלהן מסתכם בשנאת חרדים, התנשאות ורומנטיות עצמית. נותר לקוות רק שלא יהיו בין ראשי המתנחלים כאלו שיגרמו חלילה להחמצה נוספת.

הכותב הוא סגן יושב ראש חוג הפרופסורים לחוסן לאומי וחבר מערכת רבעון 'האומה'

אביגדור ליברמן

העיניים נשואות לאיראן, אבל החזית הרביעית כבר בוערת

בזמן שהשיח מתמקד באיראן, לנגד עינינו נבנה איום קיומי ביו"ש: מנשק מוברח ועד יחידות פשיטה של הרשות הפלשתינית. ההכלה וה"טפטופים" חייבים להתחלף במדיניות הכרעה, לפני שיהיה מאוחר מדי

מלחמה בכמה חזיתות: עזה, לבנון, איראן ושלוחותיה. אבל יש חזית נוספת, מסוכנת לא פחות, שמבעבעת מתחת לפני השטח - יהודה ושומרון, שאיננה חזית משנית. בשבת האחרונה הותקף חייל בדרום הר חברון ונשקו נחטף, וביום שישי התעוררנו לפיגוע קשה בשומרון שבו נרצח אזרח ישראלי, וכל זה לאחר שבימים האחרונים אירעו שורת פיגועי ירי, דקירה וניסיונות פיגוע באזור. בזמן שהשיח הציבורי והמדיני מתמקד כמעט כולו באיראן, המציאות הביטחונית ביהודה ושומרון הולכת ומחריפה.

לא מדובר בטפטופים, ולא בתופעה חולפת. מדובר ברצף אירועים שמחייב התייחסות אחרת לחלוטין, ובעיקר הפסקת מדיניות ההכלה, שבירת הקונספציה ומעבר למדיניות הכרעה. אם נחזור לרגע לתקופה שלפני 7 באוקטובר, גם אז היו התרעות, אירועים, שהדרג המדיני קרא להם "טפטופים", ותמרורי אזהרה חמורים. מדיניות ההכלה וההנחה שחמאס בדומה ליחידות צבאיות טקטיות.

הבעיה המרכזית היא שבתוך כוח השיטור הפלשתיני הוקמו יחידות עילית כמו בכל צבא שמתכונן ליום פקודה, כגון יחידה 101 שמתמחה בלחימה בשטח בנוי המונה כ־2,000 חמושים, ויחידת S.A.T המתמחה בפשיטה מהירה על אופנועי ספורט וירי תוך כדי תנועה המונה גם היא כ־2,000 חמושים. הנשק הקל שהיה מיועד לצורכי שיטור ושמירה על הסדר הוחלף במטולי אר־פי־ג'י, נשקי צלפים, מקלעי P.K.M, רכבים משוריינים ועוד.

בנוסף לכך הוקמה יחידת עטלף, במתכונת היחידות המובחרות של אמ"ן, שמתמחה במבצעים בחתימה נמוכה, בלחימה לילית ובאיסוף מודיעיני חשאי. היחידה כמעט אינה אוספת מודיעין על ארגוני טרור כגון חמאס והג'יהאד האסלאמי, אלא בעיקר על מחנות ויחידות צה"ל הפרוסים ביו"ש ועל היישובים היהודיים במקום. ליחידה יש תיקים מפורטים על כל

> **הנהגת הרשות הפלשתינית מחממת את האווירה ביו"ש בכוונת מכוון באמצעות יצירת פרובוקציות ויחסי ציבור מסיביים, בעיקר בתקשורת הזרה. המטרה היא להכין את דעת הקהל העולמית נגד ישראל, לקראת מתקפה שעלולה לקרות על היישובים ביו"ש בנוסח 7 באוקטובר**

מורתע התבררו כאחת הטעויות הקשות ביותר, שהובילו לאסון הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל. אסור לנו לחזור על אותה שגיאה.

ביהודה ושומרון כבר קיימים מרכיבים רבים המוכרים לנו מזירות טרור אחרות: ניסיונות פיגוע חוזרים, הברחות אמצעי לחימה, התבססות תשתיות טרור, והכוונה של גורמי חמאס לפעילות מתוך האזור.

באוקטובר 2025 פרסם השב"כ כי "במסגרת פעילות משותפת של שב"כ וצה"ל נתפס לאחרונה משלוח נוסף של אמצעי לחימה שמקורם באיראן, אשר היה מיועד לפעילים ביהודה ושומרון. המשלוח שנתפס הכיל אמצעי לחימה... בהם רקטות נ.ט, מטעני כלימגור, רחפנים בעלי יכולת הטלת מטענים, רימוני יד ומקלעים". לפני ימים אחדים חשף השב"כ כי סיכל עשרות פיגועים שתוכננו בידי פעילי חמאס שפעלו מטורקיה והתכוונו לבצע פיגועים בישראל וביהודה ושומרון.

אך דווקא ההצלחות הללו עלולות ליצור אשליה שהכול בשליטה. בפועל, עצם העובדה שכוחות הביטחון נדרשים לפעול כמעט מדי יום כדי לסכל פיגועים מלמדת על עוצמת המאמץ של ארגוני הטרור. לכך מצטרפת תופעת השוהים הבלתי־חוקיים והפרצות בגדר ההפרדה.

בחודש מרץ האחרון שלחתי מכתב ליושב ראש מועצת יש"ע ולראש המועצה האזורית שומרון, ובו התרעתי על התעצמות בשגרת האימונים של מנגנוני הביטחון הפלשתיניים. בניגוד גמור לכל ההסכמים הם הפכו מכוח שיטור לכוח צבאי, הכולל יחידות קומנדו המתמחות בלחימה בשטח בנוי ופלישה מהירה יישוב ויישוב ועל כל בסיסי צה"ל, בדגש על סידורי ביטחון, דרכי גישה ומילוט ועוד.

הנהגת הרשות הפלשתינית מחממת את האווירה ביו"ש בכוונת מכוון באמצעות יצירת פרובוקציות ויחסי ציבור מסיביים, בעיקר בתקשורת הזרה. המטרה היא להכין את דעת הקהל העולמית נגד ישראל, לקראת מתקפה שעלולה לקרות על היישובים ביו"ש בנוסח 7 באוקטובר, תוך הטלת האחריות לפלישה כזאת על מדינת ישראל והמדיניות שלה ביו"ש.

אני שב ומתריע, האסון הבא אורב לפתחנו וחייבים למנוע אותו לפני שיהיה מאוחר מדי. וכן, אפשר לעשות את זה. בשנת 2016, בתחילת כהונתי כשר הביטחון, היינו בעיצומה של אינתיפאדת היחידים שבה נרצחו 47 בני אדם ומאות נפצעו. בזכות המדיניות הביטחונית הנחושה שהובלתי, התופעה מוגרה כליל. באותה השנה הצגתי מסמך בפני ראש הממשלה, הרמטכ"ל והקבינט ובו פירטתי את התרחיש של פלישת חמאס ליישובי עוטף עזה, תוך כיבוש יישובים ולקיחת בני ערובה. אולם אף אחד מהגורמים שישבו בחדר לא לקח את האזהרה שלי ברצינות, ולצערי ההיסטוריה הוכיחה שצדקתי.

אז והיום אני סבור שחייבים לפעול בנחישות וביד קשה. חייבים להחליף את מדיניות ההכלה במדיניות הכרעה, אבל לשם כך יש צורך בהנהגה שלא שבויה בקונספציית ה"טפטופים" ובאמונה שהאויב מורתע. הנהגה שתדע לגדוע את הטרור מבעוד מועד ולהשיב למדינת ישראל את יכולת ההרתעה שאיבדנו. את המחיר הכבד של הקונספציה כבר שילמנו פעם אחת. אסור לתת לזה לקרות שוב.

אקטואלי | מאיר פריאנטה

כמה אתם באמת יודעים?

שאלות אקטואליה וידע כללי

1. מה היה תפקידו בבית הלבן של העובד שעל פי החשד הרוויח יותר מ־100 אלף דולר מהימורים על מילים וביטויים שיופיעו בנאומיו של דונלד טראמפ?
2. בהלווייתו של איזה סנאטור אמריקני נראו בנימין נתניהו וולודימיר זלנסקי משוחחים לראשונה זה כמעט שלוש שנים?
3. איזה שיא עולם באתלטיקה, שהחזיק מעמד 27 שנים, שבר הרץ הבריטי ג'וש קר?
4. באיזה כוכב לכת נעזרה החללית „פסיכה" של נאס"א, בתמרון שתיעודו פורסם השבוע, כדי לקבל תנופה כבידתית בדרכה אל האסטרואיד שעל שמו היא נקראת?
5. באיזו מילה נפתח הציווי על השבת בפרשת ואתחנן, בניגוד למילה „זכור" המופיעה בעשרת הדיברות שבפרשת יתרו?
6. בעקבות איזה אירוע בט"ו באב תיקנו חכמים את ברכת „הטוב והמטיב"?
7. איזה מלך ישראל ביטל את המחסומים שמנעו מתושבי ממלכת ישראל לעלות לרגל לירושלים, באירוע שאירע לפי המסורת בט"ו באב?
8. מה היה „אלטלנה" לפני שניתן השם לאוניית הנשק שטובעה מול חופי תל אביב?
9. איזה ספר היה הספר העברי הראשון שנדפס עם תאריך הדפסה מפורש, בשנת 1475?
10. אילו שני חודשים בלוח העברי עשויים להיות לפעמים בני 29 ימים ולפעמים בני 30?
11. איזה ים הוא היחיד בעולם שאין לו גבולות יבשתיים, ותחומיו נקבעים באמצעות זרמי האוקיינוס המקיפים אותו?
12. אילו שתי מדינות הן היחידות בעולם שמוקפות רק במדינות שגם להן אין מוצא לים?
13. מהו המדבר הגדול ביותר בעולם, כאשר מגדירים מדבר על פי מיעוט המשקעים?
14. איזו מדינה בעלת שלטון עצמי הייתה הראשונה בעולם שהעניקה לנשים זכות הצבעה בבחירות לפרלמנט?
15. לאיזו חיה יש טביעות אצבע שבמבנה שלהן מופיעים קשתות, לולאות ומערבולות הדומות מאוד לאלה של בני אדם?

התשובות בתחתית העמוד ▼

הצלחתם לענות?
האתגר האמיתי באתר - כנסו!
בשבע אונליין
BE7.CO.IL
או סרקו:

1. עשרה מיליון דולר על ציוץ אחד
2. הפגישה הראשונה מאז הישיבה בקפלה הסיסטינית
3. יש אומרים שניים
4. על ירח
5. שמור
6. הורו, כיוון שהיא אינה מקדמת; מוטיבים אלה אינם נזכרים אף פעם
7. חזקיהו
8. שם הרוח של צאצאי ישמעאל
9. מחזור ר"ת
10. חשוון וכסלו
11. האוקיינוס השקט
12. לאוס ואוזבקיסטן
13. אנטארקטיקה
14. איי קוק
15. לקואלות

עיונים

הרב אריה ויזל

האם נבחר ציבור יכול לפעול בניגוד להצהרותיו במערכת הבחירות?

בעוד המשפט הישראלי מעניק לנבחרי הציבור חופש מלא לפעול בניגוד להבטחותיהם, המשפט העברי מציב דגם חלופי: כוחו של המנהיג נובע מהציבור – ואין לו מנדט לפעול בניגוד לרצונו

לקראת בחירות, המועמדים מביעים את דעתם בסוגיות הפוליטיות העומדות על הפרק, ומתחייבים לפעול בהתאם לכך. אולם ההיסטוריה מראה כי לא פעם פועלים נבחרי הציבור בסתירה מוחלטת להצהרותיהם ערב הבחירות. לעיתים הדבר מתרחש אף בסוגיות מהותיות ביותר, תוך אימוץ עמדה קוטבית לחלוטין לזו שהציגו בעבר. דוגמה מובהקת לכך היא תוכנית ההתנתקות שהועלתה על ידי ראש הממשלה אריאל שרון עשרה חודשים לאחר מערכת בחירות, שבה הכריז כי הוא מתנגד לנסיגה חד־צדדית מחבל עזה.

מטבע הדברים הציבור בוחר במועמד מסוים בהתאם לדעות ולמעשים שהוא מצהיר שברצונו לקדם. האם לנבחר ציבור יש מנדט לפעול בניגוד להצהרותיו הציבוריות, גם כשמדובר בנושאי ליבה?

תורף הנידון טמון בשאלה: האם לאחר הליך הבחירות, נבחר הציבור מחויב לפעול בהתאם לרצון בוחריו, או שהוא רשאי לפעול מתוך דעה אישית עצמאית? בלשון אחר: האם סמכותו של נבחר הציבור נובעת מכוח שליחות, שכן הוא משמש כ"ידא אריכתא" של הבוחרים, או שאמון הציבור מעניק לו מעמד משפטי עצמאי, שאינו תלוי בדעת הבוחרים (ראו: סוזי נבות, 'חבר הכנסת כ"נאמן הציבור"', משפטים לא (2) עמ' 433 ו־450).

דעת הרוב בבג"ץ חוף עזה (1661/05) קבעה כי לנבחר ציבור יש אוטונומיה מלאה לפעול בניגוד למצעו הפוליטי, גם אם מדובר בסטייה גסה. מטבע הדברים עמדה זו מותירה את הבוחר חסר אונים נוכח שינוי עמדות קיצוני של נציגיו. אנו מבקשים למקד את הדיון ולבחון מודל חלופי: מהי עמדת המשפט העברי בשאלה זו?

תקנות הקהל - טובי העיר

במשך מאות בשנים התנהלו קהילות ישראל על פי מערכת חוקים ותקנות אשר נוסדה על ידי אנשי עירם - תקנות הקהל. מקור הדבר מפורש בחז"ל (תוספתא בבא מציעא פרק יא, הלכה כג; בבא בתרא ח, ב; מגילה כו, א), ומעוגן בשולחן ערוך (חושן משפט סימנים ב; קסג, א; רלא, כז). אנשי העיר יכולים לקבוע את התנהלותם בשני אופנים: האחד - בני העיר מתאספים ומתקנים את ענייניהם ותקנותיהם, והשני - בני העיר ממנים נציגים מטעמם, "טובי העיר", אשר מנסחים וקובעים את תקנות הקהל. לא מופרך לומר שהלכת טובי העיר היא דגם לאפיון מארג היחסים שבין הציבור לנציגיו. בהתאם לכך נשאל, האם לטובי העיר יש מעמד של שליח או מעמד עצמאי?

רבי אליעזר בן יואל, הראבי"ה, קבע (מרדכי בבא בתרא, סימן תפב) שבעוד שהתנגדות פומבית של יחיד אינה מועילה להפקיע את תקנת ראשי הקהל, המצב שונה לחלוטין כאשר רוב הציבור מוחה. במקרה כזה התקנה מתבטלת, שכן "מה לי קיבלו בתחילה מה לי בסוף". לדעתו, לציבור שמורה הזכות להתנגד לתקנות הנבחרים, משום שהסכמת הציבור נדרשת לא רק למינוי הראשוני אלא אף לעצם התקנות הבאות לאחר מכן. החתם סופר (שו"ת חתם סופר יורה דעה סימן ה) הטעים את הדברים באופן קצת שונה: מחאת הציבור פועלת כמעין ביטול ממוקד של המנדט שניתן לטובי העיר. לשיטתו, כשם שביד הכלל להעביר את נציגיו מתפקידם באופן מלא, כך בסמכותו להגביל את כוחם באופן חלקי ולשלול את תוקפה של תקנה מסוימת.

יש מהראשונים שכתבו שתקנות ראשי הקהל "ככתובים וכמסורים דמו" (שו"ת הרא"ש כלל ו, סימן יט) או "יש להם רשות בכל דבר, כאילו עשו כל בני העיר" (רבנו ירוחם, ספר אדם, נתיב יד חלק ב קו ע"ב טור ב). אך לשונות אלו אינן אלא אמירות כלליות. הן אינן מתייחסות לסיטואציה מפורשת של התנגשות ממשית בין הקהל לנציגיו. בהתאם לכך, הדברים אינם אמורים אלא באופנים שבהם רוב הציבור שותק ואינו מוחה, ואין בהם כדי לסתור את דברי הראבי"ה. לכאורה, היה מקום לטעון שהותרת סמכות העיכוב בידי הציבור תרוקן את מוסד הנבחרים מתוכנו. אומנם נראה שאין לחשוש לכך. התנגדות אקטיבית של רוב הקהל היא אירוע חריג ביותר, ובשגרה הציבור סומך על החלטות נציגיו ומעניק להן גיבוי שקט.

> המשפט העברי אינו מעניק למנהיג מעמד עצמאי מנותק. המנהיגים הם בבואה של הציבור, והם נועדו לשמש לו כ"ידא אריכתא" לניהול ענייניו. דומה שביסוד תפיסה משפטית זו עומדת הזיקה הפנימית שבין מעלתו של הציבור למעלתו של הפרנס, וככל שהציבור מתעלה כך מתעלה הפרנס שיונק מכוחם

מבחן המחאה בפסיקת ההלכה

עיקרון זה, המבכר את דעת הקהל על פני נציגיו, שימש יסוד בתשובותיהם של פוסקים רבים. כך למשל, רבי צדוק הכהן מלובלין דן במקרה שבו פעלו בקהילה שני שוחטים ובודקים (שו"בים), ששכרם נגזר באופן ישיר ממספרם של חברי הקהילה שבחרו לפנות אליהם בפועל. מאחר שרוב הציבור סמך על שוחט אחד בלבד ומיעט לפנות לשני, שכנע השוחט השני את ראשי הקהל לתקן תקנה המחייבת את הציבור להסתייע בשניהם כאחד, ובכך להשוות את מעמדם ואת שכרם. נוכח מחאת בני העיר, הכריע רבי צדוק הכהן מלובלין: "אם הרוב צווחו תיכף, אין התקנה כלום" (שו"ת תפארת צב"י, א, יורה דעה כב, כ).

ברוח דומה, במקרה שבו ביקשו למנות רב בשכר לקהילה בנוסף לרב הוותיק - פסק הרב אברהם חי שאקי: "כיוון דרוב בני העיר מוחים במה שהסכימו טובי העיר, אין במעשיהם כלום" (שו"ת שער הקדים סימן יז, עמ' קסט). יישום קיצוני אף יותר עולה מתשובת רבי יעקב מאיר פאדווא. הוא נשאל על אודות מקרה שבו רוב הציבור מבקש לתקן תקנה בניגוד לדעת טובי העיר שלא לשאול בהוראות איסור והיתר אלא מורה הוראה פלוני. הרב פאדווא הכריע (בהסתמך על דברי הראבי"ה): "והוא הדין להיפך - היכא דהעיר מבינים שנצרך לעשות תקנה וסייג לאיזה דבר, ודעת רוב אנשי העיר מסכימים לזה, אין כוח בהמיעוט אף שהמה מטובי העיר למחות בידם" (שו"ת עין המים סימן ז, בתוך: נחלי מים).

יתרה מכך, ייתכן שכוחו של הציבור לבטל את התקנות שקבעו נציגיו אינו מוגבל רק למקרה של התנגדות פומבית, מוצהרת, אלא נוהג גם במחאה פסיבית - כאשר רוב הציבור אינו מקיים בפועל את התקנות שקבעו נציגיו. זאת מכוח העקרונות של "איסור שלא פשט ברוב ישראל" וכן "אין גוזרים גזרה על הציבור אלא אם כן רוב הציבור יכולין לעמוד בה" (עבודה זרה לו, א). להרחבה מקיפה בסוגיות אלו, ראו בספר 'עדרו ירעה: יחסי הגומלין בין מנהיג ובין העם', בהוצאת מרכז תורה ומדינה, פרק ז.

העולה מהדברים הוא כי המשפט העברי אינו מעניק למנהיג מעמד עצמאי מנותק. המנהיגים הם בבואה של הציבור, והם נועדו לשמש לו כ"ידא אריכתא" לניהול ענייניו. דומה שביסוד תפיסה משפטית זו עומדת הזיקה הפנימית שבין מעלתו של הציבור למעלתו של הפרנס, וככל שהציבור מתעלה כך מתעלה הפרנס שיונק מכוחם, "פרנס - לפי דורו" (ערכין יז, א). יתר על כן, עיקר גדולתם של רוב הפרנסים אינה אלא מכוח הציבור, "כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל" (ברכות לב, א; עיינו עין איה שם ודברי סופרים, לרבי צדוק הכהן מלובלין אות כד).

להחזיר את המנדט לבוחר

גם אם קיימים הבדלים בין מוסד טובי העיר ובין המשטר הפרלמנטרי כיום במדינת ישראל, נראה שלפחות בנוגע לענייננו, אפשר להסיק שאין מנדט לנבחר ציבור לפעול בסתירה מוחלטת להצהרותיו (עיינו: תורת המדינה עמ' 53-65; ובמכתב ברכה של הרב יעקב אריאל לספר 'שבות יהודה וישראל'). גישה זו, המעוגנת במקורות המשפט היהודי, מעניקה לציבור את האפשרות המלאה לנווט את המדיניות בהתאם למאווייו, ובכך להגשים את הרעיון הדמוקרטי במיטבו. אף שהתפיסה המשפטית הרווחת שוללת מנבחר הציבור מעמד של שליח, הרי שמאפיינים חלקיים של עיקרון זה אכן קיימים במערכות פוליטיות מסוימות. מנגנון ה־Recall האמריקני, ובמידה דומה ה־Abberufungsrecht השוויצרי, מקנים לציבור יכולת להדיח בעל תפקיד או גוף ציבורי.

לסיום, לאור עקרונות המשפט העברי, ראוי לקדם מודל המגביל את יכולתו של נבחר ציבור לפעול בניגוד להצהרותיו הקודמות. כמובן, מכוח שיקולים רבים נכון להשאיר בידי הנבחר גמישות מסוימת לפעול באופן שונה ממצעו, אך זאת בתנאי שלא יפעל כך בנושאים ליבתיים מהותיים. ■

הכותב הוא חוקר במרכז תורה ומדינה

שאל את הרב

בשיתוף: Yeshiva.org.il

נסיעה לחוץ לארץ

שאלה: האם מותר לנסוע לחו"ל לטיול או לנופש? האם יש הבדל בין רווקים לנשואים?

תשובה: לדעת פוסקים רבים אסור, ונראה לעניות דעתי שהמקל לצאת למשך פחות מ־30 יום יש לו על מה לסמוך, מפני שנסיעה קצרה כמדומה שלא אסרו חכמים. אומנם לכתחילה טוב למצוא דרך לנפוש ולטייל בארץ, ובוודאי שבכל שעה ושעה שאדם נמצא בארץ ישראל הוא מקיים מצווה. טוב שמי שכבר החליט להקל ולצאת לחו"ל ישתדל ללמוד מטיולו בחו"ל דבר מה, כגון שיטייל למקומות שגרו בהם יהודים, וישתדל לתרום לעלייה לארץ ולהסברה.

הרב אליעזר מלמד

פרנסה למחללי שבת

שאלה: האם מותר לשחות בבריכה נפרדת אך פתוחה בשבת? כמו כן, האם מותר לקנות מהקיוסק שפתוח גם הוא בשבת, מוצרים פתוחים או סגורים?

תשובה: לצערנו רוב מתקני הספורט, חופי הים ועוד שירותים רבים אחרים כולל תחבורה ציבורית עובדים בשבת. ככלל, כל עוד איננו נהנים ממלאכת שבת ואיננו מסייעים ישירות לחילול שבת, מותר ליהנות ממתקנים ושירותים אלו. כמובן אם יש מקום שומר שבת יש להעדיף ולפרנס אותו, מאשר לפרנס מי שמוכר את שבתו בכסף. עלינו לחזק את מי שמוכן לוותר על רווחי השבת המדומים ולהעדיף אותו על פני קניונים ותחנות דלק הפתוחים בשבתות.

הרב יעקב אריאל

קדושה אני מבקש

שאלה: לקראת מחנה הקיץ של בני עקיבא שבו אני מדריך את שבט מעלות (כיתה ז'), איך אוכל להעניק לחניכים חוויה ערכית ומעצימה, ולחזק אצלם את הערך והחשיבות של שמירת נגיעה וצניעות מתוך חיבור ושמחה?

תשובה: 1. בטלה מביאה לידי... עליך להעסיק אותם בתכנים חיוביים, ללמד אותם שדאות וכדומה. 2. לשמש בעבורם דוגמה אישית. 3. להיות להם כאבא שאוהב אותם, וכך משמעותי להם הקשר שלך איתם. הנוכחות שלך תהיה נוכחות שדוחה נוכחות אחרת. 4. קביעת גבולות של היתר ואיסור.

הרב ש' יוסף ויצן

עזרה זוגית בטיולים

שאלה: מהי ההלכה לגבי בעל ואישה המטיילים במסלול הליכה סלעי וקשה: האם מותר לבעל להושיט יד לאשתו כדי להקל עליה את המעבר, והאם מותר לתמוך בה כדי למנוע ממנה למעוד או ליפול?

תשובה: בזמן שהיא אסורה זה בעיה. שלא ייגע בה ישירות אלא שיעטו כפפות. לכתחילה צריך לחשוב מראש שלא להיכנס למצב כזה. במצב רגיל אין בעיה שבעל יעזור לאשתו. אומנם אולי הייתה בעיה של מראית עין כאשר מדובר בפני ציבור. מוזכר שבעל לא יראה באשתו שום גילויי חיבה בפני אנשים אחרים, אבל להושיט יד בשביל לעבור מעבר קשה זה לא כל כך גילוי חיבה. מובן שאדם לא יעזור לאישה אחרת, אבל לאשתו מותר, כמו שאדם נותן לחברו יד כדי לעבור מכשול.

הרב דב ליאור

מאמרים ותגובות למדור ניתן לשלוח לכתובת eshilo777@gmail.com (המערכת אינה מתחייבת לפרסם את המאמרים שיתקבלו)

בשבע אונליין
PODCAST

קבינט בשבע

שרי הממשלה עם דודו סעדה

שר האוצר בצלאל סמוטריץ'

"גולדקנופף זה מעצבן - אבל יאיר גולן זה מסוכן"

■ **למה הלכת עם החרדים בחוק הגיוס?**
"אנחנו נחושים לתקן עוול של 78 שנה. אבל ברגע שההנהגה החרדית נותנת לגיטימציה והבחור הצעיר יכול להתגייס, מכאן זו משימה של המדינה. אם היה עובר חוק לפני שנתיים, כבר היו אלפי חרדים בצבא".

■ **על הסוד ששמר לבד**
"כשבן גביר פרש אחרי העסקה בינואר 25' ואמר לי "בוא תפרוש איתי" - שנינו כבר ידענו שהולכים למבצע 'עם כלביא'. מדצמבר נערכנו. אני לא יכול לספר לאף אחד, גם לא לאשתי. היא יודעת על זה עשר דקות לפניך. ב02:45 לפנות בוקר היא מקבלת טלפון שתוך רבע שעה מחכה לה אוטו והיא והילדים מפונים מהבית".

■ **מה עומד על הפרק בבחירות?**
"אני מרגיש ערב בחירות 92'. נתעורר עם ממשלת שמאל שתפנה את היישובים שהקמנו, תסגור את המכינה בעלי ותפרק גופי תקשורת. הם אומרים את זה בגלוי. זו תהיה ממשלת סזון".

השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר

"אומרים לי 'אתה מתערב במשטרה' - בטח שאני מתערב!"

■ **על ההתערבות במינויים**
"יותר מדי שנים היו רגילים כאן לשר שהוא עציץ. בא, גוזר סרט, נגמר. אני בודק כל דבר ובסוף אני מחליט. זו חובתי, לא זכותי. מיניתי אלף קצינים — לא היועמ"שית, לא השב"כ, לא צה"ל".

■ **על בתי הכלא**
"נכנסתי ולא האמנתי: מקפיאי בשר, שולחנות פינג פונג, קנטינה עם עשרים סוגי שמפו לגבר. לוחמת כליאה סיפרה לי בדמעות שאיימו לפטר אותה כי צעקה על ברגותי. היום אתה נכנס, ציוץ ציפורים אתה לא שומע".

■ **על ההחלטה שהיה נוהג בה אחרת**
"הייתי מתעקש יותר מול ביבי על פיטורי היועמ"שית. נכנסתי אליו בתחילת הקדנציה, הוא אמר לי "אתה שר צעיר". בדיעבד, הייתי צריך ללכת איתו על משבר".

שר התרבות והספורט מיקי זוהר

"אומרים לבן שלי: אתה הבן שלמיקי זוהר - זה לא יעבוד"

■ **על אבא שלא הספיק**
אבא שלי נהרג בגיל 29, כשהייתי ילד בן חמש. הוא התמודד למועצת העיר, לכנסת, לראשות סניף הליכוד - ולא הספיק. הרגשתי שאני צריך להשלים את המשימה. על המצבה של אמא כתבתי: אישה שסבלה בייסורים רבים והקדישה חייה לגידול בנה היחיד".

■ ***על המחיר המשפחתי**
"לבן שלי אליאב, מוזיקאי, גופים מסוימים אומרים במפורש שהוא לא יתקבל כי הוא הבן שלי. הוא אדם א-פוליטי לגמרי.
אין לי זכות להחליט להפסיק להיות נבחר ציבור. זו החלטה של הציבור ושל בורא עולם".

■ ***על השינוי בטון**
"נבחרתי בגיל 35 ועשיתי פרובוקציות כדי לבלוט. בגיל 40 אתה מבין שלא הלכת לפוליטיקה כדי להיות השנוא בישראל. שיניתי גישה, אבל לא שיניתי פסיק מהעמדות".

שר הכלכלה והתעשייה ניר ברקת

"תפיסת עולמו של איזנקוט מסוכנת למדינת ישראל"

על הכנסת עובדים הפלסטינים
נלחמתי לא להחזיר אותם. לפני המלחמה היו 24 אלף בתחומי המשרד שלי, היום אפס. ובמקומם 55 אלף עובדים ממדינות שלום. איזנקוט רוצה להכניס 150 אלף. לא למדנו כלום מהשביעי באוקטובר?".

***על יוקר המחיה**
"השוק היה ריכוזי כי הרגולציה לא אפשרה יבוא. פתחנו את השווקים, מה שטוב לאירופה טוב לישראל. המחירים ירדו כ-5%, ובמוצרי חשמל 30-40%. הקמעונאים לא אוהבים את זה, כי הם נאלצים להתחרות".

***על התביעות נגד ערוץ 12**
"יש לי ארבע תביעות מולם, כי הם פשוט משקרים. הם הולכים לתביעות השתקה נגד אנשים שלנו, ואנשים מפחדים. אני אממן אותם, מספיק לפחד. תודה לאל, יש לי את היכולת".

לצפייה בפודקאסטים היכנסו לאתר BE7.CO.IL או סירקו

בשבע | קבוצת התקשורת הגדולה לציבור הדתי לאומי
בשבע | אתנחתא | מוספים | כנסים | אתר אקטואליה | אולפן TV

קוראים על דברים שקורים

אליעד סעדה

לראשונה בישראל: הפארק הבינלאומי של פליימוביל מגיע לתל אביב

צילום: שוקה כהן

לראשונה בישראל, מותג הצעצועים הבינלאומי פליימוביל משיק פארק חווייתי ענק שיפעל במהלך חופשת הקיץ בזאפה מידטאון תל אביב, בין התאריכים 24 ביולי ועד 31 באוגוסט.
הפארק יציע חוויה אינטראקטיבית לכל המשפחה עם למעלה מ-30 דמויות ענק בגובה של כשני מטרים, טירת אבירים ונסיכות, מתחם פיראטים במציאות מדומה, ג'ונגל הרפתקאות ופליימוביל סיטי - הכולל מתחמי משחק, הקרנות סרטים, בריכת כדורים ופעילויות יצירה.
המיזם משלב בין עולם המשחק האייקוני של פליימוביל לבין טכנולוגיה, תפאורה מרשימה ואפקטים מיוחדים, ומאפשר לילדים להפוך לחלק מהסיפור. מדובר באחת מאטרקציות הקיץ הבולטות של השנה, המיועדת לילדים ולהורים המחפשים חוויה משפחתית, צבעונית ובלתי נשכחת.
ימים א'-ה': 10:00-17:30 (כניסה אחרונה בשעה 16:00)

כנס קטיף לאחריות לאומית לציון 21 שנים להתנתקות

צילום: יוסי גליק

מאות אנשים הגיעו לכנס השנתי של מרכז מורשת גוש קטיף 'כנס קטיף לאחריות לאומית' במלאת 21 שנה לעקירה מגוש קטיף.
הכנס התקיים בהשתתפות מנכ"ל מרכז קטיף מיכה חדד, שר האוצר בצלאל סמוטריץ', מזכיר הממשלה עו"ד יוסי פוקס, יו"ר ועדת חו"ב ח"כ בועז ביסמוט, שורדי השבי בר קופרשטיין ושגב כלפון, עיתונאים, ראשי ישיבות ומכובדים נוספים.
מנכ"ל מרכז קטיף מיכה חדד: "21 שנה אחרי, סיפור גוש קטיף קיים ורלוונטי יותר ויותר באין סוף צמתים ערכיים מרכזיים של החברה הישראלית. זהו פצע פתוח ומדמם בלב התודעה הישראלית, לא רק של אלה שנעקרו, אלא של העם כולו ואנחנו רוצים להביא לו ריפוי."

אזהרה מניסיון התערבות זר בבחירות: "אירן מנסה להפיל את שלטון הימין"

צילום: פלאש 90/יונתן זינדל

ח"כ עמית הלוי (הליכוד) טוען כי גורמים איראניים פועלים באופן אקטיבי כדי לחבל במערכת הבחירות הקרובה לכנסת. לטענתו, מדובר בניסיון מתוכנן היטב להשפיע על התודעה הציבורית, להביא להפלת ראש הממשלה בנימין נתניהו וממשלת הימין.
חה"כ עמית הלוי, חבר ועדת הבחירות המרכזית מטעם הליכוד וחבר וועדת חוץ וביטחון, הבהיר כי לא מדובר בהערכות בלבד: "גורמים איראנים פועלים לחבל בבחירות לכנסת, כדי להפיל את נתניהו והימין ולהעלות את השמאל לשלטון. זו לא השערה - יש לנו אינדיקציות ברורות לכך."
בדבריו הדגיש הלוי כי גופי הפיקוח והביטחון פועלים נמרצות כדי לבלום את האיום ולמנוע מעורבות זרה בהליך הדמוקרטי. "אנחנו פועלים לסכל כל ניסיון כזה, כדי לשמור על הפתק שלכם, על הריבונות שלכם אזרחי ישראל," סיכם.

נחנך המבנה החדש של תנועת "אריאל" בפסגת זאב

צילום: אורן בן סמחי

עיריית ירושלים חנכה השבוע מבנה רב-תכליתי חדש ברחוב יצחק טוניק בשכונת פסגת זאב, הכולל אולם ספורט, חדרי חוגים וסניף חדש ומרווח לבנות תנועת הנוער "אריאל". המבנה הוקם בסיוע מפעל הפיס ועתיד לשמש מוקד חינוכי, קהילתי וספורטיבי עבור תושבי השכונה.
בטקס השתתפו ראש העיר משה ליאון, נציגי מפעל הפיס, המינהל הקהילתי והנהלת תנועת "אריאל". הסניף החדש ישמש בית לפעילות ערכית, התנדבותית ותורנית של חניכות התנועה, המונה כ-20 אלף חניכים ברחבי הארץ.
ראש העיר משה ליאון אמר: "נמשיך להשקיע במבני ציבור ובחיזוק הקהילה בכל רחבי ירושלים".

מפלגת נעם לישראל השיקה קמפיין בחירות והכריזה על ריצה עצמאית

מפלגת "נעם לישראל" השיקה השבוע את קמפיין הבחירות שלה והכריזה על ריצה עצמאית בבחירות הקרובות. באירוע שנערך במטה החדש של המפלגה הוצגה אסטרטגיה המתמקדת בחיבור בין הציבור הדתי-לאומי, החרדי והמסורתי, מתוך מטרה להרחיב את גוש הימין באמצעות הבאת קהלים חדשים לקלפיות.
במסגרת הקמפיין הודיעה המפלגה על הצטרפותם של אליהו ליבמן, לשעבר ראש מועצת קריית ארבע ואביו של אליקים ליבמן הי"ד, ושל סגן ראש עיריית באר שבע שמעון טובול, לשעבר נציג דגל התורה בעיר.
במפלגה מציינים כי עד כה נפתחו כ-150 מטות ברחבי הארץ וגויסו כ-10 מיליון שקלים. "נרוץ עד הסוף כדי לחזק את גוש הימין ולהציג לציבור אלטרנטיבה ערכית, מאחדת וברורה", נמסר מהמפלגה.

לראשונה התקיים מבחן ההסמכה " צורבא יורה הלכתי"

מעמד מרגש התקיים בבית הכנסת "חורב" בירושלים: עשרות בחורי ישיבות ניגשו למבחן ההסמכה של תוכנית ההלכה מבית 'צורבא מרבנן', המקיפה את תחומי השבת, הכשרות וטהרת המשפחה - מהמקורות ועד הלכה למעשה.
תוכנית "יורה הלכתי" נולדה במטרה להעניק ללומדים כלים לפסיקה מעשית בביתם, מהמקורות ועד למעשה.
"השאיפה שלנו היא לא רק צבירת ידע, אלא להביא את הלומד למצב שההלכה ברורה וחיה אצלו ביום יום", הדגיש הרב אלגאזי. "כשאדם לומד מהשורש ועד היישום האקטואלי, הוא הופך לפוסק הלכה בתוך ביתו שלו".
בהנהלת 'צורבא מרבנן' הביעו סיפוק עצום מההיענות ומתוצאות המבחן, וציינו כי לאור ההצלחה כבר נערכים לפתיחת מחזורים נוספים של התוכנית ברחבי הארץ.

השר אליהו ויוסי דגן בחוות גלעד אחרי השריפה

צילום: אבי סולקין

בערב צום תשעה באב הגיעו **רבה של צפת, הרב שמואל אליהו, ושר המורשת עמיחי אליהו לחוות גלעד,** ימים לאחר השריפה הגדולה שפקדה את היישוב. השניים, יחד עם ראש מועצת שומרון יוסי דגן, סיירו בין המשפחות שנפגעו, חיזקו את התושבים והשתתפו בקריאת מגילת איכה ובאמירת קינות. הרב שמואל אליהו אמר כי "מהשריפה הזו יצמח יישוב גדול", ושר המורשת הדגיש כי חוות גלעד "רק תתחזק ותמשיך לצמוח". התושבים סיפרו כי במהלך השריפה הקפידו שלא לחלל שבת לצורך הצלת רכוש, ופעלו רק במקרים של פיקוח נפש. דגן שיבח את רוח התושבים ואמר כי בזכות אנשים כאלה "אף אחד לא יכול לנצח את העם שלנו".

שבוע יוצרים צעירים במוזיאון אגם

מוזיאון אגם בראשון לציון יקיים לראשונה את "שבוע יוצרים צעירים"- תוכנית קיץ ייחודית לילדים סקרנים בגילאי 9-13, המזמינה אותם להתנסות ביצירה רב-תחומית בהנחיית אמנים ויוצרים מובילים. במשך חמישה ימים יהפוך המוזיאון למרחב אמנות מעורר השראה שבו הילדים חוקרים ויוצרים בעצמם. התוכנית משלבת סיורים קצרים במוזיאון עם סדנאות מעשיות במגוון תחומים: חיתוכי נייר, בובנאות, רישום בתנועה, צילום ואנימציית סטופ־מושן. לאורך השבוע ילמדו הילדים טכניקות עבודה מאמנים, יתנסו במדיה מסורתית ודיגיטלית ויצרו יצירות אישיות מתוך דמיון, סקרנות וביטוי עצמי, באווירה המעודדת יצירתיות, התבוננות וחשיבה מקורית.

עמותת 'רוח איתן' מסכמת שבוע מרגש של מחנה קיץ

רוח איתן

השבוע התקיים לראשונה מחנה הקיץ של 'רוח איתן' - עמותה שהוקמה בהשראתו של סרן איתן אוסטר, מפקד ביחידת אגוז שנפל בקרב בלבנון בערב ראש השנה תשפ"ה. הצעירים, שנמצאים בצומת משמעותי בחייהם - מצאו את עצמם שואלים מה המקום שלהם בתוך הסיפור הציוני, ומהי האחריות המוטלת על הדור שלהם.
לאורך ימי הפעילות המשתתפים נפגשו עם אנשי רוח ומעשה ולקחו חלק בפעילות התנדבותית, שבאמצעותם הכירו מקרוב את האתגרים והמשימות הלאומיות של מדינת ישראל כיום.
מחנה הקיץ מצטרף לפעילות השוטפת של עמותת "רוח איתן". במהלך שנת הלימודים מפעילה העמותה בבתי ספר תוכנית שנתית לתלמידי כיתות י"ב, העוסקת בנושאי אחריות לאומית ושליחות, ושואפת להעמיק את הסל הערכי איתו יוצאים התלמידים לשירות הצבאי.

ליל לימוד תשעה באב ראש העין

מאות רבות של משתתפים גדשו את היכל התרבות בליל לימוד תשעה באב, כמדי שנה, ליל הלימוד מתקיים בהפקת המחלקה למורשת ישראל בראש העין.
הערב נפתח בקריאת מגילת איכה מפי ר' הראל עולי,
ראשון הדוברים, בשיעור מרתק, היה הרב ד"ר תמיר גרנות, ראש ישיבת אורות שאול ואביו של גיבור ישראל, החייל הקדוש אמיתי צבי גרנות הי"ד, בדבריו העמוקים ומעוררי השראה ריגש את השומעים בדבריו על אמונה, מסירות נפש ותקומת ישראל.
הרב (אל"מ במיל) חיים ברוך, בשיעור מחזק ומאיר ריתק את שומעיו ונתן להם תעצומות נפש.
אחרון הדוברים סא"ל (במיל') איתמר איתם ששיתף אותנו בדברים מעוררי השראה על רוח הלחימה, האחריות והאמונה שמלווה את דור הניצחון.

לדעתנו
03-9185553

נדל"ן

דירות
מכירה

אלקנה
נכס נדיר בישוב אלקנה, במיקום הכי טוב בישוב. חצי דונם, 264 בנוי. זכויות בניה נוספות. 10 חדרים, אפשרות ל-2 יחידות דיור, מתוחזק ברמה גבוהה. ללא תיווך. לפרטים: יצחק הורניק 052-5246749

גבעת שמואל
מוכרים רציניים במחיר של שוק קונים! 2.700.000 בלבד!! ברחוב יצחק מודעי, במיקום מרכזי, 4 חדרים, ק-7, שמורה ומסודרת, תיווך Ken נדל"ן 0508-755-755 חזקי ירט

דופלקס גן כזה לא ראיתם! ברחוב השקד המבוקש, למכירה 6 חד' כ-200 מ"ר בנוי, גינה כ-135 מ"ר, ברמה הגבוהה ביותר, מחסן וחניות. לרציניים בלבד! בבלעדיות Ken נדל"ן - חזקי ירט 0508-755-755

מבחר דירות בבלעדיות, 6-4-5 חדרים, במחירים אטרקטיביים ביותר. לפרטים נוספים: חזקי ירט 0508-755-755 תיווך Ken נדל"ן

לתיווך ken נדל"ן דרושות דירות למכירה, ג. שמואל, לקונים רציניים אחרי מכירת דירה. להערכת נכס/פגישת יעוץ (ללא תשלום) התקשרו למשרד: 0508-755-755 חזקי ירט

עפרה
בהזדמנות! רק 20 דק' מירושלים, וילה פרטית, משופצת, 8 חדרים, גינה ענקית ומושקעת, ממ"ד, מזגנים, קמין, יונקרס ועוד הפתעות.. רק 2,650,000 ₪. "להב-נכסים" 050-8004505

רמת גן
ברמת גן, דירת 4 חדרים, קומה 4, 115 מ', מושקעת, חנית, מעלית, ממ"ד, חניה ומרפסת שמש. סמדר: 050-4343474, אבינועם: 054-3970130

נדל"ן ירושלים

מכירה
דירות

ארמון הנציב
בארמון הנציב, במציאה, למהירי החלטה, 4 חד', מרווחת, לכיוון הנוף, מחסן וחניה פרטית מקורה. ת.ק.מ - בלעדי לחיים 052-4419402

גבעת זאב
בגבעת זאב, במציאה, 5.5 חד' + גינה פרטית כ-100 מ"ר, מטופחת ושמורה. ת.ק.מ - בלעדי לחיים 052-4419402

גבעת שאול
בג. שאול, בית בודד ומיוחד דו משפחתי, אחוזי בניה נוספים, גינה גדולה. ת.ק.מ - בלעדי לחיים 052-4419402

גילה
בגילה, במציאה, 4.5 חד' + מ. סוכה, נגישות מלאה, מחסן, יח"ד - 2 חד', סמוך לבית כנסת. ת.ק.מ - בלעדי לחיים 052-4419402

מרכז העיר
במרכז העיר ירושלים! הזדמנות נדירה! במסילת ישרים המבוקש, 3, מרווחת, מוארת ונעימה, מרפסת, קומה נוחה (2) + מעלית, קרובה לרכבת הקלה, למסעדות, בתי קפה, מוקדי בילוי וקניות - והכל במרחק הליכה. מתאימה למגורים, או להשקעה. כניסה מיידית. 3,150,000 ₪, בלעדי! "אנגלו-סכסון" 077-4447347, 055-4317033

בלב ירושלים! 2 דירות צמודות (2 + 3 חד'), נוף ירושלמי פתוח ומרהיב, הדירות לאחר שיפוץ איכותי ומוקפד, מעוצבות ברמת גימור גבוהה, מרווחות, מוארות, 2 חניות מקורות פרטיות (אחת לכל דירה), אפשרות להשכיר את 2 הדירות או להתגורר באחת ולהשכיר את השנייה, לחברן לדירה אחת ועוד. בלעדי! "אנגלו-סכסון" 077-9973539, 055-4317033

מבשרת ציון
במבשרת ציון, ברח' פינתי ושקט, 3, שמורה, ממ"ד, נוף פתוח, מרפסת סגורה, חניה פרטית, נגישות מלאה, מעלית, בניין איכותי, קרוב לקאנטרי, פארקים, מרכזי קניות ובילוי, מוסדות חינוך, תח"צ ועוד, בלעדי! "אנגלו-סכסון" 077-9973539, 055-4522628

פסגת זאב
בפסגת זאב, 4 חד' + גינה היקפית + מחסן, 2 חניות פרטיות, שכירות גבוהה. ת.ק.מ - בלעדי לחיים 052-4419402

קרית משה
בק. משה - בניין בוטיק חדש, 3 חד', 2 מרפסות סוכה + חניה מקורה, במחיר מציאה!! ת.ק.מ - בלעדי הדסה 058-4931070

בק. משה, במיקום שקט ומרכזי, 5 חד', 4 כיוונים, סוכה, חניה פרטית ויח"ד נפרדת. ת.ק.מ - בלעדי הדסה 058-4931070

בקרית משה, בבניין חדש, 4 חד' + מרפסת לנוף וחניה פרטית, במחיר אטרקטיבי. ת.ק.מ - הדסה 058-4931070

נופש

אזור הכנרת
"נוף האגם" בכרכום, 3 חדרי אירוח זוגי/משפחתי, עד 12 נפשות. מאובזרות במטבחון, ג'קוזי, בריכת שחיה, פינת מנגל וחצר יפה הצופה לכנרת ורמת הגולן. 052-3264521

גליל מערבי
במושב ליד נהריה, צימרים למשפחות, חדר אוכל גדול וחדר תפילה, משחקים בחצר, בריכה מחוממת והכל באווירה כפרית ודתית. 052-8669090

מעלות
דירות נופש בצפון - "שיר המעלות". דירות מאובזרות וממוזגות, בריכה ענקית + ג'קוזי. לפרטים ותמונות חפשו בגוגל: מרכז ממן מעלות תחת לשונית יחידות אירוח. טלפון להזמנות 052-7400402 ציפורה

צפת
"בית ארז אירוח יהודי": בהר כנען, 60 מיטות + חצר ובריכה, תאריכים אחרונים באוגוסט (רק אלול) במחיר מיוחד. beiterez.co.il, 053-4185084

בחופש? מוזמנים לנופש ומרפא, סדנאות והרצאות, במכון לרפואה יהודית, בשיטת הרמב"ם, בצפת. 058-7418777

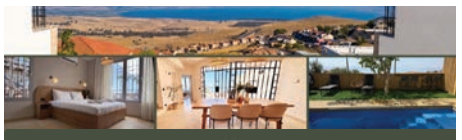

1061387
לתיכון אור תורה רמות בנים
לרגל צמיחה והתרחבות
דרוש לשנה"ל תשפ"ז
אור תורה סטון
מחנך לחטיבה עליונה
ניסיון חובה
קו"ח למייל: rbnm@ots.org.il

קרית שמונה
יחידות אירוח "עם כלביא", מאובזרות, שתיה חמה, חצר, ללא בריכה, מיקום מרכזי קרוב לנחלים, במחיר מיוחד. 050-5294761 נותרו מקומות בודדים.

דרושים

לתיווך ת.ק.מ. דרוש/ה סוכן/ת נדל"ן, נמרץ/ת, באזורים חרדיים, לטרוף הרבה עסקאות. חיים: 052-4419402

מקום זה יכול להיות שלך

מועצה אזורית שומרון
משפחת מועצה אזורית שומרון מתרחבת!
חולמים על עבודה עם משמעות, סביבה תומכת וצוות שהוא בית?
בואו להתקדם יחד איתנו
הצעת עבודה:
מנהל/ת לשכת ראש המועצה
מח' איכות השירות:
רכז/ת שירותים דיגיטליים ושירות מוניציפלי
אגף שפ"ע:
רכז/ת ביוב ותיעול
חשמלאי/ת
נהג/ת מפעיל/ה ביובית
עובד/ת תחזוקה
אגף לשירותים חברתיים:
עו"ס מרחבי לרחבי המועצה
עו"ס מיצוי זכויות בעוצמה
עו"ס התמכרויות
אם/ב בית למועדונית רווחה ביישוב אבני חפץ
עו"ס מוגבלויות
אגף חינוך:
פסיכולוגיים חינוכיים
רכז/ת חינוך מיוחד
אם/ב בית – ברוכין, צופים תומכי הוראה (סייעות וסייעים) בכל בתי הספר ברחבי המועצה
פרטי המשרות מפורסמים באתר האינטרנט של המועצה www.shomron.org.il תחת הכותרת "לוח דרושים ומכרזים". פניות בצירוף קורות חיים ותעודות יש להגיש לאגף משאבי אנוש באמצעות "טופס הגשת מועמדות" המופיע במכרז באתר. לבירורים: hr3@shomron.org.il

הבית במעלה שומרון

karnash

שפת המגורים החדשה
בגוש קרני שומרון

זו לא עוד שכונה. זו שפה חדשה של מגורים.
שפה של מרחב, של קהילה מגוונת,
של נוחות יומיומית שלא צריך להתאמץ בשבילה.
שפה שבה הכל קרוב, והחיים פשוט זורמים נכון יותר.

רק 15 דקות
מכפר סבא

מרכזים
מסחריים קרובים

מוסדות חינוך
במרחק הליכה

טובל בנוף
ירוק וטבעי

דירות ענקיות
ומרווחות

דו-משפחתיים החל מ-
3,250,000 ₪ בלבד

076-599-6432

הרי זהב

עמק להר
חברת יזמות ובניה בע"מ